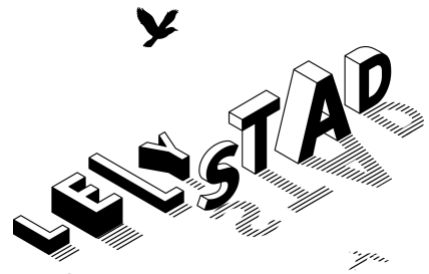

Voorstel aan de raad

Nummer: B11-13747

Portefeuille: Financiën, Ruimtelijke Ordening & Gemeentelijke Organisatie
Programma: 2.6 Voor de Lelystedeling
Programmaonderdeel: 2.6.3 Financiën

Steller: G.M. Akkerman-Caprino
Afdeling: CS
Telefoon: 0320-278728
E-mail: gm.akkerman@lelystad.nl

Punt van de agenda voor de vergadering van

Voorgesteld besluit:

1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2010 vast te stellen
2. De voorziening Omala van € 1.000.000 om te zetten in de bestemmingsreserve ter afdekking van de opstartrisico's OMALA
3. De reserve Bovenwijkse voorzieningen voor € 1.326.000 te laten vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat 2010.

Aanleiding en context:

Ieder jaar stelt de raad haar beleidsvoornemens en de kosten hiervan voor het aankomend jaar vast in de programmabegroting. In de jaarstukken wordt aan het eind van het jaar verantwoord in hoeverre de beleidsvoornemens uit de programmabegroting ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd en wat de financiële resultaten over het afgelopen jaar zijn. De jaarstukken bestaan uit de programmaverantwoording en de programmarekening. In de programmaverantwoording wordt de beleidsinhoudelijke balans opgemaakt en in de programmarekening de financiële balans.

Beoogd effect:

Verantwoording afleggen over de uitvoering van de beleidsvoornemens en de kosten hiervan uit de programmabegroting 2010.

Argumenten:

1.1 De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarstukken.
Volgens artikel 198 van de gemeentewet stelt de raad de jaarstukken vast.

2.1 De voorziening Omala van € 1.000.000 om te zetten in de bestemmingsreserve ter afdekking van opstart risico's OMALA
Het jaar 2010 markeert de formele start van ontwikkelingsmaatschappij OMALA NV, een samenwerkingsverband van drie publiekrechtelijke aandeelhouders. Op grond van het raadsbesluit d.d. 25 november 2009 (VB09-05637), waarin tot oprichting van de NV is besloten, is een voorziening ingesteld ten laste van de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) van € 2,5 miljoen ten behoeve van het afdekken van opstartrisico's van OMALA

Nummer: B11-13747

Het risico van de voorfinanciering is al ondergebracht in de risicoreserve OMALA (1,5mln) en de kapitaalverstrekking (€ 1 mln.) is op basis van het besluit ondergebracht in een voorziening. In de jaarrekening 2010 is deze laatste op grond van vigerende verslaggevingregels eveneens gekwalificeerd als risicoreserve OMALA.

3.1 De reserve Bovenwijkse voorzieningen voor € 1.326.000 te laten vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat 2010.

De vigerende nota Bovenwijkse voorzieningen is nog gebaseerd op oude plannen waarbij een deel van de projecten niet meer zullen worden gerealiseerd. Met name de openbaarvervoer route van de Luchthaven via Flevopoort naar het station Lelystad Zuid. De noodzaak voor deze route is komen te vervallen omdat het station zuidelijker geplaatst zal worden waardoor een alternatieve route de bereikbaarheid vergroot. De realisatie van de alternatieve route maakt o.a. onderdeel uit van projecten die bij OMALA en de grondexploitatie Warande zijn ondergebracht waardoor de dekking uit de Bovenwijkse voorzieningen komt te vervallen. Na deze vrijval resteert nog € 3,5 mln. In de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Financiële aspecten:

Kanttekeningen:

Communicatie en Voortgang:

Artikel 197 Gemeentewet schrijft voor dat de raad niet eerder beraadslaat over de jaarrekening en het jaarverslag dan twee weken na de openbare kennisgeving.

Uitgangspunt is dat de beraadslaging bij de oordeelsvorming van de raad plaatsvindt en daarmee de 2-weken termijn is behaald.

Lelystad, 19 april 2011.

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

D.G.C. van der Spek.

M. Horselenberg.

Raadsbesluit

Nummer: B11-13747

De raad van de gemeente Lelystad,

op voorstel van het college van de gemeente Lelystad d.d. 19 april 2011;

B E S L U I T:

1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2010 vast te stellen;
2. De voorziening Omala van € 1.000.000 om te zetten in de bestemmingsreserve ter afdekking van de opstartrisiko's OMALA;
3. De reserve Bovenwijkse voorzieningen voor € 1.326.000 te laten vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat 2010.

Lelystad,

De raad van de gemeente Lelystad,

de griffier,

de voorzitter,

Onderwerp	Vaststelling van de jaarstukken 2010		
Portefeuillehouder	Luchtenveld	Openbaar	
Portefeuille	Financiën, Ruimtelijke Ordening & Gemeentelijke Organisatie		
Programma Jaar	2011		
Programma	2.6 Voor de Lelystedeling		
Programma Onderdeel	2.6.3 Financiën		
Aan		Bijlagen	☐ Begrotingswijziging
	College-raad		☒ Raadsvoorstel
Registratie	 B11-13747		☒ Openbare bekendmaking vereist
			☐ Anders, nl.:
Steller	G.M. Akkerman-Caprino	Datum	13 april 2011
Doorkiesnummer	0320-278728	Ingekomen brief d.d.	
Afdeling	CS	Afkomstig van	

Parafen					
Afdelingshoofd	Medeparaaf Naam: Afd.:	Medeparaaf Naam: Afd.:		Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur	
Besproken in directie		☐ nee	☐ ja, zie bijgevoegde opmerking		
AKKOORD			Besluit via A-procedure		
Horselenberg			Conform	Gewijzigd	Aangehouden
De Jager			Datum besluit:		
Jacobs			Besluit via B-procedure		
Luchtenveld			Conform	Gewijzigd	Aangehouden
Fackeldey			Datum besluit:		
Jansen			Agendanummer:		

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de wijzigingen in de definitieve versie van de jaarstukken 2010 ten opzichte van de concept-versies van de jaarstukken.
2. De commissie van de rekening met de bijgevoegde brief te informeren over de wijzigingen in het rekeningresultaat 2010 ten opzichte van het in het concept verslag van de accountant opgenomen resultaat .
3. De raad voor te stellen:
  - 3.1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2010 vast te stellen
  - 3.2. De voorziening Omala van € 1.000.000 om te zetten in de bestemmingsreserve ter afdekking van de opstartrisiko's OMALA
  - 3.3. De reserve Bovenwijkse voorzieningen voor € 1.326.000 te laten vrijvallen

Aanleiding en context:

Ieder jaar stelt de gemeenteraad haar beleidsvoornemens en de kosten hiervan voor het aankomend jaar vast in de programmabegroting. In de jaarstukken wordt aan het eind van het jaar verantwoord in hoeverre de beleidsvoornemens uit de programmabegroting ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd en wat de financiële resultaten over het afgelopen jaar zijn. De jaarstukken bestaan uit de programmaverantwoording en de programmarekening. In de programmaverantwoording wordt de beleidsinhoudelijke balans opgemaakt en in de programmarekening de financiële balans.

Beoogd effect:

Verantwoording afleggen over de uitvoering van de beleidsvoornemens en de kosten hiervan uit de programmabegroting 2010.

Argumenten:

1.1 De accountant heeft in het conceptverslag een resultaat gepresenteerd van € 10.894. Met de accountant is afgesproken dat de verwerking van OMS in de gemeentelijke administratie nog zou volgen. Inmiddels heeft deze verwerking plaatsgevonden en dat heeft geresulteerd in een extra nadeel van ruim € 46.000. Daarnaast is extra voordeel gerealiseerd door herijking van de reserve Bovenwijkse Voorzieningen van € 1.326.000. De noodzaak voor uitvoering van een aantal projecten met dekking uit deze reserve is komen te vervallen.

Beide mutaties hebben invloed gehad op zowel balansposten als op de lasten en baten in programma 4 en programma 8. en hebben geresulteerd in het definitieve resultaat van € 9.614.000.

2.1 Wijzigingen in de definitieve versie ten opzichte van conceptversies die eerder aan het college zijn voorgelegd.

2.1.1 De 1^e conceptversie. Behandeling in college d.d. 5 april

- In de concept-versie van 5 april is het resultaat van € 10.894.000 ~~is~~ gepresenteerd.
- Hierin is de verwerking van OMS en de onttrekking ten behoeve van participatie budget nog niet meegenomen
- In deze versie zijn de ICL middelen als voorzieningen gepresenteerd.

2.1.2 wijzigingen ten opzichte van 1^e concept behandeling in college d.d. 12 april

- In het 2^e concept is het resultaat € 9.614.000 gepresenteerd.
- Daarin is de verwerking van OMS en de gedeeltelijke vrijval reserve Bovenwijkse voorzieningen wel meegenomen. Daardoor is het resultaat gewijzigd.
- In dit 2^e concept zijn de ICL middelen als reserve gepresenteerd. Dit geeft een majeure mutatie (65 mln.) in alle tabellen waar de reserves en voorzieningen zijn gepresenteerd en de bijbehorende toelichtingen.

2.1.3. Definitieve versie college vergadering 19 april

-Hier zijn de laatste wijzigingen in teksten naar aanleiding van de collegevergadering van 12 april verwerkt.

- de ICL middelen zijn net als in de 1^e versie wederom als voorzieningen gepresenteerd.

Dit geeft mutatie ten opzichte van de 2^e versie in de batencategorie 60I en de 60U kostencategorie op blz. 4 en in alle balansposten met toelichting met betrekking tot voorzieningen en reserves.

3.1 De raad is bevoegd tot het vaststellen van de jaarstukken.

Volgens artikel 198 van de gemeentewet stelt de raad de jaarstukken vast

3.2 De voorziening Omala van € 1.000.000 om te zetten in de bestemmingsreserve ter afdekking van opstart risico's OMALA

Het jaar 2010 markeert de formele start van ontwikkelingsmaatschappij OMALA NV, een samenwerkingsverband van drie publiekrechtelijke aandeelhouders. Op grond van het raadsbesluit d.d. 25 november 2009, waarin tot oprichting van de NV is besloten, is een voorziening ingesteld ten laste van de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) van € 2,5 miljoen ten behoeve van het afdekken van opstartrisico's van OMALA.

Het risico van de voorfinanciering is al ondergebracht in de risicoreserve OMALA (1,5mln) en de kapitaalverstrekking (€ 1 mln.) is op basis van het besluit ondergebracht in een voorziening, In de

jaarrekening 2010 is deze laatste op grond van vigerende verslaggevingregels eveneens gekwalificeerd als risicoreserve OMALA.

3.3 De reserve Bovenwijkse voorzieningen voor € 1.326.000 te laten vrijvallen

De vigerende nota Bovenwijkse voorzieningen is nog gebaseerd op oude plannen waarbij een deel van de projecten niet meer zal worden gerealiseerd. Met name de openbaarvervoer-route van de Luchthaven via Flevopoort naar het station Lelystad Zuid. De noodzaak voor deze route is komen te vervallen omdat het station zuidelijker geplaatst zal worden. Daarvoor is een alternatieve route in beeld. De realisatie van deze alternatieve route maakt o.a. onderdeel uit van projecten die bij OMALA en de grondexploitatie Warande zijn ondergebracht waardoor de dekking uit de Bovenwijkse voorzieningen komt te vervallen.. Na deze vrijval resteert nog € 3,5 mln. in de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Financiële aspecten:

Kanttekeningen:

Communicatie:

Artikel 197 Gemeentewet schrijft voor dat de raad niet eerder beraadslaagt over de jaarrekening en het jaarverslag dan twee weken na de openbare kennisgeving.

Uitgangspunt is dat de beraadslaging bij de oordeelsvorming van de raad plaatsvindt en daarmee de 2-weken termijn is behaald.

Inhoudsopgave Jaarverslag 2010

1. SAMENVATTING	2
1.1 ALGEMENE INLEIDING	2
1.2 ALGEMENE CONCLUSIES.....	2
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	5
2.1 BINDING EN ONTMOETING.....	5
2.2 JEUGD VOOROP	11
2.3 ONDERSTEUNING EN ZORG.....	16
2.4 ECONOMIE, WERK EN INKOMEN	22
2.5 WONEN EN WIJKONTWIKKELING.....	33
2.6 BENUTTEN EN PROFILEREN VAN DE KERNKWALITEITEN.....	39
2.7 SCHOON, HEEL, VEILIG EN DUURZAAM.....	44
2.8 GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING, BESTUUR EN FINANCIËN	52
3. PARAGRAFEN	58
3.1 BEDRIJFSVOERING	58
3.2 FINANCIERING.....	62
3.3 GRONDBELEID	64
3.4 LOKALE HEFFINGEN.....	68
3.5 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	72
3.6 VERBONDEN PARTIJEN	78
3.7 WEERSTANDVERMOGEN.....	85
3.8 ONDERZOEKSAGENDA.....	97

1. Samenvatting

1.1 Algemene inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2010 van de gemeente Lelystad, een zelfstandig te lezen verantwoording over het jaar 2010. Samen met de jaarrekening 2010 vormen deze documenten de jaarstukken 2010 van de Gemeente Lelystad. De jaarstukken worden opgemaakt volgens de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Het jaarverslag 2010 is als volgt opgebouwd:

- **Programmaverantwoording**
- **Paragrafen**

Met de programmaverantwoording legt het college verantwoording af over de realisatie van de beoogde effecten, beleidsdoelen en prioriteiten zoals genoemd in de programmabegroting 2010. Als bijzonderheid kan gemeld worden dat de programmabegroting 2010 is voorbereid en vastgesteld in de vorige raadsperiode. Dit betekent concreet dat op de "oude" 8 programma's en 22 subprogramma's wordt gerapporteerd.

Met de paragrafen legt het college verantwoording af over de in de programmabegroting 2010 genoemde beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten en de lokale heffingen.

1.2 Algemene conclusies

Hieronder wordt per programma een samenvatting gegeven van de belangrijkste prestaties in 2010:

Programma 1: Binding en ontmoeting

Het gebruik van buurtvoorzieningen is in 2010 (28%) licht gedaald ten opzichte van 2007 (30%). Hoewel deze daling in haast elke wijk is waargenomen was er in Lelystad Noordoost echter sprake van een stijging (van 29% in 2007 naar 35% in 2010). Het gemiddelde rapportcijfer buurtvoorzieningen kwam ten tijde van het meest recente onderzoek eind 2009 uit op een 6,7 en het percentage inwoners dat zich (zeer) gehecht voelt aan de buurt en aan Lelystad kwam gemiddeld uit op 66%. In 2010 zijn met name in de accommodatie sfeer veel zaken opgeleverd. De beoogde effecten, bijvoorbeeld op het gebied van het gebruik van buurtvoorzieningen, zullen pas kunnen doorklinken in het voorgenomen onderzoek in 2012.

Programma 2: Jeugd voorop

Het aantal jongeren dat zegt met problemen te kampen en zegt nergens terecht te kunnen is in de laatste peiling (2009) op hetzelfde niveau uitgekomen als bij de peiling uit 2007, ook 10%. Daarom is het van belang te blijven investeren in een laagdrempelige toegang. Het bereik van (voor en vroegschoolse educatie) VVE onder de doelgroep peuters was in 2010 naar schatting 62%. Het percentage voortijdige schoolverlaters onder jongeren van 18 tot en met 22 jaar in 2009 is naar 19% gedaald.

Er is een terugloop van deelname aan peuterspeelzalen, vooral door toenemende populariteit van de kinderdagverblijven. Harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang ligt dan ook steeds meer voor de hand en is ook voorgesteld als één van de speerpunten in de Nota JongLeren die eind 2010 aan de raad is aangeboden. De huidige kwaliteit van met name de basisscholen baart nog steeds zorgen door het hoge aantal (zeer) zwakke scholen. Met de nieuwe kadernota LEA wordt daar dan ook de nodige aandacht aan besteed.

Ook het niet hard genoeg dalen van het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters heeft daarbij de aandacht. Daarbij zal de invoering van passend onderwijs de komende jaren voor het onderwijs dan ook een grote opgave zijn, zeker gezien de bezuinigingen waar deze invoering mee gepaard gaat. Verder

blijkt dat jongeren de voorzieningen in Lelystad al jaren waarderen met het cijfer 5,9. Ondanks de diverse evenementen en activiteiten die voor jongeren worden georganiseerd.

Programma 3: Ondersteuning en zorg

Op basis van de Burgerpeiling 2010 kan geconcludeerd worden dat het aantal ouderen dat in een sociaal isolement verkeert afneemt. Ook zien we dat de score van ouderen op de 'leefsituatie-index' toeneemt. Het beleid in deze lijkt aan te slaan: de zones voor wonen, welzijn en zorg (en de daarbij behorende woon-, welzijn- en zorgvoorzieningen) lijken aldus een positief effect te hebben.

Het percentage inwoners dat de eigen gezondheid in het algemeen als 'goed' beoordeelt is eind 2010 geschat op 84%. Dit is gelijk aan het percentage dat in 2006 werd gemeten. Binnen de groep zien we wel verschuivingen. Het percentage ouderen dat de eigen gezondheid als goed beoordeelt stijgt terwijl dit percentage voor vrouwen en laag opgeleiden daalt. De ontvangers van hulp in de huishouding gaven over 2009 gemiddeld een 7,7 voor hulp in de huishouding. Dit is iets lager dan het landelijke gemiddelde dat uitkomt op 7,8. De gebruikers zijn over het algemeen tevreden over de individuele Wmo-verstrekkingen.

De gebruikers gaven een 7,4 voor vervoer- en woonvoorzieningen; dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het percentage van de inwoners dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben gegeven is gestegen van 22% in 2006 naar 30% in 2010. Het percentage mantelzorgers dat zich (te) zwaar belast voelt is gelijk gebleven; zowel in 2006 als in 2008 als in 2010 gaf 18% van de mantelzorgers aan zich (te) zwaar belast te voelen. In 2006 verkeerde 15% van de inwoners in sociaal isolement. In 2010 was dit percentage licht gestegen naar 16%. Voor 65-plussers zien we echter wel een daling: van 22% in 2006 naar 15% in 2010.

In 2010 is het aantal opvangplaatsen voor dak- en thuislozen gelijk gebleven. Het aantal begeleid wonen plaatsen is in 2010 (evenals in 2009) uitgebreid. De mogelijkheden voor dagbesteding voor de groep dak- en thuislozen/verslaafden zijn beperkt. De betaalbaarheid van de dagbestedingactiviteiten is een knelpunt. Er wordt gewerkt aan het realiseren van een permanente woonvoorziening voor de mensen die alleen met 24-uurs directe begeleiding zelfstandig kunnen functioneren/wonen.

Programma 4: Economie, werk en inkomen

Ondanks de economische crisis is er afgelopen jaar hard gewerkt aan het verbeteren van het vestigingsklimaat, zowel op het gebied van breedbandvoorziening als uitvoering het masterplan Stadshart. Door deze inspanningen is het mogelijk geweest de hoge waardering van de ondernemers over het ondernemersklimaat vast te houden en de waardering van de inwoners over het stadscentrum te doen laten toenemen. Het aantal voltijds arbeidsplaatsen is gestegen, van 28.598 in 2008 naar 30.095 in 2010. Hiermee hebben wij onze doelstelling gehaald en gezien de economische crisis is dit een goede prestatie.

De gevolgen van de economische crisis heeft ook in 2010 grote consequenties voor veel burgers van Lelystad: meer uitkeringsgerechtigden, een groei van de wachtlijst van WSW'ers en een verdere toename van de aanvragen BBZ bij het zelfstandigenloket. De groei van het aantal klanten heeft ook een zware wissel getrokken op de financiën van de gemeente.

Programma 5: Wonen en wijkontwikkeling

De economische crisis veroorzaakt een stagnatie in de verkoop en dus in de ontwikkeling van nieuwe woningen. De verkoop van projectmatige woningen en kavels gaan bescheiden door. Begin 2011 zal de evaluatie van de genomen stimuleringsmaatregelen woningbouw gemaakt worden. Daaruit zal blijken welke effecten er zijn en of de genomen maatregelen voldoende zijn om de gevolgen van de economische crisis ten aanzien van de woningmarkt te beïnvloeden.

In alle wijken zijn bewoners betrokken geweest bij ontwikkelingen in hun buurt en wijk waaronder initiatieven voor meer veiligheid rondom scholen (Borgscholen), het opstellen van een wijkvisie Zuidwest, het uitvoeren van groot onderhoudsprojecten en uitvoeren van wijkveiligheidsplannen. In

hoeverre al deze inspanningen een gunstig effect hebben gehad op de tevredenheid van burgers kan cijfermatig niet worden vastgesteld omdat er op dit punt over 2010 geen onderzoek is uitgevoerd.

Programma 6: Benutten en profileren kernkwaliteiten

Vanaf het jaar 2000 constateren wij een langzame groei van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector. Het afgelopen jaar betrof het een stijging van het aantal werkzame personeelsleden van 1.842 in 2009 naar 1.953 in 2010 (volgens bevindingen van de provincie; april 2010). Ook neemt het aantal bezoekers aan Bataviastad toe, en wel van 1,9 miljoen in 2008 naar 2,1 miljoen in 2010 (schatting van de Directie Bataviastad voor 2010). Hiermee hebben wij onze doelstellingen voor 2010 nagenoeg behaald. Het aantal bezoekers aan het Natuurpark blijft reeds jaren constant, op 150.000 per jaar (schatting van Directie Natuurpark). Voor het bezoekersaantal aan de Oostvaardersplassen constateren wij een lichte stijging van 106.000 in 2007 naar 114.000 in 2010 (schatting Staatsbosbeheer). Deze cijfers blijven achter op onze doelstelling van 200.000 bezoekers voor zowel Natuurpark als Oostvaardersplassen. De waardering voor Lelystad onder inwoners en bedrijven in de omliggende regio's is licht gestegen (peiling mei 2010). In 2010 is de waardering onder de inwoners in Lelystad significant hoger dan in 2007 (van 6,4 in 2007 naar 6,9 in 2010). De waardering onder inwoners van de omwonenden regio's is gelijk gebleven (rond de 6,0).

Programma 7: Schoon, heel, veilig en duurzaam

De uitvoering van het meerjarenprogramma grootonderhoud (MJP-GO) heeft enige vertraging opgelopen, onder meer door de lange vorstperiode. Ook zijn er ombuigingsmaatregelen vastgesteld voor het structurele tekort op het onderhoud van de openbare ruimte. De uitvoering hiervan zal aandacht en monitoring (fysiek en perceptie) vragen om achteruitgang in de verloedering tijdig te signaleren en waar nodig bij te sturen. Op het gebied van verkeer en vervoer is nader onderzoek in gang gezet op basis van de nieuwe uitgangspunten uit het collegeprogramma.

Kans om slachtoffer van een misdrijf te worden is in 2010 gedaald tot 7,0%, lager dan de landelijke kans in 2009 (circa 7,4%). De kans op woninginbraak is in 2010 2,1%; een stijging van meer dan 0,4% ten opzichte van 2009. Eind 2009 voelt 22% van de inwoners zich wel eens onveilig in eigen buurt; een stijging van deze subjectieve onveiligheid ten opzichte van voorgaande jaren. De misdrijfkans voor bedrijven is in 2010 verder naar 8,3% gedaald, namelijk een halvering van de kans ten opzichte van 2006 (16,5%).

Het is van belang voldoende aandacht te blijven besteden aan de uitvoering van het klimaatbeleid volgens het stimuleren van lokale klimaatinitiatieven (SLOK) programma. In 2010 is namelijk vertraging in de besluitvorming en uitvoering ontstaan. Een goede monitoring op dit punt is essentieel om in 2011 te kunnen bepalen waar we staan en of bijsturing nodig is. De verbetering van het instrumentarium op het gebied van prestatiegericht bouwen is bemoedigend. Wel zien we dat de marktontwikkelingen een belemmering vormen om onze ambities op het gebied van duurzaam bouwen volledig waar te maken.

Programma 8: Gemeentelijke dienstverlening, bestuur en financiën

Vergeleken met de jaren 2005 en 2007 is er in 2009 over de gehele linie vooruitgang geboekt op klanttevredenheid met betrekking tot de dienstverlening, met name op het gebied van duidelijkheid en toegankelijkheid. Nieuwe peilingen zullen in 2011 worden uitgevoerd, maar een aandachtspunt blijft echter nog steeds de snelheid van dienstverlening, dit aspect van dienstverlening blijft steken op een magere voldoende, blijkend uit de laatste peiling uit 2009. 'Snelheid' vormt de hoofdmoot van het dienstverleningshandvest van Lelystad. Ondanks dat de gemeente haar servicenormen op dit vlak redelijk goed nakomt is de verwachting van de burger waarschijnlijk significant hoger dan de gemeentelijke norm. Dit zal tot uitdrukking moeten komen in de metingen in 2011.

2. Programmaverantwoording

2.1 Binding en Ontmoeting

2.1.1 Ontmoeting en toenadering

2.1.2 Betrokkenheid en participatie

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

1 Binding en ontmoeting	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Vershil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
1_1 Ontmoeting en toenadering	-5.880	-145	-6.025	-5.742	283 V
1_2 Betrokkenheid en participatie	-11.532	-3.401	-14.933	-14.512	421 V
Totaal Lasten	-17.412	-3.546	-20.958	-20.255	703 V
<i>Baten</i>					
1_1 Ontmoeting en toenadering	1.631	898	2.530	-2.059	-4.588 N
1_2 Betrokkenheid en participatie	-	522	522	338	-184 N
Totaal Baten	1.631	1.420	3.052	-1.721	-4.773 N
Mutaties Exploitatie	-15.781	-2.126	-17.906	-21.976	-4.070 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
1_1 Ontmoeting en toenadering	-	-1.821	-1.821	170	1.991 V
Totaal Lasten	-	-1.821	-1.821	170	1.991 V
<i>Baten</i>					
1_1 Ontmoeting en toenadering	251	183	434	3.168	2.734 V
1_2 Betrokkenheid en participatie	415	423	838	838	-
Totaal Baten	666	606	1.273	4.007	2.734 V
Mutaties Reserves	666	-1.215	-548	4.177	4.725 V
Eindtotaal	-15.114	-3.341	-18.455	-17.799	655 V

2.1.1 Ontmoeting en toenadering

Wat wilden we bereiken?

De binding in de samenleving zal worden bevorderd door de inwoners meer in de gelegenheid te brengen om elkaar te ontmoeten. Dit wordt bereikt door de ontmoeting van bewoners op verschillende niveaus (straat-, buurt-, wijk- en stedelijk niveau) te versterken.

Wat hebben we bereikt?

Gebruik buurtvoorzieningen is in 2010 (28%) iets gedaald ten opzichte van 2007 (30%). In Lelystad noordoost is sprake van een stijging van 29% in 2007 naar 35% in 2010. In alle andere wijken is er sprake van een daling. Het percentage inwoners dat zich (zeer) gehecht voelt aan de buurt en aan Lelystad is in 2010 niet gemeten. Eind 2009 was gemiddeld 66% gehecht aan de buurt en aan Lelystad. Het gemiddelde rapportcijfer buurtvoorziening kwam eind 2009 uit op 6,7 en het gemiddelde rapportcijfer buurtvoorziening is eind 2009 op 6,7 geschat.

Prestaties en prioriteiten

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

In 2010 is in opdracht van de raad de financiële systematiek van het IHP geheel gewijzigd. Om een integrale afweging ten opzichte van andere noodzakelijke investeringen en exploitatielasten mogelijk te maken sluit de besluitvorming rond het IHP nu aan bij de reguliere Planning- & Control cyclus van de gemeente. De benodigde budgetten voor de onderwijshuisvesting dienen voortaan jaarlijks te worden aangevraagd bij de Kadernota van het voorafgaande jaar en vormen financieel gezien een onderdeel van het gemeentelijke meerjareninvesteringsplan (MIP) en meerjarenbegroting. De budgetten voor 2012 worden aangevraagd bij de kadernota 2012.

Hoewel het IHP voortaan (financieel) onderdeel is van het MIP dient het na vaststelling door het College jaarlijks vóór 1 april door de raad (inhoudelijk) te worden goedgekeurd. Dit is van belang om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke opdracht tot het voeren van "op overeenstemming gericht overleg" (OOGO) met alle betrokken schoolbesturen.

Buurthuiswerk

Vanaf 2010 is de tijdelijke financiering van de inzet van sociaal cultureel werkers en beheerders structureel gemaakt, € 365.000 en is het werk op dezelfde basis voortgezet als in 2009.

Multifunctionele Accommodaties (MFA's) Hanzepark en Atolplaza

In 2010 zijn de MFA's in Hanzepark (Hanzepark) en Atol (Atolplaza) opgeleverd. Inmiddels zijn de betrokken organisaties ingetrokken in de beide MFA's en voeren hun eigen programma's respectievelijk activiteiten uit. Daarnaast wordt er samengewerkt om aanvullend vraaggestuurde activiteiten en interventies te ontwikkelen gericht op de sociale opgave in de wijken.

MFA- light Waterwijk

In 2010 is de initiatieffase voor dit project afgerond. De uitgangspunten zijn vastgelegd en de wensen van de gebruikers zijn geïnventariseerd. Er is een concept investeringsraming opgesteld op basis van de bestaande accommodatie met beperkte uitbreiding. Op basis hiervan is aan de raad een voorstel gedaan mbt het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet en het vaststellen van de kaders voor de MFA- light Waterwijk.

MFA Zuiderzeewijk

In 2010 is het traject van inhoudelijke en ruimtelijke verkenning van de mogelijkheden en wensen door de beoogde partners afgerond. Dit heeft geleid tot een aantal keuzes die zijn vastgelegd in de concept nota van uitgangspunten. In de eerste helft van 2011 zal de bestuurlijk besluitvorming plaatsvinden over de kaders en zullen deze uitgewerkt worden in een gedetailleerd programma van eisen en een voorlopig ontwerp.

MFA Warande

In 2010 is door de gemeente in overleg met de betrokken participanten een programma van eisen voor deze MFA opgesteld. Op basis hiervan is de Europese aanbesteding voor architectenselectie gestart. Ook is in 2010 de tijdelijke huisvesting in gebruik genomen door Stichting Kindercentral Lelystad (SKL) en openbaar onderwijs en is er overeenstemming bereikt met de Stichting Eerstelijnsgezondheidszorg Lelystad (STEL) over de vestiging van eerstelijns gezondheidszorg in deze tijdelijke accommodatie.

MFA- light Boswijk

In 2010 is de initiatieffase voor het project afgerond. De uitgangspunten zijn vastgelegd en de wensen van de gebruikers geïnventariseerd. Er is een investeringsraming en exploitatiebegroting opgesteld op basis van renovatie van de bestaande accommodatie met een beperkte uitbreiding. Op basis hiervan zal in 2011 de bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden.

Programmabeheer MFA's.

Eind 2010 is er gestart met het werven van de eerste programmabeheerder voor Hanzeborg en Atolplaza. Hiermee wordt de laatste belangrijke randvoorwaarde ingevuld om het MFA concept inhoudelijk stevig te kunnen neerzetten.

Digitale clickpunten

In 2010 waren twee clickpunten actief, in de Boswijk in buurthuis De Brink en in een voormalig klaslokaal van basisschool de Vuurtoren in de Zuiderzeewijk. De FlevoMeer Bibliotheek is aannemer van het project en verantwoordelijk voor de uitvoering. In 2010 is door de bibliotheek onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om binnen de door de raad vastgestelde budgetten ook in het nieuwe Atolplaza een digitaal clickpunt in te richten. Het resultaat is dat er in overleg met Welzijn Lelystad gezocht wordt naar een oplossing.

Natuurlijk speelterrein

In de Boswijk is de aanleg van het natuurlijk speelterrein "Speelbos" afgerond. Het speelbos wordt begin 2011 overgedragen aan Stichting Landschapsbeheer Flevoland, die het educatieve gebruik van het terrein gaat organiseren. Hierbij hebben zij een belangrijke rol in het beheer en onderhoud van het aangelegde natuurlijk speelterrein.

Sociaal speelveld

Bij de Programmabegroting 2011 zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het sociaal sportveld en dit wordt in 2011 gerealiseerd in de Botter als onderdeel van het wijkveiligheidsplan Lelystad Zuidwest.

Hardlooproutes en mountainbikepaden

De aanleg van de hardlooproutes en mountainbikepaden heeft plaats gevonden en deze zullen begin 2011 officieel in gebruik genomen worden. In het kader van de talentontwikkeling in de sport is ook in 2010 de regiocoach voor de zeilsport actief geweest. Dit project loopt tot en met 2012.

3e Sporthal

In 2010 zijn de voorbereidingen voor de bouw van deze sporthal afgerond en aanbestedingsgereed gemaakt. In oktober 2010 heeft het college de opdracht tot realisatie aan het Sportbedrijf Lelystad verstrekt. Begin 2011 zal de aanbesteding plaatsvinden en wordt er feitelijk gestart met de bouw.

Inhaalslag groot onderhoud sportgebouwen

Voor de inhaalslag groot onderhoud sportgebouwen hebben ruim 30 verenigingen in 2010 de aanvraag voor groot onderhoud bij het Sportbedrijf ingediend. Bij een aantal grote verenigingen is in 2010 gestart met renovatie of nieuwbouw. Bij alle andere verenigingen worden de plannen in 2011 en 2012 uitgevoerd en afgerond. Ook heeft de noodzakelijke vervanging van inrichting van de gymzalen in 2010 plaatsgevonden.

Amateurkunstbeoefening

In 2010 heeft de cultuur-intendant een bijdrage geleverd aan de extra inzet in de amateurkunst. In 2010 zijn in Lelystad met financiële steun van de gemeente in totaal 17 amateurkunstprojecten gerealiseerd en heeft in het kader van 'LelyStart' ook de Dag van de Amateurkunst plaats gevonden. Op deze dag hebben niet alleen amateurkunstverenigingen, maar ook vele niet-georganiseerde amateurkunstenaars zich aan het Lelystadse publiek gepresenteerd. Zes amateurkunstorganisaties hebben subsidie ontvangen ten behoeve van deskundigheidbevordering.

Erfgoed

In 2010 is met subsidie van de gemeente in Lelystad uitvoering gegeven aan Open Monumentenweekend. Speciale aandacht is daarbij uitgegaan naar de cultuurhistorische betekenis van de Zuiderzeewijk. Op grond van de Erfgoedverordening van de gemeente Lelystad die in 2009 is vastgesteld, is eind 2009 door het college een erfgoedcommissie benoemd die vervolgens in 2010 met haar werkzaamheden is begonnen.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De voorgenomen maatregelen zijn uitgevoerd. In 2010 zijn met name in de accommodatie sfeer veel zaken opgeleverd. Het beoogde effect gebruik buurtvoorzieningen door de (wijk/buurt)bewoners zal pas kunnen doorklinken in het onderzoek ernaar in 2012.

2.1.2 Betrokkenheid en participatie

Wat wilden we bereiken?

Het is de bedoeling dat (nog) meer bewoners participeren op wijk- en buurtniveau en een actief burgerschap als vanzelfsprekend ervaren. Burgerschap is een bindend begrip geldend voor alle inwoners van Lelystad. Actief burgerschap is participeren, meedoen, je betrokken voelen en verantwoordelijkheid nemen voor de publieke zaak en het publieke domein.

Wat hebben we bereikt?

Landelijke cijfers (Cbs 2008) laten zien dat 42% van de Nederlanders vrijwilligerswerk verricht. Het percentage vrijwilligers in Lelystad ligt aanzienlijk hoger, namelijk 49% (Onderzoek Hulp aan Anderen 2010). Hetzelfde onderzoek geeft aan dat 39% van de jongeren (19-29 jaar) actief is als vrijwilliger. De betrokkenheid van inwoners bij ontwikkelingen in de buurt is licht gedaald t.o.v. 2007. Daar staat tegenover dat het percentage mantelzorgers is gestegen van 23% in 2008 naar 30% in 2010.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Brede scholen en combinatiefunctionarissen

Eind 2008 is besloten om op grond van de "Impulsmaatregel Brede Scholen, Sport en Cultuur" "combinatiefuncties" te realiseren voor in totaal 11,4 fte in 2012. Het gaat om structurele functies, waarvoor op voorwaarde van cofinanciering door de gemeente een extra algemene uitkering wordt ontvangen van 40% van de salariskosten. In de loop van 2010 zijn deze combinatiefunctionarissen vrijwel allemaal bij de brede school partners aangesteld. Het gaat, naast activiteitencoördinatoren (in totaal 1,2 fte) om: 1,5 fte "cultuurmakelaar" bij CKC De Kubus, 6 fte sportwijkwerkers en combinatiefuncties "sport en bewegen" bij het Sportbedrijf en 2,5 fte om de (in het kader van het inmiddels beëindigde project "Buurt, Onderwijs en Sport" (BOS-project)) gerealiseerde tijdelijke uitbreiding van vakonderwijs bewegingsonderwijs structureel te maken. Bij het uitvoeren van een aantal beweegactiviteiten is aandacht besteed aan gezonde leefstijl en het voorkomen van overgewicht.

Cultuurscout

De cultuurscout heeft een eigen programmaopdracht van de Gemeente Lelystad, met name gericht op 'community art'. Dat is het geheel aan activiteiten dat, veelal in samenwerking met allerlei (zelf) organisaties, in de wijken van Lelystad wordt gerealiseerd en waarbij veel door bewoners wordt geparticipeerd. De activiteiten van de cultuurscout dragen daardoor bij aan de ontwikkeling van Lelystad als een stad waarop de burgers trots zijn, waar ze zich thuis voelen en waar ze participeren in kunst en cultuur. In 2010 heeft de Cultuurscout het een palet aan activiteiten ontplooid. Een voorbeeld van een activiteit is de succesvolle wijkmusical *About us* uit de Waterwijk die plaats heeft gevonden in de grote zaal van De Kubus. De bezoekers waren mensen uit de Waterwijk die anders niet zo snel in De Kubus zouden komen.

Vrijwilligersverzekering

Per 1 januari 2010 is een doorlopende vrijwilligersverzekering afgesloten. Hiermee zijn alle in Lelystad werkzame vrijwilligers verzekerd tegen ongevallen en schade aan persoonlijke eigendommen.

Maatschappelijke stages

Er is in 2010 een extra makelaar aangesteld bij Welzijn Lelystad (voorheen Pluspunt). Bij de Rietlanden hebben 4 klassen derdejaars vmbo leerlingen een lintstage (één of meerdere dagen in de

week stage over een langere periode) onder schooltijd gedaan gedurende het schooljaar 2009-2010. Bij de Arcus hebben in de 'week van het vmbo' 50 leerlingen vrijwilligerswerk gedaan bij verschillende organisaties en van het Groenhorstcollege heeft een tweedejaars klas vrijwilligerswerk gedaan. Onder de noemer van "NL Doet" op 19 maart 2010, de landelijke vrijwilligersdag, deden 500 tweedejaars leerlingen vrijwilligerswerk. De scholen willen na deze goede ervaring dit concept voortzetten. Vanaf het schooljaar 2011-2012 zijn maatschappelijke stages voor alle leerlingen die in het voortgezet onderwijs beginnen verplicht.

Buurtvoorlichters

Buurtvoorlichters zijn in 2010 met name aan de oostkant van Lelystad ingezet om wijkbewoners te informeren over ontwikkelingen en activiteiten in de buurt. Ook zijn er verschillende enquêtes gehouden bijvoorbeeld in opdracht van Centrada en gemeente over de leefbaarheid in de Merenbuurt en de MFA Waterwijk. Per 31 december 2010 is het project als regulier re-integratie instrument ondergebracht bij Concern voor Werk.

Vorming brede welzijnsinstelling

Per 1 januari 2010 is de fusie van Stichting 3D, Pluspunt Vrijwilligerswerk en Stichting Welzijn Ouderen Lelystad geëffectueerd en is Stichting Welzijn Lelystad als brede welzijnsinstelling daadwerkelijk van start gegaan.

Nota Integratiebeleid

Ook in 2010 zijn door verschillende (allochtone) organisaties binnen het maatschappelijk middenveld activiteiten en projecten uitgevoerd ten behoeve van het vergroten van de participatie, emancipatie en integratie van de allochtone inwoners van Lelystad. Hiervoor zijn diverse budgetten beschikbaar gesteld. De Integratienota liep eind 2010 af en het eerste kwartaal van 2011 wordt voorgesteld om deze nota met een aantal aanpassingen te verlengen. Eenmalige continueren voormalig GroteStedenBeleid (GSB) activiteiten

Met de eenmalige continuering van de GSB middelen konden een aantal maatregelen in 2010 uitgevoerd worden op het niveau van 2009. Het gaat hierbij om Sportwijkwerk, Stimuleren sport en gezonde leefstijl.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De voorgenomen maatregelen zijn uitgevoerd.

2.2 Jeugd voorop

2.2.1 Vroegsignalering, opvoeding en zorg

2.2.2 Ontwikkelingskansen vergroten

2.2.3 Aantrekkelijke stad

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

2 Jeugd voorop	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
2_1 Vroegsignalering, opvoeding en zorg	-1.153	-230	-1.382	-1.315	68 V
2_2 Ontw ikkelingskansen vergroten	-43.811	-16.292	-60.103	-69.338	-9.234 N
2_3 Aantrekkelijke stad	-3.137	-1.341	-4.478	-4.093	385 V
Totaal Lasten	-48.101	-17.863	-65.964	-74.746	-8.782 N
<i>Baten</i>					
2_1 Vroegsignalering, opvoeding en zorg	816	230	1.045	1.045	-
2_2 Ontw ikkelingskansen vergroten	27.374	3.957	31.331	33.432	2.101 V
2_3 Aantrekkelijke stad	183	857	1.040	863	-176 N
Totaal Baten	28.373	5.043	33.416	35.341	1.925 V
Mutaties Exploitatie	-19.729	-12.820	-32.549	-39.405	-6.857 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
2_2 Ontw ikkelingskansen vergroten	-770	640	-129	7.102	7.231 V
2_3 Aantrekkelijke stad	-14	-	-14	-14	-
Totaal Lasten	-784	640	-143	7.088	7.231 V
<i>Baten</i>					
2_2 Ontw ikkelingskansen vergroten	1.192	7.053	8.246	8.246	- N
2_3 Aantrekkelijke stad	-	353	353	353	0 V
Totaal Baten	1.192	7.407	8.599	8.599	0 V
Mutaties Reserves	408	8.047	8.456	15.686	7.231 V
Endtotaal	-19.320	-4.773	-24.093	-23.719	374 V

2.2.1 Vroegsignalering, opvoeding en zorg

Wat wilden we bereiken?

Bij preventief jeugdbeleid is het van belang mogelijke problemen, belemmeringen en achterstanden bij kinderen in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen. Dat geldt zowel bij het voorkomen van armoede en (taal)achterstanden, als ook bij het voorkomen van mishandeling, verwaarlozing en uithuisplaatsing van de kinderen. Daarom wordt ingezet op: professionalisering van de hulpverleners, toegankelijkheid van de juiste en tijdige hulp, stabilisering en uiteindelijk vermindering van het beroep op de jeugdzorg.

Wat hebben we bereikt?

Verantwoording 2009: Aandeel jeugdzorgindicaties bleef in 2008 op hetzelfde peil als in 2007, namelijk 3,7%. Het aandeel jongeren dat met problemen kampt en zegt nergens terecht te kunnen kwam in het najaar 2009 uit op 10%. Voor 2010 zijn geen nieuwe gegevens beschikbaar.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Tienermoederopvang Zij aan Zij

Door toekenning van het budget uit de najaarsnota 2009 is de voorziening tienermoederopvang in stand gehouden, echter deze is in 2010 wel verhuisd naar Zeewolde. Nu worden daar de Lelystadse moeders opgevangen, er zijn voor hen structureel negen plekken beschikbaar.

Gezinscoaches

Met de najaarsnota 2009 is gekozen om het aanbod van gezinscoaches in Lelystad in stand te houden. Daarmee zijn in 2010 ruim 160 gezinnen bereikt.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

De ontwikkeling van de pilot CJG is in een afrondende fase. Er is op diverse gebieden geïnvesteerd, zoals in de samenwerking tussen het CJG en de basisscholen in Atolwijk en Zuiderzeewijk en het verbeteren van de samenwerking tussen de diverse hulpverleners. Mede op basis van het rekenkameronderzoek jongerenwerk, als ook het verschenen rapport van Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) over jeugdrecidive in Lelystad, is met diverse betrokkenen richting gegeven aan de doorontwikkeling van het CJG.

In november 2010 is door de stuurgroep Jeugd en Veiligheid er voor gekozen bij de doorontwikkeling van het CJG het uitgangspunt te hanteren dat er primair gewerkt wordt vanuit de bestaande instellingen. Zij moeten het CJG-werkconcept van naadloos samenwerken en handelen gezamenlijk gestalte geven. Ook werd er voor gekozen om de overleg- en afstemmingsstructuren en verbanden af te slanken en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij de betrokken instellingen zelf te leggen. Het besluit om het CJG niet als separate organisatie te ontwikkelen is positief ontvangen bij de primaire partners binnen het werkveld jeugdzorg- en signalering. In 2011 zal een voorstel over de doorontwikkeling van het CJG aan de raad worden voorgelegd.

Elektronisch Kind Dossier

Per 1 juli 2010 werken de uitvoerende instellingen jeugdgezondheidszorg in Lelystad (Icare, JGZ en GGD Flevoland) met digitale dossiers jeugdgezondheidszorg.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

Het aantal jongeren dat zegt met problemen te kampen en zegt nergens terecht te kunnen is in de laatste peiling (2009) op hetzelfde niveau uitgekomen als bij de peiling uit 2007, ook 10%. Daarom is het van belang te blijven investeren in een laagdrempelige toegang.

2.2.2 Ontwikkelingskansen vergroten

Wat wilden we bereiken?

De focus binnen deze lijn ligt op de ontwikkeling van kinderen, vanaf het consultatiebureau, de peuterspeelzaal, tot uiteindelijk het voortgezet- en beroepsonderwijs. Het doel is dat jongeren zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op een volwaardige plaats in de samenleving. Het behalen van een startkwalificatie om daarmee een zo goed mogelijke positie op de arbeidsmarkt te behalen, is dan essentieel. Daartoe is goed onderwijs nodig, waar leerlingen worden gestimuleerd zicht te ontwikkelen, maar ook voldoende kennis (onder andere taal, rekenen) en vaardigheden (onder andere zelfredzaamheid, samenwerken) op te doen, om die plaats in de samenleving te kunnen veroveren.

Wat hebben we bereikt?

Het bereik van de VVE onder de doelgroep peuters was in 2010 naar schatting 62%, in 2008 61%. Het bereik in 2010 onder de doelgroep kleuters is 63%, in 2008 55% (bron: afdeling Beleid). Het percentage voortijdige schoolverlaters onder jongeren van 18 tot en met 22 jaar in 2009 is naar 19% gedaald (bron: afdeling Belastingen, Burgerzaken, Leerlingzaken).

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Vorming nieuwe Lokale Educatieve Agenda

De uitvoering van de maatregelen van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt op constructieve wijze door de onderwijspartners aan de speerpunten op het gebied van onderwijs gewerkt. Er is wederzijds vertrouwen en men is bereid "over elkaars schutting te kijken" zoals tevoren is beoogd. De prioriteiten voor 2011 tot 2014 zijn aan de hand van ondermeer de onderwijsconferentie in april opnieuw vastgelegd in een kadernota "Presteren met Onderwijs". De vier speerpunten van deze LEA zijn: kwalitatief goed onderwijs, versterken van de horizontale samenwerking en versterken van de verticale samenwerking en tenslotte het bieden van hoogwaardig aanbod en goede infrastructuur. Deze speerpunten zullen jaarlijks worden uitgewerkt in een concreet uitwerkingsplan.

Brede School

Er is geïnvesteerd in het verdere inbedden van de Brede Scholen in Lelystad, door schooldirecties zelf verantwoordelijk te maken voor de Brede School. De directies worden daarbij ondersteund door een activiteitencoördinator, één van de gerealiseerde combinatiefuncties. In 2010 zijn bijna alle combinatiefuncties ingevuld en daarmee is het gelukt om het onderwijs wederzijds te versterken met meer sport en cultuur.

Dag Trainings Centrum

Het is niet gelukt de werkzaamheden van het Dagtrainingscentrum voor te zetten. De beschikbare middelen waren niet toereikend.

Zorgstructuur Voortgezet Onderwijs (VO)

De Zorgstructuur van het VO is opgericht om te voorzien in de grote behoefte aan voorzieningen voor intensieve begeleiding en opvang van leerlingen met ernstige gedragsproblemen. In 2010 zijn de voorzieningen "Op de rails" en Leerwerktrajecten/niveau 1 opleidingen gecontinueerd. Door dit aanbod krijgen de leerlingen ondersteuning op maat waarmee uitval wordt voorkomen en wordt voorkomen dat leerlingen naar het speciaal onderwijs moeten. Door Op de Rails zijn bijna 60 leerlingen begeleid, waarvan een kleine 80% terugstroomt naar het reguliere onderwijs. De jongeren die een leerwerktraject/niveau 1 opleiding hebben gevolgd hebben bijna allemaal hun diploma gehaald.

Terugdringen voortijdig schoolverlaten op het MBO

Om op het ROC nog beter zicht te krijgen op de kansen en mogelijke problematiek van leerlingen die instromen is het instrument de Educatiemeter breed ingevoerd. Daarnaast is mede vanuit het regionale convenant voortijdig schoolverlaten ingezet meer grip te krijgen op het verzuim op het ROC en zijn investeringen gedaan de overgang VMBO-MBO te verbeteren. Het resultaat is dat het aantal voortijdig schoolverlaters na een eerdere stijging sinds twee jaar een dalende lijn laat zien.

Voor- en vroegschoolse educatie

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is bedoel voor kinderen met een (taal) achterstand en moet voorkomen dat kinderen met een achterstand aan groep 3 beginnen. Het bereik van VVE onder de doelgroep peuters was in 2010 naar schatting 62%. Het bereik in 2010 onder de doelgroep kleuters is 63%. In 2010 zijn extra middelen ingezet om gratis VVE aan te kunnen bieden en de financiële drempel voor ouders weg te nemen. Op deze wijze wordt voorkomen dat peuters niet deelnemen aan VVE in verband met de kosten die dit met zich meebrengt. Van deze regeling hebben ruim 50 peuters gebruik gemaakt. Ook is in 2010 een pilot uitgevoerd waarbij VVE in de kinderopvang is aangeboden, omdat in toenemende mate doelgroepputers ook gebruik maken van de kinderopvang. Tenslotte hoort bij VVE ook de extra aandacht voor taal met het project NT2/schakelklas. De nota JongLeren ten aanzien van de voorschoolse periode, waar ook VVE in is opgenomen, is in 2010 aangeboden aan de raad.

Verzelfstandiging Openbaar Onderwijs

Het Openbaar Onderwijs is met ingang van 31 december 2010 verzelfstandigd in de stichting SchOOL.

Knelpunten

Er is een terugloop van deelname aan peuterspeelzalen, vooral door toenemende populariteit van de kinderdagverblijven. Harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang ligt dan ook steeds meer voor de hand en is ook voorgesteld als één van de speerpunten in de Nota JongLeren.

De huidige kwaliteit van met name de basisscholen baart nog steeds zorgen door het hoge aantal (zeer) zwakke scholen. Met de nieuwe kadernota LEA wordt daar dan ook de nodige aandacht aan besteedt. Ook het niet hard genoeg dalen van het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters heeft daarbij de aandacht. Daarbij zal de invoering van passend onderwijs de komende jaren voor het onderwijs dan ook een grote opgave zijn, zeker gezien de bezuinigingen waar deze invoering mee gepaard gaat.

Conclusie

De aanjaagfunctie van de LEA waarmee door incidentele impulsen een structurele kwaliteitsverbetering wordt beoogd, lijkt te werken. Daarbij fungeert de kadernota LEA als een doorlopende onderwijsagenda, waar door middel van een uitvoeringsplan hier per jaar concreet invulling aan wordt gegeven. Met de nota JongLeren wordt ingezet de voorschoolse periode een extra impuls te geven.

2.2.3 Aantrekkelijke stad

Wat wilden we bereiken?

Een van de doelstellingen van het jeugdbeleid is jongeren een omgeving te bieden waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen tot sociale en verantwoordelijke burgers van Lelystad. Dat vraagt om een omgeving waar jongeren zich prettig voelen, waar ze zich vermaken en waar ze veilig zijn.

Wat hebben we bereikt?

Het gemiddelde rapportcijfer voor vrijetijdsvoorziening van jongeren blijkt bij de peiling van najaar 2009 onveranderd: 5,9. Voor 2010 zijn verder geen nieuwe gegevens beschikbaar.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Underground

Naar aanleiding van een in 2008 uitgevoerde evaluatie over de eerste vijf jaar van Underground is een nieuw Bedrijfsplan Underground ontwikkeld. In 2010 is uitvoering gegeven aan dit bedrijfsplan.

Jongerenwerk Zuiderzeewijk

Stichting Meeting Point heeft in 2010 het jongerenwerk uitgevoerd in de Zuiderzeewijk. Er waren activiteiten voor jongeren vanaf 10 jaar, waarbij het grootste deel van de bereikte jongeren Marokkaans-Nederlandse jongeren betreft.

Preventie jeugdcriminaliteit en –overlast

In dit kader is uitvoering gegeven aan diverse activiteiten. Welzijn Lelystad heeft ook in 2010 ambulante jeugdhulpverlening geboden aan jongeren van 16 tot 25 jaar. Ruim 100 jongeren zijn geholpen bij het oplossen van problemen op diverse leefgebieden. Door Stichting Nieuw Veldzicht is intensieve begeleiding geboden aan risicjongeren van 12 tot 15 jaar. En specifiek voor Antilliaanse risicjongeren en Marokkaans-Nederlandse risicjongeren zijn activiteiten ingezet om risicogedrag van deze jongeren te verminderen en te voorkomen.

Jongerenactiviteiten/Dancetour

Ook in 2010 zijn door verschillende organisaties (zoals Welzijn Lelystad, Sportbedrijf Lelystad en CKF De Kubus) een groot aantal activiteiten uitgevoerd ten behoeve van jongeren. Ook Dancetour heeft op Hemelvaartsdag opnieuw plaatsgevonden waar ruim 7.000 bezoekers op af kwamen.

Jongerenraad

In 2008 is de Lelystadse Jongerenraad ingesteld om adviezen te geven over het Lelystadse jeugdbeleid en het stimuleren van jeugdparticipatie in het Lelystadse jeugdbeleid en het stimuleren van de deelname van jongeren in de verschillende jeugdorganisaties in Lelystad. Tot op heden heeft de Jongerenraad een beperkt aantal activiteiten uitgevoerd. Er is in de 2^e helft van 2010 veel geïnvesteerd in werving van nieuwe leden want er waren maar twee leden. Dit aantal was te beperkt voor het uitvoeren van de geplande activiteiten in het werkplan 2010. Eind 2010 had de jongerenraad 8 leden. In 2011 zal het functioneren over de afgelopen 3 jaren worden geëvalueerd en op basis daarvan zal worden bepaald of en hoe de jongerenraad zal worden gecontinueerd.

Knelpunten

Er is veel geïnvesteerd in werving van nieuwe jongerenraad leden, maar er is ook een groot verloop. In 2011 vindt de evaluatie plaats van de jongerenraad.

Conclusie

Het blijkt dat jongeren de voorzieningen in Lelystad al jaren waarderen met het cijfer 5,9. Ondanks de diverse evenementen en activiteiten die voor jongeren worden georganiseerd.

2.3 Ondersteuning en zorg

2.3.1 Handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid

2.3.2 Bieden van maatschappelijke opvang

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

3 Ondersteuning en zorg	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
3_1 Handhaven en vergroten zelfredzaamheid	-16.821	-2.189	-19.010	-20.318	-1.307 N
3_2 Bieden maatschappelijke opvang	-711	-204	-915	-842	73 V
Totaal Lasten	-17.532	-2.393	-19.925	-21.159	-1.234 N
<i>Baten</i>					
3_1 Handhaven en vergroten zelfredzaamheid	1.402	97	1.499	1.974	475 V
3_2 Bieden maatschappelijke opvang	83	64	147	155	8 V
Totaal Baten	1.485	161	1.646	2.129	483 V
Mutaties Exploitatie	-16.047	-2.232	-18.280	-19.031	-751 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
3_1 Handhaven en vergroten zelfredzaamheid	-75	-936	-1.011	-1.011	-
Totaal Lasten	-75	-936	-1.011	-1.011	-
<i>Baten</i>					
3_1 Handhaven en vergroten zelfredzaamheid	853	1.495	2.349	1.995	-354 N
Totaal Baten	853	1.495	2.349	1.995	-354 N
Mutaties Reserves	778	559	1.338	984	-354 N
Eindtotaal	-15.269	-1.673	-16.942	-18.047	-1.105 N

2.3.1 Handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid

Wat wilden we bereiken?

We wilden bereiken dat:

- ouderen en gehandicapten actief blijven deelnemen;
- inwoners van Lelystad gezond blijven c.q. zich gezonder gaan gedragen;
- armoede en sociale problematiek wordt aangepakt en voorkomen.

De doelstelling is dat ouderen en gehandicapten volwaardig deel kunnen (blijven) nemen aan de maatschappij en op een verantwoorde wijze zelfstandig kunnen blijven wonen.

Wat hebben we bereikt?

De gemiddelde score van 65-plussers op de leefsituatie-index blijkt bij de peiling eind 2010 wederom te zijn gestegen, van 91 in 2006 naar 99 in 2010. In 2006 verkeerde 15% van de inwoners in sociaal isolement. In 2010 was dit percentage licht gestegen naar 16%. Voor 65-plussers zien we een daling: van 22% in 2006 naar 15% in 2010. Het percentage inwoners dat de eigen gezondheid in het algemeen als 'goed' beoordeelt is eind 2010 geschat op 84%. Dit is gelijk aan het percentage dat in 2006 werd gemeten. Binnen de groep zien we wel verschuivingen. Het percentage ouderen dat de

eigen gezondheid als goed beoordeelt stijgt terwijl dit percentage voor vrouwen en laag opgeleiden daalt. De ontvangers van hulp in de huishouding gaven over 2009 gemiddeld een 7,7 voor hulp in de huishouding. Dit is iets lager dan het landelijke gemiddelde dat uitkomt op 7,8. De gebruikers gaven een 7,4 voor vervoer- en woonvoorzieningen; dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Het percentage van de inwoners dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben gegeven is gestegen van 22% in 2006 naar 30% in 2010. Het percentage mantelzorgers dat zich (te) zwaar belast voelt is gelijk gebleven; zowel in 2006 als in 2008 als in 2010 gaf 18% van de mantelzorgers aan zich (te) zwaar belast te voelen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Wmo beleidsplan

Het motto van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is "meedoen". In het Wmo beleidsplan, dat in 2010 aan de raad is voorgelegd en begin 2011 is vastgesteld, staan het bevorderen van participatie, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid centraal. Op diverse onderdelen heeft er reeds een nadere uitwerking plaatsgevonden: in 2009 is bijvoorbeeld de nota mantelzorg en vrijwilligerswerk in de zorg vastgesteld en in 2010 de nota buurthuis- en opbouwwerk.

Wijziging AWBZ

Er zijn in 2010 verschillende maatregelen in gang gezet of gecontinueerd om de participatie te bevorderen en de negatieve gevolgen van de bezuinigingen op de AWBZ te beperken zoals:

- versterken van mantelzorgondersteuning en het vrijwilligerswerk in de zorg (zie ook hierna);
- organiseren van aanvullende (collectieve) activiteiten voor specifieke groepen zoals wekelijkse bijeenkomsten voor jong dementerenden. Ook het project Thuisadministratie is hier een voorbeeld van. In 2010 zijn er vanuit dit project 74 ouderen door vrijwilligers ondersteund om hun administratie op orde te houden;
- continueren van dagbesteding voor cliënten voor wie de dagbesteding als gevolg van de bezuinigingen op de AWBZ was weggefallen. Eind 2010 maakten hier nog 4 personen gebruik van;
- continueren van de inzet voor zwaar ontregelde huishoudens. Het gaat hier om huishoudens waar sprake is van (dreigende) huisuitzetting, zware vervuiling en zorgmijndend gedrag. In 2010 zijn 62 gezinnen begeleid.

Mantelzorg en vrijwilligerswerk in de zorg

Er is in 2010 op grond van het vastgestelde beleidsplan extra geïnvesteerd in het versterken van de mantelzorgondersteuning en het vrijwilligerswerk in de zorg. Er is bijvoorbeeld extra ingezet op het ondersteunen van jonge mantelzorgers en werkende mantelzorgers. Ook is er een mantelzorgmakelaar aangesteld die regeltaken van mantelzorgers over kan nemen. Het vrijwilligerswerk is uitgebreid met een buddyproject: hulpvragers die chronisch ziek zijn, hersenletsel hebben of dement zijn kunnen een beroep doen op een buddy die hen wekelijks bezoekt of iets met hen gaat ondernemen. Hierdoor worden de mantelzorgers ontlast.

Agenda 22

In 2010 zijn de thema's arbeid, sport, veiligheid en bewustwording (verder) uitgewerkt. Er zijn op deze thema's diverse activiteiten ontwikkeld die eraan bijdragen dat mensen met een beperking zo normaal mogelijk mee kunnen doen in de maatschappij.

Woonzorgzones

In 2010 is de Hanzeborg geopend. Hiermee beschikken we in Lelystad over drie 3-sterrenzones: het gebied rondom De Hoven, het gebied rondom De Uiterton en nu ook het gebied rondom De

Hanzeborg. Er zijn vanuit deze locaties allerlei welzijn- en zorgactiviteiten georganiseerd voor de buurtbewoners. Ook in de rest van de stad zijn er diverse activiteiten voor senioren aangeboden.

Integraal armoedebeleid

De uitvoering van de nota “meedoen is mogelijk” ligt op schema. In 2010 is met name ingezet op het voorkomen van overerving van armoede. Binnen het CJG is het Kanspunt van start gegaan en er is gratis voorschoolse educatie aangeboden aan kinderen uit armoede risicogroepen. Ook is er veel publiciteit gegeven aan de participatiebijdragen voor mensen met een laag inkomen. Als gevolg van het open eind karakter van deze regeling zijn de uitgaven voor de bijzondere bijstand behoorlijk hoger uitgevallen dan was geraamd (overschrijding van €532.000). De inzet op het tegengaan van niet-gebruik is derhalve succesvol geweest.

Schuldhelpverlening

De wachtlijst is, dankzij de inzet van extra middelen, in de loop van 2010 weggewerkt. Aan het eind van 2010 is er evenwel, als gevolg van de grote toeloop, wederom een wachtlijst ontstaan. In 2010 hebben ruim 2.100 personen gebruik gemaakt van de schuldhelpverlening van de Maatschappelijk Dienstverlening Flevoland (MDF) en 500 personen van de schuldhelpverlening van het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO). Hierbij dient opgemerkt te worden dat de incidentele middelen na dit jaar niet meer beschikbaar zijn terwijl de problematiek omvangrijk blijft.

Skillslab

In 2010 is de komst van een skillslab verder voorbereid: het skillslab zal voorjaar 2011 worden geopend in het gebouw van de Kamer van Koophandel. Er zijn reeds samenwerkingsafspraken gemaakt met het ziekenhuis, de zorginstellingen en de VU. Ook zijn er afspraken gemaakt met het MBO en het HBO over het gebruik van het lab.

Gezondheidspreventie

Begin 2010 is de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld. Op basis hiervan zijn er in 2010 diverse activiteiten uitgevoerd gericht op het bevorderen van een gezonde levensstijl. Op 14 scholen is bijvoorbeeld de “Hap en Stapvierdaagse” georganiseerd en er is vanuit de jeugdgezondheidszorg extra begeleiding ingezet voor kinderen met overgewicht. Naar aanleiding van het sterftcijferonderzoek is er een ketenaanpak ontwikkeld met name gericht op een meer actieve leefstijl voor risicogroepen.

Verslavingsbeleid

Tactus verslavingszorg heeft in Lelystad verschillende preventieactiviteiten uitgevoerd. Er zijn o.a. ouderavonden en lessen op basisscholen en voortgezet onderwijs georganiseerd. Ook zijn er activiteiten georganiseerd voor kinderen van verslaafde ouders en is er leerstraf voor jongeren die een delict hebben gepleegd onder invloed van alcohol of drugs.

Knelpunten

Er hebben zich geen zwaarwegende knelpunten voorgedaan bij het realiseren van de geplande beleidsprestaties. Er is in 2010 wel, mede als gevolg van de recessie, een groter beroep gedaan op voorzieningen zoals de schuldhelpverlening en de bijzondere bijstand. Ook de uitgaven voor huishoudelijke hulp zijn in 2010 aanzienlijk gestegen. Deze stijging is veroorzaakt door de toename van het aantal gebruikers, door de toename van het gemiddeld aantal uren per cliënt en door de stijging van de uurtarieven.

Daarnaast is er sprake van een aanzienlijke daling van de rijksuitkering Wmo. Er ontstaat aldus bij ongewijzigd beleid een groot tekort op de individuele Wmo verstrekkingen. Het tekort 2010 is ten laste gebracht van de Wmo reserve. Eind 2010 is de nota “aanpassing pakket individuele Wmo voorzieningen” aan de raad voorgelegd waarin voorstellen zijn gedaan voor het eventueel aanpassen van het pakket aan individuele Wmo voorzieningen.

Conclusie

Op basis van de Burgerpeiling 2010 kunnen we concluderen dat het aantal ouderen dat in een sociaal isolement verkeert afneemt. Het beleid in deze lijkt aan te slaan. Ook zien we een positieve ontwikkeling als het gaat om de score van ouderen op de leefsituatie-index. De zones voor wonen, welzijn en zorg (en de daarbij behorende woon-, welzijn- en zorgvoorzieningen) lijken aldus een positief effect te hebben.

De gebruikers zijn over het algemeen tevreden over de individuele Wmo-verstrekkingen. Het aantal mantelzorgers blijft stijgen. Het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers en het versterken van het vrijwilligerswerk zijn en blijven binnen de Wmo belangrijke speerpunten.

In totaliteit is het percentage inwoners dat in sociaal isolement verkeert iets toegenomen. Dit betekent dat het nodig blijft in te blijven zetten op het bevorderen van participatie. Dit geldt met name voor de inwoners die als gevolg van de bezuinigingen op de AWBZ buiten de boot dreigen te vallen. Ook de inzet vanuit het integraal armoedebeleid is in dit kader zinvol. Het succes op het armoedebeleid noopt tot prioriteitstelling en de incidentele financiering van het schuldhulpverlening maakt nieuwe kaderstelling noodzakelijk.

Het percentage inwoners dat de eigen gezondheid in het algemeen als goed beoordeelt is min of meer gelijk gebleven. Binnen het totaal zien we wel verschuivingen. Het percentage ouderen dat de eigen gezondheid als goed beoordeelt stijgt terwijl dit percentage onder vrouwen en laag opgeleiden daalt. Extra inzet voor met name deze groepen blijft daarom belangrijk.

2.3.2 Bieden van maatschappelijke opvang

Wat wilden we bereiken?

We wilden bereiken dat er voldoende opvangvoorzieningen zijn en dat de zeer kwetsbare inwoners die zorg mijden in beeld worden gebracht en van relevante zorg worden voorzien. Voor 2010 waren de volgende prioriteiten vastgesteld:

- realiseren van voldoende woonvoorzieningen voor mensen die veel begeleiding nodig hebben;
- aanbieden van dagbesteding en re-integratietrajecten aan dak- en thuislozen;
- signaleren en melden van zorgwekkende zorgmijders en het bieden van bemoeizorg.

Wat hebben we bereikt?

Geen gegevens beschikbaar met betrekking tot maatschappelijke effecten. Wel zijn er prestaties gerealiseerd op het gebied van maatschappelijke opvang: deze worden hieronder beschreven.

Wat hebben ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Dag- en nachtopvang voor dak- en thuislozen

De opvang voor dak- en thuislozen was ook in 2010 24 uur per dag geopend met 10 plaatsen in de nachtopvang en 20 plaatsen in de dagopvang. In 2010 hebben ruim 160 personen gebruik gemaakt van de nachtopvang en bijna 290 personen van de dagopvang.

Crisisopvang en begeleid wonen

Naast de dag- en nachtopvang waren er nog 15 plaatsen crisisopvang beschikbaar. Het aantal plaatsen begeleid wonen is in 2010 toegenomen: het project Kamers met Kansen is uitgebreid van 12 naar 18 plaatsen en het begeleid wonen project van Iriszorg is van 5 naar 12 plaatsen gegaan.

Realiseren van een permanente woonvoorziening met 24-uurs begeleiding

Het zorgkantoor heeft in 2010 24 beschermd wonen plekken voor chronisch verslaafde dak- en thuislozen toegewezen aan Iriszorg. Hiermee is de financiering van een permanente woonvoorziening in Lelystad in principe geregeld. In 2010 is gestart met de voorbereidingen voor de realisering van een dergelijke woonvoorziening.

Dagbestedingen re-integratie activiteiten

Verschillende instellingen hebben dagbestedingsactiviteiten voor dak- en thuislozen georganiseerd. Tactus Verslavingszorg heeft met gemeentelijke subsidie een veegproject uitgevoerd. Het Leger des Heils heeft met een eenmalige gemeentelijke bijdrage de werkplaats "gereed gereedschap" opgezet. Daarnaast heeft het Leger des Heils verschillende AWBZ gefinancierde dagactiviteiten aangeboden zoals een fietsenwerkplaats en werkzaamheden bij een tuincentrum.

Trajectbegeleiding voor dak- en thuislozen

In 2010 zijn in de dag- en nachtopvang 104 trajecten uitgevoerd. Deze trajecten waren gericht op het op orde maken van basisbehoeften, zoals inkomen, verzekeringen en legitimatie. Dit is nodig om door te kunnen stromen naar de reguliere hulpverlening.

Zorgwekkende zorgmijders

De GGD afdeling Meldpunt Vangnet & Advies biedt hulp en zorg aan zorgwekkende zorgmijders. Het aantal meldingen is ten opzichte van 2009 aanzienlijk toegenomen: in 2009 waren er 155 meldingen, in 2010 zijn er 221 nieuwe meldingen gedaan. De toename is voor een belangrijk deel het gevolg van de toepassing van het Protocol preventie huisuitzettingen.

Knelpunten

Er ontbreekt nog een permanente woonvoorziening voor chronische verslaafde dak- en thuislozen en er zijn onvoldoende dagbestedingactiviteiten voor dak- en thuislozen/verslaafden. De betaalbaarheid van de dagbestedingactiviteiten is een knelpunt.

Conclusie

In 2010 is het aantal opvangplaatsen voor dak- en thuislozen gelijk gebleven. Het aantal begeleid wonen plaatsen is in 2010 (evenals in 2009) uitgebreid. De mogelijkheden voor dagbesteding voor de groep dak- en thuislozen/verslaafden zijn beperkt. De betaalbaarheid van de dagbestedingactiviteiten is een knelpunt. Er wordt gewerkt aan het realiseren van een permanente woonvoorziening voor de mensen die alleen met 24-uurs directe begeleiding zelfstandig kunnen functioneren/wonen.

2.4 Economie, werk en inkomen

2.4.1 Beter vestigingsklimaat

2.4.2 Sterkere productie structuur

2.4.3 Beter gekwalificeerde beroepsbevolking

2.4.4 Meer mensen aan het werk, minder mensen met een uitkering

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

4 Economie, werk en inkomen	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
4_1 Beter vestigingsklimaat	-277	-	-277	-299	-21 N
4_2 Sterkere productiestructuur	-1.821	215	-1.606	-1.702	-96 N
4_3 Beter gekw alificeerde beroepsbevolking	-2.220	-1.229	-3.449	-2.752	696 V
4_4 Meer mensen werk: minder mensen uitkeri.	-42.688	-6.190	-48.878	-55.934	-7.056 N
Totaal Lasten	-47.006	-7.204	-54.210	-60.687	-6.477 N
<i>Baten</i>					
4_1 Beter vestigingsklimaat	171	-	171	154	-17 N
4_2 Sterkere productiestructuur	95	36	131	234	103 V
4_3 Beter gekw alificeerde beroepsbevolking	1.616	1.229	2.845	2.140	-705 N
4_4 Meer mensen werk: minder mensen uitkeri.	37.915	3.933	41.847	43.975	2.128 V
Totaal Baten	39.797	5.198	44.995	46.504	1.509 V
Mutaties Exploitatie	-7.209	-2.005	-9.215	-14.183	-4.968 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
4_4 Meer mensen werk: minder mensen uitkeri.	-154	154	-	-	-
Totaal Lasten	-154	154	-	-	-
<i>Baten</i>					
4_2 Sterkere productiestructuur	438	-284	154	162	8 V
4_4 Meer mensen werk: minder mensen uitkeri.	-	2.087	2.087	2.087	0 V
Totaal Baten	438	1.803	2.242	2.250	8 V
Mutaties Reserves	284	1.957	2.242	2.250	8 V
Endtotaal	-6.925	-48	-6.973	-11.933	-4.960 N

2.4.1 Beter vestigingsklimaat

Wat wilden we bereiken?

Een beter vestigingsklimaat dat tot uiting komt door de hoge waardering van de ondernemers van het ondernemersklimaat en een betere kwaliteit, sfeer, uitstraling en imago van het stadscentrum.

Wat hebben we bereikt?

De ondernemers geven het ondernemersklimaat in Lelystad een ruime voldoende. Hiermee hebben wij onze ambitie bereikt om het gemiddelde rapportcijfer van 6,8 vast te houden. Er is zelfs sprake van een lichte stijging van het rapportcijfer naar 6,9. Als indicator voor de kwaliteit, sfeer, uitstraling en imago van het stadscentrum geldt het gemiddelde rapportcijfer dat bezoekers van het stadscentrum geven. Ook dit rapportcijfer is gestegen van 5,98 in 2008 naar 6,12 in 2009 (bron: BRO).

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Verbeteren gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers

Uitwerking is gegeven aan het landelijk convenant 'Bewijs van goede dienst'. Hierbij wordt vooral ingezet op hoe de informatievoorziening beter afgestemd kan worden op de vragen van de ondernemers. Voorbeelden daarvan zijn: vereenvoudiging regelgeving, aansluiting op samenwerkende catalogi en digitaal loket (antwoord content collectie).

Uitvoering Masterplan Stadshart

Ook binnen de ontwikkeling Stadshart zijn in 2010 een groot aantal inspanningen te behoeve van een beter vestigingsklimaat gedaan.

De voormalige locatie van de Rabobank is gesloopt en er is gestart met de nieuwbouw (5.250 m2 detailhandel en 1.250 m2 dienstverlening) van het laatste deel van de Promesse. 50% van de te realiseren nieuwbouw is intussen langjarig verhuurd.

De kavels J en K aan de Zilverparkkade zijn opgeleverd en hiermee zijn m2 dienstverlening toegevoegd aan het Stadshart.

De Waag was in 2010 een belangrijk aandachtspunt. Door de steeds grotere leegstand hebben de nog zittende ondernemers het steeds moeilijker. Er zijn een aantal ondernemersavonden georganiseerd om de ondernemers van de Waag te informeren over de voortgang van de ontwikkeling. Ook zijn de ondernemers apart geïnformeerd over de mogelijkheden voor planschade en nadeelcompensatie. Op dringend verzoek van de gemeente heeft Redema de etalages van de leegstaande panden ingericht om de waag nog enigszins leefbaar en toonbaar te houden. Met de eigenaar Inside investments is in 2009 een intentieovereenkomst gesloten om te komen tot een definitieve realisatie van de nieuwe Waag. Deze intentieovereenkomst is in 2010 met een jaar verlengd. Het voorlopig ontwerp voor zowel de commerciële ontwikkeling als de parkeergarage is gereed en de bestemmingsplanwijziging is in procedure gebracht.

Om te zorgen dat de kwaliteit van bestaande openbare ruimte ook goed blijft is in 2010 een extra inspanning gedaan om gedeelten te herstraten. Dit betrof de Neringpassage, de bestrating rond het Agoradek en het hotel en het Agorahof. De herinrichting Neringweg is in 2010 in uitvoering gebracht.

In 2010 is er budget vanuit de gemeente beschikbaar gesteld om de koopkracht te bevorderen (€ 40.000). Ook is er in 2010 een veiligheidseffect rapportage opgesteld en er is een wijkveiligheidsplan voor het stadshart uitgevoerd en op initiatief van de ondernemers is er gestart met een bedrijfsinvesteringszone (BIZ).

Startende ondernemers stimuleren/slagingskans vergroten

De gemeente heeft een front-office (op het gebied van wonen en bedrijven) waar (potentiële) ondernemers met hun eerste lijnsvragen terecht kunnen. Vanuit deze front-office worden (potentiële) ondernemers doorverwezen, o.a. naar het zelfstandigenloket (een samenwerking van provincie Flevoland en de gemeenten). In november 2010 is een grote bijeenkomst voor ondernemers georganiseerd, met name gericht op starters om de bekendheid met Lelystad te vergroten.

Realisatie Breedbandnetwerk

FttB (Fibre- to- the -Businesspark): in 2010 is één van de laatste inspanningen op het terrein van de breedbandaanpak afgerond: De ondernemers op Flevopoort (huidige en toekomstige) hebben de beschikbaarheid gekregen over glasvezelverbinding (onder Breednet voorwaarden). Unet is uiteindelijk de (enige) infrastructuraanbieder geworden.

FttH (Fibre- to- the- Home): in juli 2010 is het uitstel omtrent de investeringbeslissing van Reggefiber verlopen. Er is door Reggefiber besloten om wel een aantal pilots in Lelystad te draaien waarna de beslissing wordt genomen voor uitrol over de hele stad. Geïnteresseerde bewoners en wijkraadleden

hebben zich verenigd in een initiatiefgroep (lelystadwilglasvezel.nl) die de rol als ambassadeurs voor een glasvezelnet op zich nemen.

Er zijn drie pilot gebieden bepaald:

1. Landstrekenwijk / Warande (start vraagbundeling februari 2011);
2. Lelystad-Haven en Hollandse Hout (start vraagbundeling mei 2011);
3. Botter, Schoener, Tjalk (start vraagbundeling oktober 2011).

De gemeente faciliteert het project door ondersteunende communicatie-uitingen, snelle vergunningsverlening, goede afstemming met hulpdiensten t.a.v. de bereikbaarheid, ondersteunend toezicht op de kwaliteit van het werk en de bewaking van de kwaliteit van de openbare ruimte, etc.

Knelpunten

Het dieptepunt van de economische crisis lijkt voorbij te zijn. De woningmarkt klimt echter nog niet uit het dal. Dit heeft zijn weerslag op de woningbouwlocaties in het Stadshart, zoals Parkwijk.

Conclusie

Ondanks de economische crisis is er afgelopen jaar hard gewerkt aan het verbeteren van het vestigingsklimaat, zowel op het gebied van breedbandvoorziening als uitvoering het masterplan Stadshart. Door deze inspanningen is het mogelijk geweest de positieve waardering van de ondernemers over het ondernemersklimaat in Lelystad vast te houden en de waardering van de inwoners over het stadscentrum te doen laten toenemen.

2.4.2 Sterkere productiestructuur

Wat wilden we bereiken?

We willen meer werkgelegenheid, waarbij we ons richten op het ontwikkelen van het industrieel logistiek profiel van Lelystad ten behoeve van de zogenaamde onderkant van de arbeidsmarkt.

Wat hebben we bereikt?

Het aantal voltijds arbeidsplaatsen is gestegen, van 28.598 in 2008 naar 30.095 in 2010 (Bron: Onderzoek & Statistiek). Hiermee hebben wij onze doelstelling gehaald. Dit is gezien de economische crisis een goede prestatie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Gerichte acquisitie op logistiek industrieel profiel

In 2010 is voor een belangrijk deel de acquisitie op het logistiek industrieel profiel gericht. Ondanks de crisis is 6 ha bedrijventerreinen verkocht.

Ontwikkeling OMALA i.s.m. Lelystad Airport

De inspanningen in 2010 ten behoeve van de ontwikkeling van het bedrijventerrein Megapark Larserpoort (OMALA) in samenhang met de ontwikkeling van Lelystad Airport hebben geleid tot de volgende stand van zaken:

- *Procedures Larserknoop*

Het bestemmingsplan Larserknoop, inclusief de Milieueffectrapportage (MER) en het exploitatieplan zijn in 2010 vastgesteld door de gemeenteraad en inmiddels in werking getreden. Er is wel beroep aangetekend, welke in 2011 behandeld worden door de Raad van State. Met het bestemmingsplan is het voorkeurscenario Garden City uit de gebiedsvisie Larserknoop planologisch vastgelegd en de gevestigde Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG) bestendigd.

- *Bestemmingsplan geluidzone industrieterrein luchthaven Lelystad.*

Nadat het bestemmingsplan geluidzone industrieterrein Lelystad Airport is vernietigd door de Raad van State is het bestemmingsplan gerepareerd en opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad. Dit bestemmingsplan ligt ook nog ter behandeling bij de Raad van State. Inmiddels is het bestemmingsplan geluidzone ingehaald door het bestemmingsplan Larserknoop en het bestemmingsplan Buitengebied, omdat in deze bestemmingsplannen de geluidzone ook moest worden opgenomen. Bij deze bestemmingsplannen is geen beroep ingediend tegen de geluidzone.

- *Procedures Lelystad Airport*

Het bestemmingsplan voor Lelystad Airport is met een klein jaar vertraagd. Eind 2010 was er voldoende informatie beschikbaar om het concept ontwerpbestemmingsplan op te stellen, zodat men begin 2011 met de procedure kan starten.

- *OMALA*

OMALA is begin 2010 formeel opgericht en gestart met de opbouw van haar organisatie. In 2010 is er nauw samengewerkt in het kader van het stedenbouwkundig plan dat OMALA opstelt voor haar gebied, alsmede voor het beeldkwaliteitplan. Met het in werking treden van het bestemmingsplan Larserknoop is de Wet Voorkeursrecht Gemeenten(WVG) bestendigd voor fase 1 en is de planologische basis gereed, waarmee OMALA met de daadwerkelijke ontwikkeling is gestart.

Uitbreiding Lelystad Airport

Bij de voorjaarsnota is besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de noodzakelijke en randvoorwaardelijke werkzaamheden voor het project uitbreiding Lelystad Airport. Het beschikbaar gestelde budget is grotendeels aangevraagd voor en ingezet op de ondersteuning van de ontwikkeling van Lelystad Airport binnen de gemeentelijke randvoorwaarden.

In het kader van de uitwerking van de aanwijzing zijn er verschillende werkgroepen georganiseerd door het ministerie;

- Aanwijzing:

Er lopen beroepen tegen het aanwijzingsbesluit en de gemeente houdt de vinger aan de pols bij besluiten die het ministerie neemt. Hierbij zijn de gemeentelijke randvoorwaarden leidend, alsmede het doel om de luchthaven zo snel mogelijk uit te breiden.

- Vliegroutes:

In het kader van de aanwijzing zijn indicatieve vliegroutes vastgesteld. Momenteel worden de definitieve vliegroutes uitgewerkt. Gemeente participeert in deze overleggen en sturen op basis van de gemeentelijke randvoorwaarden.

- Luchtverkeersleiding:

Luchtverkeersleiding is cruciaal voor een economische spin-off van Lelystad Airport. Samen met de convenantpartijen wordt gewerkt aan het mogelijk maken van de luchtverkeersleiding.

- Lobby:

Omdat we als gemeente geen formele positie hebben wordt er fors ingezet op de lobby op lokaal, regionaal maar voornamelijk het rijksniveau, ook in het kader van de Alderstafel (overlegtafel over de toekomst van de luchthavens Lelystad, Eindhoven en Schiphol en hun omgeving). De gemeente heeft zich hierdoor een zeer goede positie verworven

- Samenwerking convenantpartijen:

BOLA (Bestuurlijk Overleg Lelystad Airport) is in 2010 voortgezet, in de bestuurlijk en ambtelijke BOLA wordt informatie uitgewisseld omtrent de uitbreiding van Lelystad Airport en de Alderstafel en zo mogelijk een gezamenlijke strategie bepaald.

- Participatie in Alderstafel:

Er is een ambtelijke en een bestuurlijke Alderstafel waarin de gemeente participeert. Daarnaast zijn er ook verschillende werkgroepen waar we als gemeente zitting in hebben. De meeste inzet wordt echter gepleegd op de voorbereiding en strategie rondom de Alderstafel.

- Onderzoeken:

In het kader van de Alderstafel zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd om de uitspraken te toetsen en de positie te bepalen. Deze onderzoeken zijn door de provincie bekostigd omdat er een gezamenlijke werkgroep is ingesteld van gemeente en provincie.

Overige werkzaamheden

- Werkconferentie Duurzaamheid:

De gemeente heeft de provincie ondersteunt bij de organisatie van de Werkconferentie Lelystad Airport, duurzaam & innovatief d.d. 11 november 2010.

- Werkgelegenheidsonderzoek Lelystad Airport:

In 2010 is een werkgelegenheidsonderzoek uitgevoerd op Lelystad Airport door het bureau SEO Economisch Onderzoek. Daaruit is nogmaals gebleken dat de gemeentelijke randvoorwaarde van 800 arbeidsplaatsen per miljoen passagiers realistisch is.

- Veiligheid Lelystad Airport:

Het budget dat beschikbaar is gesteld voor het project 'veiligheid Lelystad Airport', wat als doel heeft het rampenbestrijdingsplan voor de luchthaven aan te passen aan de nieuwe veiligheidsklasse na

uitbreiding, is niet besteed in 2010. De vertraging hangt samen met de vertraging van de uitbreiding van de luchthaven. Het rampenbestrijdingsplan moet pas vervangen worden als uitbreiding een feit is.

Uitvoering ontwikkeling bedrijventerrein Flevokust

De financiële crisis heeft ertoe geleid nogmaals kritisch te kijken naar het reeds ontwikkelde ontwerp, gemaakt door de planontwikkelaar. De intentie moet zijn een haven die goed functioneert in termen van het aantrekken van havengerelateerde bedrijvigheid, havenexploitatie en werkgelegenheid en waarbij de kosten geminimaliseerd worden. Om deze expertise in het project te brengen is samenwerking met de Haven Amsterdam gezocht. Deze samenwerking heeft geleid tot het aangaan van een intentieverklaring in oktober 2010. Hierin is afgesproken dat Haven Amsterdam en de planontwikkelaar nu samen binnen een jaar een Planstudie verrichten en een Businesscase opstellen. Als daaruit de haalbaarheid en de vereiste rentabiliteit blijkt, zal het plan aan de gemeente worden voorgelegd voor verdere besluitvorming en het starten van publiekrechtelijke procedures voor vergunningverlening. Momenteel wordt er gerekend aan een aangepast ontwerp welke als efficiënter wordt beschouwd. Deze rekentoets dient de komende maanden haar beslag te krijgen zodat er in 2011 van een go/no go moment sprake kan zijn.

Versterking netwerk Metropool Regio Amsterdam (MRA)

In 2010 hebben we verder gebouwd aan onze relaties en positionering binnen de MRA. We hebben ervoor gezorgd dat we (in het economisch veld) nu ook lid zijn van de projectgroep Platform bedrijventerreinen en kantoren (Plabeka). Daarbij gaat het om nieuwe Lelystadse werklocaties in regionale uitvoeringsstrategie terzake bedrijventerreinen en kantoren in te bedden. Ook zijn we vertegenwoordigd op bestuurlijk en op directieureniveau in het Platform regionaal economische structuur (PRES).

Verder is meegewerkt aan de Uitvoeringsstrategie Plabeka die in juni 2011 in de MRA conferentie wordt vastgesteld. In 2010 hebben we ook meegedaan met Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam. Uit deze economische verkenningen blijkt dat binnen de MRA de deelregio Almere- Lelystad het minst door de recessie is getroffen. In tegenstelling tot de andere deelregio's MRA kromp de economie in de deelregio Almere - Lelystad niet, maar groeide met 0,2%. Het herstel in Lelystad en Almere is ook sterker, in 2010 is het bruto regionaal product met bijna 7% toegenomen. Ook in de afgelopen 15 jaar waren Lelystad en Almere de sterkste groeiers in de MRA. De economie groeide twee keer zo snel vergeleken met het MRA gemiddelde. De werkgelegenheid is jaarlijks met 4% toegenomen. Ondanks deze groei zijn Lelystad en Almere nog geen werksteden; het pendelsaldo is negatief.

Tevens doen we mee aan E-freight (Electronisch vrachtbrief), een project getrokken door Schiphol Cargo. Dit project gaat zeer binnenkort van start. De Lelystadse ambities worden voor de anderen steeds herkenbaarder. Daarbij is de samenwerking met Economische Zaken Almere en Economische Zaken Provincie Flevoland sterk verbeterd. Het versterken van de MRA-economie ligt de komende jaren bij de in december 2010 opgerichte Economic Development Board Metropoolregio Amsterdam (EDBA). Naast de Ruimtelijke Ontwikkeling-zuil van MRA met een Ambtelijke kerngroep (AKG) en een bestuurlijke kerngroep (BKG) is Lelystad eind 2010 toegetreden tot de werkgroep verstedelijking.

Budget boekhoudkundige hulp bedrijven in problemen

In 2010 heeft het Zelfstandigenloket zo'n 10 keer het instrument "vergoeding boekhoudkundige hulp" ingezet ten behoeve van Lelystadse ondernemers. Hierdoor kon in de meeste gevallen tijdig een voorziening worden geregeld waardoor deze bedrijven niet onnodig failliet zijn gegaan.

Knelpunten

Op een aantal inspanningen is vertraging opgetreden: bij het bestemmingsplan Lelystad Airport en het project veiligheid Lelystad Airport. Daarnaast is het voor de ontwikkeling van Lelystad Airport van groot belang dat er snel een (vorm van) luchtverkeersleiding komt.

Conclusie

Volgens verwachting is de uitgifte van bedrijfsterreinen gedaald van 9 ha in 2009 naar 6 ha in 2010. De gemeentelijke inspanningen voor OMA LA i.s.m. Lelystad Airport zijn voor een belangrijk deel gerealiseerd, behoudens het bestemmingsplan Lelystad Airport dat met een jaar is vertraagd. De extra beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke en randvoorwaardelijke werkzaamheden voor het project uitbreiding Lelystad Airport zijn volgens planning uitgevoerd. Lelystad heeft via de inspanningen in het MRA netwerk zijn positie in 2010 versterkt en is nu vertegenwoordigd aan de belangrijkste onderhandelingstafels. Voor de ontwikkeling van het bedrijfsterrein Flevokust dienen door de haven Amsterdam en Van der Wiel extra werkzaamheden te worden verricht om tot een efficiënter ontwerp te komen.

2.4.3 Beter gekwalificeerde beroepsbevolking

Wat willen we bereiken?

We willen een betere balans tussen vraag en aanbod van werknemers. Onze inzet is goed onderwijs dat aansluit bij de aard van de bedrijvigheid in de stad. Daarnaast, en niet minder belangrijk, goed onderwijs gericht op maatschappelijke emancipatie in de vorm van arbeidsparticipatie. Belangrijk is ook de nota 'werk volgt mensen' waarin het belang van een goed gekwalificeerde beroepsbevolking wordt onderschreven.

Wat hebben we bereikt?

Cijfers met betrekking tot het opleidingsniveau van de beroepsbevolking voor Lelystad zijn op 3-jarige schattingen gebaseerd; die voor 2010 zijn voorlopig nog niet beschikbaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

ROC- Flevoland

Het ROC-Flevoland is van start gegaan met de 2e lichting Luchtvaartdienstverlener, niveau 3-4 op de luchthaven. Met het ROC-Flevoland wordt gewerkt aan twee nieuwe opleidingen op de luchthaven met ingang van 01-09-2011 International Aviation Operations en Aviation Logistics, beide op MBO niveau 4.

Hogeschool Windesheim

De hogeschool Windesheim Flevoland is van start gegaan en zal 1 september 2011 formeel haar deuren openen met vestigingen in Almere en Lelystad. De hogeschool Windesheim zal in samenwerking met de Roy Heiner Academy, het ROC Flevoland en Team Heiner van start gaan op deze datum in Bataviahaven.

Luchtvaartonderwijs

Het college belanghebbende luchtvaartonderwijs heeft haar kantoor naar Lelystad Airport verplaatst.

Convenant leren en werken

Er is een convenant gesloten tussen UWV, provincie, gemeenten en onderwijsinstellingen voor de vorming van een leer-werkloket op de drie werkpleinen in Flevoland. Flevotalent junior begeleidt jongeren in Flevoland naar leer-werkbanen. Flevotalent junior is ondergebracht bij het Technocentrum Flevoland.

Prestatieafspraken inburgering en volwasseneneducatie – uitvoering

De Unit inburgering heeft over 2010 583 inburgeringvoorzieningen, dit wil zeggen dat zij op traject zijn gezet, gerealiseerd. Daarvan zijn 350 voorzieningen voor inburgeringsplichtigen en 233 voor vrijwillige inburgeraars.

Volwasseneneducatie: Op basis van de 3e kwartaalrapportage ROC Flevoland is de prognose dat 305 trajecten volwasseneneducatie worden gerealiseerd, waarmee de doelstellingen genoemd in de productovereenkomst tussen het ROC en de gemeente ruimschoots gehaald zijn. Uitval is 6%, overeengekomen is maximaal 10%.

Versterking keten inburgering, onderwijs, werk d.m.v. participatiefonds

De pilot in het kader van een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt en de samenwerking in het kader van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid, de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten, de regionale samenwerking in het kader van het leerwerkloket en het provinciaal platform arbeidsmarktbeleid versterken de keten onderwijs, ondernemers en overheid. Twee belangrijke

decentralisatiedossiers, een regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt en overheveling van taken van de AWBZ naar de Wmo maken het noodzakelijk de ketens verder te versterken onder regie van de gemeente.

Knelpunten

De gemeente wordt gekort op de budgetten van W-deel, inburgering en educatiemiddelen. Daarbij is de ontschotting tussen de budgetten niet doorgevoerd.

Conclusie

De verdere uitbouw van middelbaar – en hoger onderwijs krijgt steeds meer vorm. De prestatie inburgerings- en volwasseneneducatie zijn behaald. Beleid gericht op integrale benadering van inburgering , educatie en re-integratie is bemoeilijkt door het rijksbeleid en de korting op het budget.

2.4.4 Meer mensen aan het werk, minder mensen met een uitkering

Wat willen we bereiken?

Meer mensen structureel aan het werk en minder mensen met een uitkering middels het klantgericht en samenhangend aanbieden van passende inburgering, scholing, werk en inkomenstrajecten.

Wat hebben we bereikt?

Minder werklozen

Vergeleken met peildatum 31 december 2009 is het absolute aantal niet-werkende werkzoekenden (NWW) in Nederland op peildatum 31 december 2010 met 3,4% gedaald tot 490.497. In 2010 is het aantal NWW in heel Flevoland met 0,2% gestegen naar 13.048, echter in de gemeente Lelystad is het aantal NWW met 1,5% gedaald tot 2.877. Het aantal NWW als percentage van de beroepsbevolking ligt in Nederland rond de 6%, in Flevoland rond de 7% en in Lelystad rond de 8% op peildatum 31 december 2010 (bron: Provincie Flevoland).

Minder mensen met een uitkering

De gevolgen van de economische crisis werden in 2010 hard voelbaar. Onze ambitie om het aantal uitkeringsgerechtigden te laten dalen is niet gelukt. Het aantal uitkeringsgerechtigden is in 2010 gestegen naar 1.823.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Op weg met werk

Ondanks de inspanningen om zoveel mogelijk klanten uit te laten stromen (totaal 291 uitstroom uit de uitkering naar een re-integratie traject) is het klanten aantal in 2010 fors gestegen: van 1.529 naar 1.823 eind 2010 waarvan: 1.530 WWB LO, 246 WWB WIJ, 47 IOAW/IOAZ uitkering. De toename van het aantal klanten heeft geleid tot een nadeel van € 3,7 mln. bruto uitkeringslast ten opzichte van de begroting op het WWB inkomensdeel. Gecombineerd met tegenvallende baten van per saldo € 0,5 mln. (1,8 mln. minder rijksbijdrage en 1,3 mln. meer terugvordering) bedraagt het nadeel € 4,2 mln. NB: Over het jaar 2010 wordt een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU) aangevraagd bij het ministerie van ca € 800.000. Bij toekenning is het netto resultaat op het WWB inkomensdeel € 3,4 mln.

Met behoud van uitkering zijn de volgende zorgtrajecten gericht op maatschappelijke participatie gerealiseerd, o.a.: Sociale activering: 62, Zorgtrajecten: 45, Meedoen naar vermogen: 59. Ook is in 2010 uitvoering gegeven aan de (zorg) projecten zoals Broeïnest en Flevodrome, Buurtvoorlichters, Ambachthuis.

Vanaf 2006 tot 2010 is de uitstroom naar een traject met beëindiging uitkering in totaal 1.122 klanten, waarvan 784 in verloning, 39 met een brugbaan en 299 een baan met Loonkostensubsidie (gegevens komen uit het rendementsonderzoek 2010 van bestedingen aan de Participatievoorzieningen in gemeente Lelystad).

Om de toename van het aantal klanten WWB Levensonderhoud zo veel mogelijk te beperken is ook in 2010 fors geïnvesteerd in diverse re-integratie trajecten. De totale kosten bedragen in 2010 € 13,1 mln., inclusief de kosten van eigen personeel (uitvoeringskosten doelmatigheidsstaken € 1,6 mln) en derden. Om ervoor te zorgen dat onze gemeente zoveel mogelijk klanten laat participeren wordt naast de middelen uit het werkdeel ook de in de afgelopen jaren opgebouwde reserve van het inkomensdeel WWB hiervoor ingezet. De inspanningen hebben geleid tot 199 verloningsbanen, 39 brugbanen en 53 banen met een loonkostensubsidie, alle met beëindiging van uitkering (peildatum: 31 december 2010).

Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)

Er is sprake van hogere lasten van € 447.000 door meer verstrekte BBZ uitkeringen in 2010 dan werd verwacht. Van deze uitgaven wordt een deel vergoed door het ministerie. Daarnaast is de bijdrage aan het zelfstandigenloket (ZLF) vanuit de gemeente Lelystad € 269.000 hoger dan verwacht werd, dit als gevolg van het gestegen aantal aanvragen bij het ZLF. Anderzijds is sprake van hogere baten (€ 350.000) als gevolg van een hogere declaratie van uitkeringslasten BBZ bij het ministerie SZW.

Contract Compliance

Contract Compliance wordt zoveel als mogelijk toegepast met betrekking tot in het bijzonder de contracten die de gemeente afsluit met opdrachtnemers. Zo is afgelopen jaar contract compliance toegepast bij de bouw van de MFA in de Atolwijk en bij het sluiten van het gemeentelijk toezichtcontract met Fair beveiliging.

Aanvalsplan jeugdwerkloosheid

In regionaal verband zijn per branche partijen bij elkaar gebracht om jongeren binnen die branches op te leiden en terug naar werk te leiden. Dit geldt voor alle jongeren in Lelystad. Ook de WIJ jongeren (doelgroep gemeente) maken hier gebruik van. Naast de branchegerichte aanpak is er ook specifieke aandacht voor kwetsbare jongeren die van praktijkonderwijs speciaal onderwijs of vanuit jeugdzorg komen en weer terug naar arbeid of school geleid worden. De talentmanagers bedienen zo'n 60 jongeren met meervoudige problemen. Met behulp van het maatschappelijk netwerk in Lelystad begeleiden zij deze jongeren intensief. De hulp is gericht op terug naar school of arbeid maar in veel gevallen ook eerst weer goed op de rit krijgen.

Deelname Werkplein

Binnen het Werkplein wordt samengewerkt tussen het UWV en de gemeente. Deze samenwerking manifesteert zich vooral door het hebben van een gezamenlijke servicedesk, het soepel laten verlopen van de overgang van klanten van WW naar WWB, de samenloopgevallen op een efficiënte manier op elkaar af te stemmen. Voorts wordt samengewerkt door het opzetten van een gezamenlijk jongerenloket en afstemming met betrekking tot de werkgeversbenadering.

Concern voor Werk

Het jaarresultaat van Concern voor Werk NV is in 2010 naar verwachting iets boven de begroting. Voor 258 Lelystedelingen is er een WSW arbeidsplaats bij Concern voor Werk gerealiseerd. De wachtlijst voor een plaats is gegroeid naar 121. Ter voorbereiding van de nieuwe regeling aan de onderkant arbeidsmarkt participeert de gemeente Lelystad en Concern voor werk in een tweetal pilots. Door de economische terugval is de detachering van WSW-ers bij reguliere bedrijven gestagneerd en staan de opbrengsten onder druk. Naast de WSW plaatsen worden er ruim 210 ex- WWS-ers verloont via Lavora (onderdeel van Concern voor Werk).

Knelpunten

Door de economische crisis stagneert de detachering van WSW-ers bij reguliere bedrijven.

Conclusie

De gevolgen van de economische crisis hebben ook in 2010 grote consequenties voor veel burgers van Lelystad: meer uitkeringsgerechtigden, een groei van de wachtlijst van WSW-ers, verdere toename van de aanvragen BBZ bij het zelfstandigenloket. De groei van het aantal klanten heeft ook een zware wissel getrokken op de financiën van de gemeente. Er is sprake van een financieel nadeel voor het WWB inkomensdeel van € 3,7 mln. en hogere lasten voor het WWB werkdeel vanwege intensievere inzet van re-integratietrajecten; deze worden gecompenseerd door de meeneemregeling en voor de bijstandverlening aan zelfstandigen (BBZ) (een hogere last van € 447.000).

2.5 Wonen en Wijkontwikkeling

2.5.1 Aantrekkelijker en gedifferentieerder woonmilieus

2.5.2 Versterken van het werken in de wijk

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

5 Wonen en Wijkontwikkeling	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
5_1 Aantrekkelijke, gediff. w oonmilieus	-2.139	-282	-2.421	-2.054	368 V
5_2 Versterken werken in de wijk	-2.985	-699	-3.684	-4.616	-932 N
Totaal Lasten	-5.123	-982	-6.105	-6.669	-564 N
<i>Baten</i>					
5_1 Aantrekkelijke, gediff. w oonmilieus	272	424	696	785	89 V
5_2 Versterken werken in de wijk	67	333	400	1.251	851 V
Totaal Baten	339	757	1.095	2.036	940 V
Mutaties Exploitatie	-4.784	-225	-5.010	-4.633	376 V
Reserves					
<i>Baten</i>					
5_1 Aantrekkelijke, gediff. w oonmilieus	-	107	107	22	-85 N
5_2 Versterken werken in de wijk	78	-78	-	-	-
Totaal Baten	78	29	107	22	-85 N
Mutaties Reserves	78	29	107	22	-85 N
Eindtotaal	-4.706	-196	-4.903	-4.611	292 V

2.5.1 Aantrekkelijker en gedifferentieerder woonmilieus

Wat willen we bereiken?

Door aantrekkelijker en gedifferentieerdere woonmilieus wordt beoogd de waardering van het wonen door zowel onze eigen inwoners als die van onze toekomstige inwoners te vergroten. Een balans dient te worden bereikt waarmee enerzijds de huidige inwoners aan de stad worden gebonden en anderzijds toekomstige inwoners naar de stad worden getrokken.

Wat hebben we bereikt?

Waardering voor het wonen (de woning) en de woonomgeving:

In 2010 heeft geen peiling plaatsgevonden. In het jaarverslag 2009 was de constatering dat de gemiddelde score voor de waardering van de woning gelijk was gebleven aan de peiling 2007. De gemiddelde score betreffende de waardering van de buurt was gedaald als gevolg van een lagere score in de bestaande buurten van 7.8 naar 7.4.

Aandeel hogere inkomensgroepen/hoger opgeleiden:

In 2010 heeft geen peiling plaatsgevonden. In het jaarverslag 2009 constateerden wij dat het aandeel hoger opgeleiden gelijk was gebleven op 22%. Landelijk percentage 27%.

Behouden huidige inwoners:

In 2010 heeft geen peiling plaatsgevonden. Vanaf 2005 is het vestigingsoverschot van -0.2 naar + 1.3 in 2009 gestegen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Algemeen

Om op lokaal niveau goed in spelen op de woningmarkt zijn de monitoringsinstrumenten bouwstroommeter en woningmarktmonitor gebruikt en de stimuleringsinstrumenten voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en Particulier Opdrachtgeverschap ingezet.

Lelystad neemt daarnaast zeer actief deel aan discussies over het gezond maken van de woningmarkt, met name in G32 verband. Lelystad is trekker van een G32 werkgroep woningmarkt en positionering corporaties. Dit heeft o.m. geresulteerd in deelname begin 2011 aan discussies met BZK/WWi over een nieuwe landelijke woonvisie.

Lokaal akkoord 2010-2013

In 2010 is daarvoor een Lokaal akkoord met Centrada 2010 - 2013 en een convenant met Harmonisch Leven afgesloten. In de jaarafspraken 2010 zijn met Centrada afspraken gemaakt over wachttijden, bijzondere doelgroepen, herstructurering, duurzaamheid, nieuwbouw en afspraken per wijk over leefomgeving en veiligheid.

Woningen voor specifieke doelgroepen

Een belangrijke doelstelling is ervoor zorg te dragen dat voor burgers en met name de doelgroepen die niet zelf in hun woningbehoefte kunnen voorzien, voldoende en kwalitatief goede woningen beschikbaar zijn. Om hierin te voorzien zijn er tal van maatregelen genomen.

Er is in samenwerking met Centrada besloten een Skaeve Huse op te richten. De gemeente zal voor een locatie zorgen. De nieuwbouwontwikkeling van "Kamers met kansen" is stopgezet, het bleek niet mogelijk om Kamers met kansen in een nieuwbouwcomplex te exploiteren. Kamers met kansen wordt gecontinueerd in bestaande woningen van Centrada.

Startersleningen

De verordening starterslening is geëvalueerd en ingetrokken. Een verordening duurzaamheidslening voor particuliere huiseigenaren is opgesteld en zal op 8 maart 2011 ter besluitvorming bij de gemeenteraad liggen.

Intensivering gebiedsmarketing

Voor 2010 is er een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de verkoopmanifestaties voor Warande en Hanzepark, online marketing, advertenties Wonen in Lelystad om Lelystad te positioneren als een aantrekkelijk woonstad, die een gevarieerd en kwalitatief woningaanbod biedt tegen een goede prijs. Het doel van de intensivering was om de verkoop van woningen gaande te houden in een tijd van economische recessie. In een eindevaluatie "Het antwoord van Lelystad" is aangegeven welke acties ondernomen zijn (EVO).

Stimulering particuliere woningbouwverbetering in WOP NO en WOP NW

Lelystad zet zich in om de problematiek van de particuliere woningvoorraad op de landelijke politieke agenda te zetten. Daartoe neemt Lelystad deel aan het SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting) experiment bloemkoolwijken en een OTB onderzoek naar de kwaliteit van de particuliere woningvoorraad in Nederland.

In september 2010 is de verordening particuliere woningverbetering Zuiderzeewijk uitgebreid voor de Atolwijk. Particulieren in beide wijken kunnen een aanvraag doen voor een laagrentende lening via het Stimuleringsfonds volkshuisvesting. De uitvoering van de regeling wordt per januari 2011 uitgevoerd door de frontoffice (wijkposten en stadswinkel) voor informatie en eerste advies. De afdeling

Ruimtelijke Dienstverlening neemt als backoffice de verdere advisering en begeleiding van de leningaansvragen ter hand. De Bouw Advies Winkel is per 31 december 2010 gesloten.

De inspanningen om te stimuleren dat de particuliere woningen in Noordoost worden opgeknapt blijft conform de Verordening Particuliere woningverbetering in stand en wordt onderdeel van de gemeentelijke taken voor een periode van 3 jaar (2011-2013). Hiermee is voldaan aan de inspanningsverplichting vanuit de subsidieregeling van het Rijk. Daarnaast is het werkingsgebied van de Verordening Particuliere Woningverbetering opgeschaald tot Atol-/Zuiderzeewijk en wordt voor woningen gebouwd voor 1995 een regeling voor duurzaamheidsleningen vastgesteld. In 2010 hebben onze inspanningen/trajecten geleid tot een investeringsvolume via SVn-leningen van ca. € 1 miljoen en ca. € 275.000 euro aan particuliere investeringen zonder SVn-lening (voor eigen rekening/met eigen geld). Hierbij gaat het om 13 woningen. Naast deze resultaten zijn er over 2010 ook 54 particuliere woningen verbeterd waarbij er geen gebruik gemaakt is van één van de stimuleringsmaatregelen.

Collectief Particulier opdrachtgeverschap (CPO), kavelwinkel, kavelpaspoort, marktoffensief

In het kader van CPO is met name in Warande gestart met diverse projecten. Er zijn in totaal 5 cpo projecten in Warande. De beschikbare kavels worden via de website goed ontsloten en bijgehouden.

Het Antwoord van Lelystad

Het Antwoord van Lelystad is eind 2010 geëvalueerd. Hierbij is besloten om het merendeel van de crisismaatregelen te beëindigen met uitzondering van de maatregel van uitgestelde betaling van de grond bij kavelverkoop. Voor een gedetailleerde beschrijving van de maatregelen uit 2009 en 2010 en de effecten wordt verwezen naar genoemde evaluatie. In de evaluatie wordt ook gekeken naar de onttrekking in 2010 aan de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) ten gunste van de risicoreserve van het Grondbedrijf. De evaluatie zal in de eerste helft van 2011 beschikbaar zijn.

Urgentieprogramma Woonoffensief

Als gevolg van de crisis is het meerjarenwoning bouwprogramma aangepast. De jaarproductie is verlaagd van 650 naar 450 woningen. Er blijft een noodzaak om 50% nieuwe bewoners van buiten de stad te halen. De activiteiten vanuit de woonacquisitie zijn onverminderd voortgezet.

De behaalde resultaten

In 2010 zijn er totaal 400 woningen opgeleverd. Van het aantal opgeleverde woningen waren er o.a. 106 huurwoningen voor senioren, 128 sociale huur en 15 huurwoningen voor mensen met een beperking. Er zijn 24 woningen gerealiseerd op particuliere kavels en in de sociale koop zijn 20 woningen opgeleverd. De verkoop van kavels is in 2010 goed verlopen, dit is toe te schrijven aan de succesvolle maatregel uit het Antwoord van Lelystad, de uitgestelde betaling van kavels. Ter vergelijking in 2009 zijn er totaal 6 kavels verkocht en het aantal verkochte kavels in 2010 was in totaal 52, waarvan 49 met uitgestelde betaling.

Knelpunten

De economische crisis veroorzaakt een stagnatie in de verkoop en dus in de ontwikkeling van nieuwe woningen. De verkoop van projectmatige woningen en kavels gaan bescheiden door.

Begin 2011 zal de evaluatie van de genomen stimuleringsmaatregelen woningbouw gemaakt worden. Daaruit zal blijken welke effecten er zijn en of de genomen maatregelen voldoende zijn om de gevolgen van de economische crisis ten aanzien van de woningmarkt te beïnvloeden.

Conclusie

De voorgenomen inspanningen zijn voor een groot deel uitgevoerd, zoals stimuleringsmaatregelen voor de woningmarkt en maatregelen voor het versterken van de aantrekkingskracht van de woonmilieus.

2.5.2 Versterken van het werken in de wijk

Wat willen we bereiken?

Door het versterken van het (samen)werken in de wijk willen wij bereiken dat de bewoners de nabijheid en aanspreekbaarheid van medewerkers van gemeente en de partners in de wijk positief ervaren. Door fysieke ingrepen waarbij de omgeving wordt betrokken in de totstandkoming willen we de sociale samenhang in de wijken verder versterken.

Wat hebben we bereikt?

In alle wijken zijn bewoners betrokken geweest bij ontwikkelingen in hun buurt en wijk waaronder initiatieven voor meer veiligheid rondom scholen (Borgscholen), het opstellen van een wijkvisie Zuidwest, het uitvoeren van groot onderhoudsprojecten en uitvoeren van wijkveiligheidsplannen. In hoeverre al deze inspanningen een gunstig effect hebben gehad op de tevredenheid van burgers kan cijfermatig niet worden vastgesteld omdat er op dit punt over 2010 geen onderzoek is uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Wijkontwikkelingsplannen

Voor het versterken van het werken in de wijk wordt ingezet op wijkontwikkelingsplannen (WOP's), de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening in de wijken en het verbeteren van de samenwerking tussen de betrokken partijen in de wijk.

WOP Noordwest

Het Wijk Ontwikkelings Plan Noordwest was het eerste WOP en had een totale looptijd van 10 jaar. WOP 1 zat in 2010 in de afrondingsfase en in eerste kwartaal van 2011 zal de evaluatie uitgewerkt worden. In 2010 zijn verschillende projecten opgeleverd waaronder deel woningbouw Hanzepark en de MFA Hanzeborg. Een nog lopend project is Parkeiland.

WOP Noordoost

In 2009 is het WOP Noordoost geëvalueerd. Een aantal projecten is in 2010 afgerond waaronder een deel grootonderhoud Zuiderzeewijk, renovatie woningen Centrada en een aantal particuliere woningen in de Zuiderzeewijk en de MFA Atolplaza.

Op sociaal gebied werd er vanuit de brede school samenwerkingsverbanden in zowel de Atol als Zuiderzeewijk na schooltijd extra programma's aangeboden en vond het Centrum Jeugd en Gezin een betere aansluiting bij de brede basisscholen.

Voor de nieuwe periode 2010 – 2014 wordt er naast het uitvoeren van de fysieke projecten ook een accent gelegd op extra slagkracht bij de sociale opgaven in Atol en Zuiderzeewijk. De inhoudelijke accenten liggen hierbij vooral op extra kansen voor de jeugd, wijkbewoners zonder werk toe leiden naar werk en armoedepreventie. Daartoe worden er vanaf 2010 periodiek netwerkbijeenkomsten georganiseerd om de noodzakelijke verbindingen tussen de maatschappelijke partners te versterken.

WOP Zuidoost

In Lelystad Zuidoost is de uitvoering van het WOP in 2009 gestart met maatregelen gericht op de participatie via scholing en werk, het vergroten van de sociale en fysieke veiligheid in de wijk en het versterken van de sociaal culturele en sportactiviteiten. Voor de maatschappelijke activering en werktoeleiding zijn de projecten Broeïnest en Ambachtshuis in 2010 gestart. De planvorming voor de MFA Light in de Boswijk en Waterwijk hebben geresulteerd in een gezamenlijke visie en een globaal programma van eisen op basis waarvan er in 2011 een ontwerp gemaakt kan worden.

De voorbereidingen voor de verbetering van Havenkom Boswijk centrum zijn in 2010 afgerond en zullen in 2011 uitgevoerd worden. Het gaat hierbij om het herstraten openbare ruimte, het dicht bouwen arcades en verbeteren gevels. Ook zijn er verschillende acties uitgevoerd uit de wijkveiligheidsplannen waarbij er gewerkt werd vanuit de wijkwerkverbanden.

WOP Zuidwest

Voor Zuidwest stond 2010 in het teken van het ontwikkelen van de wijkvisie. Op 2 december 2010 is deze aangeboden aan het college en het gaat begin 2011 ter kennisname naar de raad. De toekomstvisie is tot stand gekomen na bewonersconsultatie en gesprekken met professionals. Tevens is er vorig jaar een wijkmonitor opgesteld. Het college heeft besloten dat de visie als toetsingskader zal gaan dienen voor initiatieven en het jaarlijks op te stellen actieplan.

Wijkconsulent Stadshart - formatie-uitbreiding

In 2009 is er door de gemeenteraad besloten om in het Stadshart een wijkconsulent aan te stellen omdat er sprake was van een cumulatie van problematiek rondom bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid. Om die reden is er in 2009 en 2010 voor 20 uur extra formatie wijkconsulent ingezet. In 2011 zal dit, gecombineerd met de functie wijkconsulent Noordwest en de inzet voor het Stadshart worden gecontinueerd voor 16 uur in de week.

Uitvoering participatiebeleid

In 7 van de 9 wijken zijn wijkraden actief. In 2010 is er gewerkt aan een nieuw afsprakenkader en dat is in een vergevorderd stadium. In de uitvoering hebben de meeste wijkraden in denken en handelen een omslag gemaakt naar het bevorderen van verbreding van de participatie. Enkele wijkraden vormen inmiddels een breder platform voor actieve bewoners(-groepen) in de buurt. Ter vervanging van de vaste periodieke straatschouw zijn in alle wijken nieuwe werkwijzen geïntroduceerd om problemen in wijken in beeld te krijgen. Bij de nieuwe werkwijzen wordt er "geschouwd" op de momenten dat er signalen er om vragen en de resultaten meegenomen kunnen worden in de uitvoering van een bijvoorbeeld groot onderhoudsproject. De samenstelling van de groep die de schouw uitvoert is afhankelijk gemaakt van het onderwerp waarop geschouwd wordt en in de groep zitten ook leden van de wijkraad of een buurtcomité. Met het buurtbudget (participatiebudget, snelwerkbudget en Vogelaargelden) is nadrukkelijk aangesloten bij deze ontwikkeling.

Inzetten snelwerk- en participatiebudget

Participatiebudget en snelwerkbudget, aangevuld met Vogelaargelden, worden gezamenlijk aangeduid als buurtbudget. In 2010 zijn ruim 200 plannen en projecten van bewoners(-groepen) geheel of gedeeltelijk gefinancierd uit het buurtbudget. De inzet van het buurtbudget heeft bijgedragen aan het vergroten van betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid voor de fysieke en sociale woonomgeving van een groeiend aantal wijkbewoners. Voor de toekenning van het buurtbudget is een reglement vastgesteld met de participatiedoelstelling als voornaamste criterium. Wijkraden hebben in de beoordeling van de aanvragen een adviserende stem gehad. Er waren tot en met 2010 tijdelijke extra rijksmiddelen waren beschikbaar. Hierdoor is de omvang van het buurtbudget vanaf 2011 aanzienlijk lager.

Incidenteel continueren voormalig GSB activiteiten

Voor 2010 was er eenmalig geld beschikbaar voor het versterken van wijkgericht werken. Dit budget is ingezet voor de ondersteuning van buurtinitiatieven en het inzetten van buurtbemiddeling.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De voorgenomen inspanningen zijn in 2010 uitgevoerd en op een aantal punten is er een belangrijke mijlpaal bereikt waaronder de oplevering van twee MFA's en met de ontwikkeling van de wijkvisie Zuidwest is de WOP aanpak over heel Lelystad uitgerold. In hoeverre de inspanningen geleid hebben tot een grotere tevredenheid over de aanspreekbaarheid van de gemeente en maatschappelijke

partners in de buurt kan niet vastgesteld worden. Hier is over 2010 geen onderzoek naar gedaan. Over 2009 en 2010 waren er substantiële participatiebudgetten beschikbaar als gevolg van tijdelijke rijksuitkeringen. Tal van bewonersinitiatieven hebben zo een kans gekregen. En de gemeente zorgt voor de randvoorwaarden om initiatieven met elkaar te kunnen nemen en gaat er daarbij vooral vanuit dat de bewoners zelf organiseren en uitvoeren.

2.6 Benutten en profileren van de kernkwaliteiten

2.6.1 Ontwikkelen/versterken toerisme en recreatie en groen in en om de stad

2.6.2 Sterkere benutting centrale ligging Lelystad

2.6.3 Versterken imago van Lelystad

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

6 Benutten en profileren kernkwaliteiten	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Vershil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
6_1 Ontw ikkelen toerisme, recreatie & groen	-594	-121	-715	-753	-39 N
6_2 Sterkere benutting centr. ligging L'stad	-2.132	96	-2.036	-2.155	-119 N
Totaal Lasten	-2.725	-26	-2.751	-2.909	-158 N
<i>Baten</i>					
6_1 Ontw ikkelen toerisme, recreatie & groen	36	-10	26	33	7 V
6_2 Sterkere benutting centr. ligging L'stad	79	-	79	40	-39 N
Totaal Baten	116	-10	105	73	-32 N
Mutaties Exploitatie	-2.610	-36	-2.645	-2.836	-190 N
Reserves					
<i>Baten</i>					
6_1 Ontw ikkelen toerisme, recreatie & groen	80	103	183	183	-
Totaal Baten	80	103	183	183	-
Mutaties Reserves	80	103	183	183	-
Endtotaal	-2.530	67	-2.463	-2.653	-190 N

2.6.1 Toerisme, recreatie en groen in en om de stad

Wat wilden we bereiken?

Door het verder ontwikkelen en versterken van recreatieve en toeristische voorzieningen in Lelystad willen wij een groei van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector bewerkstelligen.

Wat hebben we bereikt?

Groei van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector

Vanaf 2000 constateren wij een langzame groei van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector. Het afgelopen jaar betrof het een stijging van het aantal werkzame personeelsleden van 1.842 in 2009 naar 1.953 in 2010 (volgens bevindingen van de provincie; april 2010). Ook neemt het aantal bezoekers aan Bataviastad toe, en wel van 1,9 miljoen in 2008 naar 2,1 miljoen in 2010 (schatting van de Directie Bataviastad voor 2010). Hiermee hebben wij onze doelstellingen voor 2010 nagenoeg behaald.

Vergroten van het gebruik van het groen in en om de stad

Het aantal bezoekers aan het Natuurpark blijft reeds jaren constant, op 150.000 per jaar (schatting van Directie Natuurpark). Voor het bezoekersaantal aan de Oostvaardersplassen constateren wij een lichte stijging van 106.000 in 2007 naar 114.000 in 2010 (schatting Staatsbosbeheer). Deze cijfers blijven achter op onze doelstelling van 200.000 bezoekers voor zowel Natuurpark als Oostvaardersplassen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Herstel Bataviahaven

Bij de voorjaarsnota is besloten extra middelen in te zetten voor het beheer van Bataviahaven en voor het herstel van Bataviahaven in 2009 en 2010. Het werk is uitgevoerd en afgerond in de laatste 3 maanden van het jaar 2010 met uitzondering van de onderhoudstermijn.

Nog te realiseren enkele nakomende en afrondende werkzaamheden, als gevolg van de zgn. onderhoudstermijn, die alle nog in januari, uiterlijk februari gerealiseerd worden. Overdracht heeft eveneens nog niet plaatsgevonden en zal medio maart gerealiseerd zijn.

Vorbereiding bouw Natuur Activiteiten Centrum (NAC) Oostvaardersplassen

Het project 'Natuuractiviteitencentrum' (NAC) is een project dat door Staatsbosbeheer wordt geleid. Als gemeente ondersteunen we de ontwikkeling en zijn we verantwoordelijk voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan zelf wordt opgesteld door Staatsbosbeheer. Daarnaast is afgesproken dat de gemeente de ontsluiting van het NAC via de Torenavalkweg verbetert. Hiervoor is een bedrag opgenomen in de Nota Bovenwijks. De stand van zaken eind 2010 luidt als volgt: Het bestemmingsplan, alsmede de benodigde MER zijn opgesteld en eind 2010 ter inzage gegaan voor zienswijzen. Hiermee is in een korte tijd een belangrijke stap richting realisatie gezet. De verbetering van de ontsluiting wordt in 2011 opgepakt.

Er is aandacht nodig voor de financiering van het NAC. Momenteel wordt er door Staatsbosbeheer, gemeente en provincie onderzocht of er (voldoende) subsidie vanuit het provinciaal meerjaren programma (PMJP) van de provincie beschikbaar kan komen om het tekort af te dekken. Als dit niet mogelijk is moet nagegaan worden of een tekort op een andere manier opgevangen kan worden.

Kustontwikkeling, verdere realisatie

1. Het bestemmingsplan voor blok 2/Roy Heiner Academy (RHA) is in voorbereiding en nog niet in procedure gebracht. Redenen hiervoor waren de onduidelijkheid over het exacte programma van de RHA en - op verzoek van bewoners blok 1 - het nader onderzoeken van de mogelijkheden om de RHA op blok 3 te vestigen. In december 2010 is blok 2 als vestigingslocatie door het college bevestigd.
2. Voor fase 3 Batavia Stad wordt een bestemmingsplan gemaakt door de ontwikkelaar. Na toetsing brengt de gemeente deze in procedure. Het bestemmingsplan wordt in procedure gebracht na afronding van het ontwerp en na overeenstemming met Batavia Stad over de parkeerexploitatie. Het havenkantoor is in 2010 opgeleverd en in gebruik genomen. De steigers van Batavia Haven en de golfbreker zijn in 2010 opgeleverd en in gebruik genomen.
3. Boulevard fase 1 (rondom Batavia Haven) is in 2010 opgeleverd en in gebruik genomen. De aanleg van boulevard fase 2 is gestart. De oplevering in oktober 2010 is vanwege een latere start van de aannemer en de start van het stormseizoen (dan mag niet aan dijklighamen gewerkt worden) niet gelukt.
4. Voor De Cantine is een wabo-vergunning aangevraagd.
5. Voor de herbouw van de werkplaats en zeilmakerij van Batavia Werf is een wabo-vergunning aangevraagd.
6. Voor Houtribhoogte fase 2b wordt een wijzigingsvergunning aangevraagd en verleend. Vanuit het ministerie wordt stimuleringsgeld verleend voor de start bouw.
7. De ontwikkeling van het Batavia Event & Exhibition Centre (BEEC) is stop gezet, omdat het financieel niet haalbaar bleek.

Beheer Bataviahaven

Bij de voorjaarsnota is besloten extra middelen in te zetten voor het beheer van Bataviahaven. In 2010 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met het bestuur van de Stichting Bataviahaven, waarin (onder andere) financiële afspraken zijn gemaakt voor de periode t/m 2015,

deze passen binnen de in de begroting opgenomen bedragen. Gelijktijdig met het ondertekenen van de DVO zijn ook huurovereenkomsten ondertekend voor het nieuwe havenkantoor en voor de haven zelf.

Verbeteren strekdam bij het strand Houtribhoek

Bij de voorjaarsnota is besloten extra middelen in te zetten voor het verbeteren van de strekdam bij het strand Houtribhoek. Er is sprake geweest van hogere lasten (€ 91.000) vanwege technische problemen. Deze zijn al in de 2^e Burap van 2009 gemeld. De uitvoering is vertraagd vanwege het stormseizoen. De werkzaamheden hebben daarom niet in 2009 maar in het 2^e kwartaal 2010 plaatsgevonden.

Recreatieve routes buitengebied

Bij de voorjaarsnota 2009 is besloten extra middelen in te zetten voor recreatieve fietsroutes. In 2010 zijn de volgende inspanningen verricht:

- Het Fietspad langs de Bronsweg – onderdeel van de route recreatieve route rondom Lelystad - is gerealiseerd. Hiermee is de verkeersveiligheid op de Bronsweg als ook de fietsverbinding tussen Zuigerplasbos en de fietspaden op Oostervaart verbeterd.
- De Fietsroute door Zuigerplasbos tussen Zuigerplasdreef en Golfpark is in uitvoering genomen, maar kan echter pas afgerond worden als Prorail gereed is met haar werk aan het viaduct ter plaatse.
- De Fietspaden Hoefslag en tussen Dronterweg en Natuurpark zijn in uitvoering; door de vroeg invallende vorst is stagnatie ontstaan.
- Het Fietspad langs Meerkoetenweg tussen Larserpad en Knardijk is in voorbereiding. De uitvoering staat gepland voor voorjaar 2011.
- Een aantal projecten uit het meerjarenplan is nog niet uitgevoerd:
- Fietspad langs Wortmantocht tussen Beginweg en Jagersveld en het fietspad tussen Larserringweg en Natuurpark zijn gezien de omvang te klein om solitair uitgevoerd te worden. Het kan opgepakt worden bij de uitvoering van projecten in die omgeving.
- De Kanoroute Zuigerplasbos en overhaalvoorziening Bovenwater staan op de reservelijst bij de provincie als subsidieverstrekker. Er is geen sluitende financiering.

Knelpunten

de gesprekken over de financiering Natuur Activiteiten Centrum zijn nog niet volledig afgerond, wel is inmiddels Staatsbosbeheer een architect en ontwerp geselecteerd en is men begonnen met de voorbereiding van het bestek voor de aanbesteding van de bouw. Ook een aantal recreatieve routes komt vooralsnog niet tot uitvoering wegens gebrek aan financiering.

Conclusie

Wij constateren dat al onze inspanningen aan de kust leiden tot een langzame groei van de werkgelegenheid in toeristisch-recreatieve sector. Hiermee hebben wij een deel van onze ambities waargemaakt. Belangrijk is om deze positieve ontwikkeling vast te houden. De kust is namelijk nog niet af. De economische crisis heeft tot gevolg gehad dat de ontwikkeling van het BEEC afgeblazen werd en de woningbouw getemporeerd wordt.

Het herstel van Bataviahaven en het verbeteren van de strekdam bij de Houtribhoek is gerealiseerd. De werkzaamheden aan de strekdam Houtribhoek hebben, zoals eerder gemeld, een nadeel van € 91.000 teweeg gebracht.

Het behalen van onze doelstelling het gebruik van het groen in en om de stad te vergroten staat onder druk. Een signaal hiervoor is dat het aantal bezoekers aan het Natuurpark en de Oostvaarderplassen niet stijgt zoals beoogd. Bovendien zijn een aantal routes uit het meerjarenplan door gebrek aan financiële middelen niet in uitvoering genomen.

2.6.2 Sterkere benutting centrale ligging Lelystad

Wat wilden we bereiken?

We willen onze centrale ligging aan de rand van de Randstad en de strategische ligging benutten om de werkgelegenheid te bevorderen, nieuwe inwoners aan te trekken en een aantrekkelijke plek te bieden voor toerisme.

Wat hebben we bereikt?

Als indicator voor onze ambitie om een meer centrale ligging in het randstedelijke economisch verkeer te krijgen, geldt een daling van het percentage van de werkzame bevolking van Lelystad in de provincies Utrecht en Noord-Holland. In 2007 werkte 24% van de werkzame bevolking in de provincies Utrecht en Noord-Holland. Wij beogen een daling naar 20%. Om daar zicht op te krijgen moeten de Flevolandse gemeenten een gezamenlijk pendelonderzoek uitvoeren. De resultaten zijn daarvan pas in 2012 bekend.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Variantenstudie N23 over Baai van Van Eesteren

In 2010 is een variantenstudie uitgevoerd naar een verbinding met Noord Holland via de Baai van Van Eesteren. De variantenstudie heeft niet geleid tot concrete voorstellen voor een bepaalde oplossing. De uitkomsten van de variantenstudie noodzaken tot een nadere studie naar synergievoordelen van combinatie met maatregelen door het rijk en het waterschap in het kader van de voorziene peilstijging van het IJsselmeer. Deze studie en afstemming moet in de tweede helft van 2011 worden gerealiseerd.

Regionaal vervoersknooppunt

In 2010 zijn de deelnota's van de mobiliteitsnota "Reizen over Nationale en Regionale Netwerken" en "Verplaatsen binnen Lelystad" in concept gerealiseerd. Ook de inbreng vooraf van de provincie en de inspraakreactie van Rijkswaterstaat is verwerkt. In maart 2011 zal de deelnota 'Reizen over nationale en regionale Netwerken' aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd

Ontwikkeling Transferium Lelystad, uitwerking en concretisering

Ten behoeve van de realisatie van een goede bereikbaarheid voor zuidelijk Lelystad is in samenwerking met de provincie de Gebiedsvisie Zuidelijk Lelystad opgesteld. Deze gebiedsvisie dient als input voor een nadere verkenning naar maatregelen ter verbetering van deze bereikbaarheid. Afstemming vindt op bestuurlijk niveau plaats in de Stuurgroep Bereikbaarheid Zuidelijk Lelystad, waarin alle betrokken partijen zijn vertegenwoordigd.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De voorgenomen beleidsinspanningen zijn gerealiseerd. Voor de variantenstudie N32 is nader onderzoek nodig.

2.6.3 Versterken imago van Lelystad

Wat wilden we bereiken?

We willen het imago van Lelystad versterken om de huidige inwoners en bedrijven vast te houden en om nieuwe inwoners, bedrijven en bezoekers aan te trekken.

Wat hebben we bereikt?

De waardering voor Lelystad onder inwoners en bedrijven in de omliggende regio's is licht gestegen (peiling mei 2010). In 2010 is de waardering onder de inwoners in Lelystad significant hoger dan in 2007 (van 6,4 in 2007 naar 6,9 in 2010). De waardering onder inwoners van de omwonenden regio's is gelijk gebleven (rond de 6,0).

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Startkosten stichting Lelystad Partners

De toegekende subsidie aan City Marketing Lelystad (CML) in 2010 bedraagt € 700.000. In de loop van 2011 volgt een tussentijdse evaluatie over de effecten en de voortgang van CML.

Strategisch Marketing Plan 2008-2020; uitwerking deel 2

De focus van CML heeft zich gericht op het vergroten van het zelfbewustzijn van zowel de huidige bewoners als nieuwe bewoners, bezoekers en bedrijven en heeft geleid tot een trots op de stad. Dit met instrumenten als introductie van de nieuwe stadsstijl, nieuwe stadsevenementen en het doorvoeren van de merkstrategie naar samenwerkende partijen. Een andere belangrijk onderdeel is het bundelen van krachten met het bedrijfsleven in de vorm van partnerovereenkomsten. Lelystad heeft met haar imago en bekendheid een plaats veroverd binnen Nederland met groei van het inwonertal, arbeidsplaatsen en woningbouw.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De werkzaamheden van City Marketing Lelystad hebben ertoe bijgedragen dat het imago en de bekendheid van Lelystad is verbeterd. Uit onderzoek blijkt dat Lelystad haar positie binnen Nederland aan het verstevigen is. Onder de inwoners zijn wel al duidelijk verschuivingen te zien sinds de start van City Marketing Lelystad. De beleving van de aantrekkelijkheid van de kust is met 15% gestegen, terwijl ook het imago van Lelystad onder de inwoners met 5% is toegenomen.

2.7 Schoon, Heel, Veilig en Duurzaam

2.7.1 Verbetering kwaliteit van de openbare ruimte

2.7.2 Verbeteren veiligheid

2.7.3 Versterken duurzame ontwikkeling

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

7 Schoon, heel, veilig en duurzaam	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
7_1 Verbeteren kwaliteit openbare ruimte	-27.850	-4.491	-32.342	-36.574	-4.232 N
7_2 Verbeteren veiligheid	-9.553	-813	-10.366	-9.949	417 V
7_3 Versterken duurzame ontwikkeling	-20.567	-578	-21.145	-21.838	-693 N
Totaal Lasten	-57.971	-5.882	-63.852	-68.361	-4.508 N
<i>Baten</i>					
7_1 Verbeteren kwaliteit openbare ruimte	3.114	948	4.062	7.746	3.684 V
7_2 Verbeteren veiligheid	3.449	13	3.462	1.728	-1.734 N
7_3 Versterken duurzame ontwikkeling	12.013	418	12.431	13.619	1.188 V
Totaal Baten	18.577	1.379	19.956	23.093	3.137 V
Mutaties Exploitatie	-39.394	-4.503	-43.897	-45.268	-1.371 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
7_1 Verbeteren kwaliteit openbare ruimte	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-
<i>Baten</i>					
7_1 Verbeteren kwaliteit openbare ruimte	190	2.742	2.932	2.514	-418 N
7_2 Verbeteren veiligheid	20	438	458	389	-70 N
7_3 Versterken duurzame ontwikkeling	301	176	477	361	-116 N
Totaal Baten	511	3.356	3.868	3.264	-604 N
Mutaties Reserves	511	3.356	3.868	3.264	-604 N
Endtotaal	-38.883	-1.146	-40.029	-42.004	-1.976 N

2.7.1 Verbetering kwaliteit van de openbare ruimte

Wat wilden we bereiken?

Door verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte wordt gestreefd naar een hogere waardering van de woonomgeving door de bewoners. Ook de functionaliteit, de flexibiliteit, de handhaafbaarheid, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de beeldkwaliteit dienen te worden verhoogd.

Wat hebben we bereikt?

Waardering door bewoners voor de openbare ruimte in hun woonomgeving

De indicator voor de waardering door de bewoners voor de openbare ruimte in hun woonomgeving is de schaalscore van de gemiddelde tevredenheid van inwoners met de openbare ruimte in hun omgeving. Deze schaalscore is eind 2009 gestegen naar 6,6 (boven onze ambitie van 6,5 voor 2009). Nieuwe peiling vindt plaats in 2011.

Verkeersveiligheid

Het gemiddelde rapportcijfer verkeersveiligheid is van 6,2 in 2007 naar 6,5 eind 2009 gestegen. Significant hoger dan in 2007, maar lager dan onze ambitie van 6,8. Nieuwe peiling vindt plaats in 2011.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Monitoring Flora en Fauna

Het monitoringsplan voor de Flora en Fauna is in concept gereed inclusief de dekking van de hierin opgenomen activiteiten. Begin 2011 zal het plan ter besluitvorming aan college worden aangeboden.

Uitbreiding parkeerplaats Ölandhorst

De uitbreiding van de parkeerplaats Ölandhorst is in 2010 afgerond en weer in het reguliere beheer opgenomen.

Herinrichting zuidkant Zilverparkkade

Het hoge deel van de Zilverparkkade is heringericht. Voor het lage deel van de Zilverparkkade is geen geld beschikbaar gesteld voor een fraaie variant. Het lage deel zal in een sobere vorm worden uitgevoerd samen met de bredere aanpak van dat deel van het stadshart.

Tekort meerjarenraming beheer en onderhoud openbare ruimte 2008-2037

Bij het vaststellen van de begroting 2011-2014 is het bedrag van € 1,1 miljoen dat in de Najaarsnota 2009 is gereserveerd voor het tekort op de meerjarenraming beheer en onderhoud openbare ruimte, definitief structureel beschikbaar gesteld voor groot onderhoud. Voor het resterende tekort van € 2,6 miljoen zijn met de begroting 2011-2014 diverse omhoogingsmaatregelen vastgesteld.

Pilot zwerfafval

In 2010 zijn in het kader van de pilot verschillende acties op het gebied van zwerfafval uitgevoerd. Hoofdbestanddeel hierin vormde de ontwikkeling van de website www.lelystadmooischoon.nl samen met de Stichting Vrijwillige Zwerfafval Opruimers. Door middel van deze site worden alle initiatieven op het gebied van zwerfafval bekend gemaakt en ondersteund. Ook is er meegedaan met de week van van Nederland Schoon. Tijdens deze week zijn acties uitgevoerd met scholieren, ambtenaren en vrijwilligers in verschillende wijken en op scholen. De resultaten van de totale pilot worden in 2011 geëvalueerd en met een voorstel voor de structurele aanpak van het zwerfafval aan de raad aangeboden.

Optimaliseren speelplekken

Hiervoor zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld. De inrichting is niet direct te realiseren vanuit de snelwerk – of participatiebudgetten (onderzoeksopdracht). De locaties zijn bij de wijkposten bekend, maar de bewonerswensen bepalen hierbij de prioriteit.

Verbetering communicatie en participatie met bewoners

In 2010 is de aanpak voortgezet met betrekking tot communicatie en participatie op het gebied van de openbare ruimte. Er is weer een dag van het park georganiseerd en er zijn diverse thematische communicatieve acties uitgevoerd. Ook zijn in veel delen van de stad, zowel Zuidoost, Zuidwest als Noordoost bewoners actief betrokken via bewonersbrieven en -avonden bij op te stellen ontwerpen.

Uitvoering MeerJarenProgramma Grootonderhoud 2006-2010 (MJP-GO)

Van het programma is inmiddels 30% van de projecten geheel opgeleverd (civiel- & groentechnisch). 13% van de projecten is reeds civieltechnisch opgeleverd, maar vanwege het plantseizoen kan het groentechnische deel van deze projecten pas in het eerste kwartaal van 2011 opgeleverd worden.

In uitvoering is 35% van het programma, deze projecten hebben door de lange vorstperiode in 2010, 10 tot 15 weken vertraging opgelopen. Deze projecten zullen met een vertraging van 2 tot 4 maanden in het eerste half jaar van 2011 opgeleverd worden.

De overige 22% van de projecten uit het programma bevindt zich in de voorbereiding. Het betreft projecten die een uitgebreidere voorbereiding vergen i.v.m. afstemming met aanliggende ontwikkelingsprojecten of er wordt een intensievere communicatie met de bewoners verlangd. Van de projecten die in voorbereiding zijn zal 50% in de 1e helft van 2011 in uitvoering gaan, de andere projecten zullen in de 2e helft in uitvoering gaan. De uitvoeringstermijn van deze projecten is ca. 6 maanden.

Nota mobiliteit - uitwerking

De deelnota's "Reizen over Nationale en Regionale Netwerken" en "Verplaatsen binnen Lelystad" zijn begin 2010 conceptgereed gemaakt. Echter, nieuwe uitgangspunten uit het collegeprogramma t.a.v. de hoofdwegenstructuur en wijzigingen in het beleid van het kabinet, inclusief daaruit voortvloeiende bezuinigingsopgave, vragen om aanpassingen en nader onderzoek.

Voorbereiden en uitvoeren verkeersveiligheidsmaatregel Groene Carré

Naar aanleiding van het rapport "second opinion" en de afspraken hierover in het coalitieakkoord en het college uitvoeringsprogramma zijn de voorbereidingen voor 2011 gestart.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

De uitvoering van het meerjarenprogramma grootonderhoud heeft enige vertraging opgelopen door de lange vorstperiode. Ook zijn er ombuigingsmaatregelen vastgesteld voor het structurele tekort op het onderhoud van de openbare ruimte. De uitvoering hiervan zal aandacht en monitoring (fysiek en perceptie) vragen om achteruitgang in de verloedering tijdig te signaleren en waar nodig bij te sturen. Op het gebied van verkeer en vervoer is nader onderzoek in gang gezet op basis van de nieuwe uitgangspunten uit het collegeprogramma.

2.7.2 Verbeteren veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Veiligheid is de basis voor het kunnen samenleven. In Lelystad zetten we in op de wettelijk bepaalde taken ten aanzien van openbare orde, crisis en rampenbestrijding alsmede op de beleidsuitgangspunten in de nota 'Programma veiligheid 2005-2009'. Daarbij kiezen we voor een integrale benadering op de thema's sociale veiligheid, fysieke veiligheid, openbare orde en veiligheid, crisis en rampenbeheersing en brandweezorg. Communicatie en betrokkenheid van bewoners is ook hier van belang.

Wat hebben we bereikt?

Criminaliteit

Kans om slachtoffer van een misdrijf te worden is in 2010 gedaald tot 7,0%, lager dan de landelijke kans in 2009 (circa 7,4%).

Veiliger wijken

De kans op woninginbraak is in 2010 2,1%; een stijging van meer dan 0,4% ten opzichte van 2009. Eind 2009 voelt 22% van de inwoners zich wel eens onveilig in eigen buurt; een stijging van deze subjectieve onveiligheid ten opzichte van voorgaande jaren.

Veiliger bedrijfsterreinen

De kans op een misdrijf op een bedrijventerrein is in 2010 verder naar 8,3% gedaald, namelijk een halvering van de kans ten opzichte van 2006 (16,5%).

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Vermindering huiselijk geweld

In 2010 is, onder regie van het regionaal college, met de instellingen en gemeenten in Flevoland gewerkt aan een nieuwe regiovisie Huiselijk Geweld. De kosten van aanpak huiselijk geweld worden grotendeels gedekt door een rijksbijdrage. De gemeente Lelystad heeft in 2010 een bijdrage gedaan ter medefinanciering van het Steunpunt Huiselijk Geweld. Het betreft een vijfdaagse openstelling van het steunpunt, extra hulpverleningstrajecten, het geven van voorlichting en versterken van de signaleringsfunctie van de netwerkpartners. In 2010 zijn in het kader van de wet tijdelijk huisverbod 10 huisverboden opgelegd.

Nazorg ex-gedetineerden (waaronder veelplegers)

In 2010 is verder vorm gegeven aan de uitvoering van nazorg ten behoeve van ex-gedetineerden. De coördinatie van de uitvoering is ondergebracht bij de GGD Flevoland. Kern van de aanpak is dat tijdens de detentieperiode wordt gestart met activiteiten die gericht zijn op terugkeer in de maatschappij. Het betreft in elk geval zorg voor een identiteitsbewijs, huisvesting, werk/uitkering, schuldsanering en psychische en maatschappelijke hulpverlening. Doel van de nazorg is recidive onder de ex-gedetineerden te doen verminderen.

Alle ex-gedetineerden zijn in beeld en bekend bij de betrokken organisaties. De nazorg betreft totaal circa 180 personen per jaar. Hiervan zijn ca. 100 personen veelplegers. De veelplegeraanpak betreft intensieve begeleiding van mensen die verschillende keren in detentie hebben gezeten, en waarbij sprake is van gecombineerde problematiek op verschillende leefgebieden.

Algemeen toezicht ihkv integrale Handhaving

De middelen zijn aangewend om de inzet van 6 Buitengewone Opsporings Ambtenaren (BOA's), in dienst bij Perspectief B.V. voort te kunnen zetten. De BOA's houden zich bezig met handhaving van de Algemene Plaatselijke Verordening. Punt van zorg is de continuering van de handhavingcapaciteit. De helft van de middelen is jarenlang incidenteel gefinancierd. Het betreft hier met name het toezicht in het stadshart en de oudere buurten.

Wijkveiligheidsplannen

In 2010 is incidenteel budget ter beschikking gesteld voor activiteiten in het kader van wijkveiligheidsplannen. Het Haalbaarheidsonderzoek naar ondergrondse containers in het Stadshart is opgenomen in het stedelijke onderzoek. Er zullen geen extra financiële middelen voor worden ingezet vanuit het wijkveiligheidsplan. Dit zal in een stedelijk onderzoek worden meegenomen. In 2011 zal de handhaving op illegaal plakken stedelijk worden aangescherpt. Hierin wordt ook het Stadshart meegenomen. Er is opdracht gegeven voor het aanbrengen van een extra zitgelegenheid in 2010. Dit is deels uitgevoerd in 2010 het resterende deel zal in 2011 uitgevoerd worden. Het parkeerdek Agora zal in 2011 worden gesloopt. De bedachte afsluiting is niet meer gewenst door deze ontwikkeling. De benodigde verkeersborden zijn geplaatst. Verder zijn alle wijkveiligheidsplannen 2009 en 2010 geëvalueerd met betrekking tot het proces en de voortgang projecten. Deze evaluatie zal begin 2011 worden aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders. Naar aanleiding daarvan zal bekeken worden in welke vorm de wijkveiligheidsplannen worden voortgezet.

Uitvoering wet gemeentelijke antidiscriminatievoorziening

De helft van de middelen ten behoeve van de antidiscriminatievoorziening zijn rijksmiddelen (€ 27.993). Deze zijn ingezet voor de uitvoering van taken conform artikel 1: klachtbehandeling en registratie zoals bedoeld in de gemeentelijke wet antidiscriminatievoorziening. De resterende helft (€ 27.993) bestaat uit het integratiebudget en zetten we in voor de uitvoering van de kerntaken: voorlichting, preventie, monitoring en advisering. In 2011 zal een evaluatie plaatsvinden om te bepalen op welke wijze voortzetting plaats moet vinden.

Handhaving Uitvoeringsprogramma (HUP)

De inhaalslag binnen het kader van het handhaving uitvoeringsprogramma (HUP) op het beleidsterrein van milieu loopt over de jaren 2010 en 2011. De toekenning van middelen is slechts gehonoreerd voor 2010. In 2010 is de helft uitgevoerd door extra uren in te kopen bij de afdeling Milieusamenwerking Flevoland. De inhaalslag ligt dus op schema, maar zal ook in 2011 en mogelijk latere jaren moeten worden vervolgd. In het HUP 2011 en volgende jaren worden hier (getemporeerd) uren voor ingeruimd.

Brandveiligheid platte daken bestaande woningen

Aan de hand van een representatieve steekproef is in de oudere wijken de brandveiligheid van platte daken van woningen onderzocht. Met een endoscoop is nagegaan of de woningscheidende bouwmuren lekken vertonen. Het onderzoek is inmiddels afgerond en de voorlopige conclusie is dat er geen tekortkomingen zijn geconstateerd. Begin 2011 zal het college daarover een rapportage ontvangen.

Onderzoek kwaliteit gasleidingen

Op basis van eerdere inventarisaties bleek uit steekproeven dat in een aantal wijken de kwaliteit van gasleidingen slecht is. In 2010 heeft dit geleid tot de vervanging van leidingen in delen van de Archipel en de Buitenplaats. Hiermee is het onderzoek naar de kwaliteit van de gasleidingen afgerond. Voordat er opnieuw wijken onderzocht zullen worden, zal er een voorstel aan het college worden voorgelegd

Afronding aanpak veiligheid en leefbaarheid in de Schepenwijken

De voorgenomen activiteiten in het kader van de verbetering van de veiligheid en leefbaarheid in de Schepenwijken zijn vrijwel afgerond. Voor bestrijding van jongerenoverlast wordt de shortlistmethode toegepast. Dit moet nog verder worden uitgebouwd in 2011 om de jongerengroepen blijvend te volgen. Ook zijn er extra spelactiviteiten voor jongeren georganiseerd en is een jongerenspeelplek gekomen in Kustwijk. Met betrekking tot de leefbaarheid zijn 3 leefbaarheidacties gehouden in de wijk.

Eind 2010 is er een actie gehouden op het gebied van zwerfvuil. Op het gebied van verkeer zijn eind 2010 snelheidsmetingen uitgevoerd en heeft parkeertoezicht plaatsgevonden. En in het kader van buurtbinding is een nieuwsbrief verspreid. Verder is het stimuleren van buurtinitiatieven een doorlopende lijnactiviteit van de wijkconsulent. Ter vermindering van woninginbraken is ingezet op een politiekeurmerk Veilige Woonomgeving voor Schouw-West. Dit speerpunt is gerealiseerd.

Veiligheid op bedrijventerreinen

Op initiatief van de ondernemers is er een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) opgestart voor Larserpoort, waarin de gemeente participeert als partner. Het project bevindt zich nog in de planfase. In februari 2011 zal, na behandeling in het college, een start gemaakt worden met uitvoeringsfase. Dit betekent dat het bedrijventerrein rond 2011-04-06 een certificering ontvangt (keurmerk veilig ondernemen).

Knelpunten

Voor een aantal veiligheidsprojecten (onder andere nazorg ex-gedetineerden en project veilig op straat) is er al meerdere jaren sprake van incidentele financiering.

Conclusie

De activiteiten op het gebied van veiligheid zijn ook in 2010 voortgezet.

De minder positieve uitkomsten van de effectrapportage zoals de stijgende kans op woninginbraak en de verhoging van het gevoel van onveiligheid onder inwoners vereist een gebiedsgerichte aanpak op het gebied van schoon, heel en veilig en maatwerk met betrekking tot zogenaamde hotspots.

Er is meer aandacht nodig voor het meerdere jaren incidenteel financieren van veiligheidsprojecten.

2.7.3 Versterken duurzame ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

Wij willen de milieukwaliteit vasthouden en de milieuhinder in de leefomgeving van de bewoners van Lelystad voorkomen. Wij zetten in op de volgende doelstellingen:

- Duurzamer en veerkrachtiger stedelijk watersysteem;
- Schone bodem, meer hergebruik en minder afval;
- Duurzamer bouwen en minder energie gebruiken.

De uitvoering van het gemeentelijk milieubeleidplan is integraal onderdeel van dit subprogramma. Dit onderdeel van de Programmabegroting vormt dan ook de basis voor het milieujaarverslag en milieujaarplan.

Wat hebben we bereikt?

Geluidoverlast en luchtkwaliteit

Uit het onderzoeksrapport naar geluidbelasting op de dreven blijkt dat Lelystad vrijwel alle maatregelen heeft getroffen om aan het beleid te voldoen. Eind 2010 is nieuw geluidbeleid vastgesteld.

Duurzamer en veerkrachtiger watersysteem

De maatregelen uit het waterplan liggen op schema, daarmee voldoen we aan de doelstellingen op het gebied van inrichting.

Schonere bodem, meer hergebruik en minder afval

Op basis van de huidige cijfers (nog niet compleet) wordt verwacht dat de doelstelling op het gebied van afvalscheiding gehaald wordt. Een stijging van het bronscheidingspercentage van 55% in 2009 naar 56% in 2010. Definitieve resultaten zullen eind maart 2011 bekend zijn.

In 2009 is op basis van een knelpunten inventarisatie op het gebied van bodembeleid geconstateerd dat het ons lukt om de gemiddelde bodemkwaliteit vast te houden. In 2011 zullen de grondstromen van de virtuele grondbank geanalyseerd worden op hergebruik.

Duurzamer bouwen en minder energie gebruiken

Uit de evaluatie van ons klimaatbeleid (2009) is gebleken dat ca. 25% van de in Lelystad verbruikte energie duurzaam wordt opgewekt. Op basis van het SLOK programma zal een nieuwe monitoring in 2011 plaatsvinden.

Wat hebben we er voor gedaan?

Prestaties en prioriteiten

Verbeteren langzaam verkeersroutes in HoofdFietsNetwerk (HFN)

In het kader van het verbeteren van het HFN zijn in 2010 drie fietspaden aangepakt (Fietspad WC Botter - Visarenddreef; Fietspad WC Botter - Westendreef en Fietspad Bultpark). Met betrekking tot de aansluiting van het HFN aan Centrum Boswijk heeft de voorbereiding plaatsgevonden in 2010 en zal uitvoering gerealiseerd zijn in de eerste helft van 2011.

Optimaliseren interne verkeersstructuur

In 2010 waren de deelnota's "Reizen over Nationale en Regionale Netwerken" en "Verplaatsen binnen Lelystad" in concept gereed. De deelnota "Verplaatsen binnen Lelystad" valt binnen het programma Schoon, heel, veilig en duurzaam. In het collegeprogramma is opgenomen dat de mogelijkheid zal worden onderzocht om een maximum snelheid van 60 km/uur in te stellen op de hoofdwegen binnen

Lelystad. Ten behoeve van dit onderzoek heeft inmiddels een juridische toets plaatsgevonden en is een plan van aanpak opgesteld voor onderzoeken met betrekking tot de effecten ten aanzien van verkeersveiligheid, geluid en luchtkwaliteit.

Bodeminformatie

De inspanningen zijn gericht op de digitalisering van bodeminformatie. Met betrekking tot beschikbaarheid chemische en overige bodeminformatie zijn de bodemarchieven (rapporten) gescand en zal ontsluiting via het digitale documenten archief Corsa 1e kwartaal 2011 gereed zijn. Het Bodeminformatiesysteem (onderzoeksresultaten) is up to date gemaakt, deze actie zal blijvend terugkeren. Vervolgacties zijn gericht op ontsluiting van de bodemkwaliteitskaart en overige bodeminformatie (drainage, kwel, bodemopbouw, stevigheid, et cetera).

Hergebruik en afval

In 2010 is de afvalscheiding verder geoptimaliseerd door de invoering van de gescheiden inzameling van plastic verpakkingsmateriaal. Daarnaast is het vernieuwde afvalbrengstation geopend dat naar verwachting een verdere impuls geeft aan de scheiding van grof huishoudelijk afval. Eind 2010 is gestart met het opstellen van een nieuw afvalbeleidsplan dat in 2011 vastgesteld moet gaan worden. Hierin zullen maatregelen ter verbetering van de afvalscheiding verder worden geconcretiseerd.

Stedelijk watersysteem

Het baggeren (een van de kernmaatregelen van het waterplan) loopt op schema conform het gemeentelijk baggerplan. Alle voorgenomen activiteiten tot en met 2010 zijn uitgevoerd. De Herinrichting van de oevers (ook kernmaatregel van het waterplan) loopt eveneens op schema. De hierin betrokken KRW-synergieprojecten (Kader Richtlijn Water) zijn in voorbereiding. Deze zullen deels (het circulatiesysteem) in 2012 en deels (omvorming oevers) in 2014 afgerond zijn.

Duurzaamheidsbeleid en uitvoering klimaatbeleid 2009-2013

De kadernota Klimaatbeleid 2010-2013 is door de raad vastgesteld. In 2011 volgt de uitvoeringsnota. In 2010 zijn de voorbereidingen gedaan ten behoeve van een mogelijk duurzaam energie bedrijf (DE-ON). Het opstellen van een visie op het gebied van duurzaamheid is gekoppeld aan het opstellen van het plan voor duurzame energie ontwikkeling in Lelystad (relatie Warande, OMALA, Nuon, Essent en diverse initiatieven in en om de stad). In het kader van vermindering van energiegebruik is gewerkt aan de opzet van een duurzaamheidlening. De besluitvorming zal begin 2011 plaatsvinden. Daarnaast is een duurzaamheidloket ingericht. Ook zijn er licenties aangeschaft van GPR gebouw ten behoeve van prestatiegericht bouwen. In de wijk Warande wordt specifiek aandacht besteed aan duurzaam bouwen. Met betrekking tot het project energie neutraal bouwen in Warande is het Project BAM vanwege marktontwikkelingen gestopt, maar gaat Volker Wessels wel in verkoop. Eveneens is gestart met project "kavels onder architectuur" waar duurzaamheid een grote rol gaat spelen. De architecten zijn geselecteerd op bewezen diensten op dat terrein. Tevens zijn er projecten met een energielabel.

Verlenging Concessie Openbaar Vervoer (OV)

De gezamenlijke provinciale aanbesteding heeft niet geleid tot de gunning van de concessie. Er wordt ingezet op een nieuwe aanbestedingsronde in 2011 met als resultaat, de gunning van de OV concessie.

Knelpunten

Geen.

Conclusie

Het is van belang voldoende aandacht te blijven besteden aan de uitvoering van het klimaatbeleid volgens het SLOK programma. In 2010 is namelijk vertraging in de besluitvorming en uitvoering ontstaan. Een goede monitoring op dit punt is essentieel om in 2011 te kunnen bepalen waar we staan en of bijsturing nodig is. De verbetering van het instrumentarium op het gebied van prestatiegericht bouwen is bemoedigend. Wel zien we dat de marktontwikkelingen een belemmering vormen om onze ambities op het gebied van duurzaam bouwen volledig waar te maken.

2.8 Gemeentelijke dienstverlening, bestuur en financiën

2.8.1 Gemeentelijke dienstverlening 2.8.2 Financiën 2.8.3 Bestuur

Tabel: Resultaat per programma

Bedrag x € 1.000

8 Gem. Dienstverl., bestuur & financiën	Primitieve begroting	Wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
Exploitatie					
<i>Lasten</i>					
8_1 Dienstverlening	-4.346	-696	-5.042	-5.149	-107 N
8_2 Financiën	-79.268	-2.167	-81.435	-55.193	26.243 V
8_3 Bestuur	-12.734	-335	-13.069	-13.483	-414 N
Totaal Lasten	-96.348	-3.198	-99.546	-73.824	25.721 V
<i>Baten</i>					
8_1 Dienstverlening	1.512	-130	1.381	1.520	138 V
8_2 Financiën	192.898	9.417	202.316	175.990	-26.326 N
8_3 Bestuur	5.195	-45	5.150	4.597	-553 N
Totaal Baten	199.605	9.242	208.847	182.106	-26.741 N
Mutaties Exploitatie	103.257	6.045	109.302	108.282	-1.020 N
Reserves					
<i>Lasten</i>					
8_2 Financiën	-7.805	-3.521	-11.325	-30.094	-18.769 N
8_3 Bestuur	-927	-720	-1.647	-1.647	-
Totaal Lasten	-8.732	-4.241	-12.972	-31.741	-18.769 N
<i>Baten</i>					
8_1 Dienstverlening	-	569	569	532	-37 N
8_2 Financiën	7.838	7.047	14.885	32.448	17.563 V
8_3 Bestuur	1.356	346	1.702	1.632	-70 N
Totaal Baten	9.194	7.962	17.156	34.612	17.456 V
Mutaties Reserves	462	3.721	4.184	2.871	-1.313 N
Endtotaal	103.720	9.766	113.485	111.152	-2.333 N

2.8.1 Gemeentelijke dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

Een optimale dienstverlening aan de Lelystadse burger tegen aanvaardbare inzet van middelen. Het ontwikkelen van de organisatiecultuur van de gemeente Lelystad staat ten dienste van het versterken van de control en verbeteren van de dienstverlening. Als streefbeeld voor de Lelystadse gemeentelijke dienstverlening staat het landelijke concept "Antwoord ©" centraal. De doelstelling zoals is opgenomen in de programmabegroting 2010 was dat de gemeente Lelystad eind 2010 fase 3 van het concept "Antwoord ©" heeft bereikt ("front-office geeft antwoord" - 60% van de vragen aan de gemeente worden in één keer en in één keer goed beantwoord).

Eindproduct: een in de organisatie geïmplementeerd en werkend dienstverleningsconcept dat voldoet aan de vastgestelde servicekaders van het dienstverleningsmanifest en de uitgangspunten van het vastgestelde 'multichannel' dienstverleningsconcept (gestructureerde en gecoördineerde inzet van de distributiekanaal schriftelijk, telefonisch, elektronisch en persoonlijk).

Klanttevredenheid dienstverlening:

In de programmabegroting zijn de onderstaande indicatoren gebruikt voor het weergeven van de klanttevredenheid met betrekking tot de gemeentelijke dienstverlening. Elke twee jaar wordt voor de meting een onderzoek gehouden onder het Lelystadpanel. In september 2009 is dit voor het laatst gebeurd en de resultaten daarvan zijn verwerkt in de programmaverantwoording 2009. Eerstvolgende meting vindt plaats in 2011. Omdat wel de ambitie voor 2010 in de programmabegroting 2010 is beschreven worden op deze plek voor de volledigheid de uitkomsten uit 2005, 2007 en 2009 weergegeven.

Wat hebben we bereikt?

Tabel: Klanttevredenheid

Indicator:	Realisatie:				Ambitie
	2005	2007	2009	2010	2010
Toegankelijkheid	5,4	5,9	6,4	nbn	6,2
Openingstijden	6,9	6,7	7	nbn	7,3
Duidelijkheid	6,2	6,9	7,7	nbn	7,2
Snelheid	5,5	5,8	5,7	nbn	6,0
Afhandelingsproces	5,9	6,2	6,3	nbn	6,4
Veiligheid	5,3	6,2	6,3	nbn	6,4
Vriendelijkheid	7,1	7	7,2	nbn	7,1
Gemiddelde	6	6,4	6,6	-	6,6

Vergeleken met de jaren 2005 en 2007 is er in 2009 over de gehele linie vooruitgang geboekt in de klanttevredenheid, met name op het gebied van duidelijkheid en toegankelijkheid. Aandachtspunt blijft echter nog steeds de snelheid van dienstverlening, dit aspect blijft steken op een magere voldoende. 'Snelheid' vormt

de hoofdmoot van het dienstverleningshandvest van Lelystad. Ondanks dat de gemeente haar servicenormen op dit vlak redelijk goed nakomt is de verwachting van de burger waarschijnlijk significant hoger dan de gemeentelijke norm. Dit zal tot uitdrukking moeten komen in de metingen in 2011.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Dienstverlening

Dienstverlening is onlosmakelijk verbonden met klanten. Zonder klanten geen dienstverlening en zonder dienstverlening geen klanten. Het verbeteren van die dienstverlening aan de klant (burger) is dan ook één van de speerpunten van de gemeente Lelystad. De prestaties en vorderingen op dat terrein in 2010 worden hier beschreven zoveel mogelijk bekeken vanuit het perspectief van de klant. Daarvoor wordt in vogelvlucht beschreven welke activiteiten de gemeente heeft uitgevoerd maar de focus in dit verhaal ligt op wat heeft de klant daarvan dan gemerkt. Welke wijzigingen hebben producten en diensten ondergaan en wat is er veranderd aan de manier waarop die producten kunnen worden verkregen. Het onderwerp dienstverlening valt daarmee grofweg uiteen in twee delen. Ten eerste de diensten zelf. Om welke producten gaat het en in welke vorm worden ze aangeboden. Het andere deel heeft betrekking op de manier waarop de klant die dienst kan verkrijgen, welke kanalen zijn daarvoor beschikbaar en hoe ziet die dienstverlening er dan uit.

Allereerst de producten zelf. Vanwege het feit dat de gemeente heeft aangegeven dat het digitale kanaal en het telefonische kanaal de preferent kanalen voor de dienstverlening aan de klant hiervoor zijn de zg E-diensten ontwikkeld. Producten moeten dan niet meer (alleen) via het fysieke loket kunnen worden opgevraagd of afgehaald maar bijvoorbeeld via het inloggen op de gemeentelijke website, plaats en tijd ongebonden, kunnen worden verkregen. In 2010 zijn in dat kader 11 van de in totaal 20 digitale diensten voor de burger opgeleverd, voorbeelden daarvan zijn: het digitaal opvragen

van diverse uittreksels uit het bevolkingsregister, meldingen van burgers aan de gemeente met betrekking tot de openbare ruimte (service meldpunt) en het digitaal indienen van klachten en bezwaren. Via de website www.5beloften.nl wordt landelijk bijgehouden hoever de individuele gemeenten zijn in het digitaal aanbieden van hun producten en het inrichten van hun digitale en telefonische kanalen. Gemeente Lelystad bevindt zich daarin in de middenveldcategorie van tussen de 35% en 60% gereed.

Daarnaast is in 2010 is een vernieuwde gezamenlijke website van gemeente en City Marketing Lelystad in gebruik genomen. De stadssite kent 3 functies: dienstverlening en gemeentelijke voorlichting, strategische communicatie en online marketing. De vindstructuur is hiermee aanzienlijk verbeterd en op professionele leest geschoeid en zo ingericht dat deze aansluit bij de vraagpatronen van stadssitebezoekers. Ook is de gemeentelijke producten- en dienstencatalogus geactualiseerd en beschikbaar voor burgers via de gemeentelijke website en voor medewerkers in het medewerkerportaal. Om de vindkans zo groot mogelijk te maken is de catalogus behalve via de gemeentelijke website ook te bereiken via landelijke sites als (overheid.nl en antwoordvoorbedrijven.nl). Op de website wordt ook de mogelijkheid geboden een afspraak in te plannen aan de balie bij de stadswinkel. Voor de klant betekent dat geen wachttijd en een vrij keus voor het tijdstip van de afspraak binnen de openingstijden van de stadswinkel. Van de andere kant kan de gemeentelijke organisatie op die manier de bezetting van de front office efficiënter plannen doordat zij inzicht heeft in de vraag. Buiten deze mogelijkheid om digitaal afspraken in te plannen speelt de gemeente in op de vraag om ook buiten de normale kantoortijden en de avondopenstelling geopend te zijn door openstelling van de stadswinkel op zaterdag van 9.00 – 12.00 uur. Naast alle mogelijkheden van de digitale dienstverlening blijven de individuele medewerkers van de front office een belangrijke rol spelen in de dienstverlening aan de klant. Zij vormen in het contact met de klant het gezicht van de gemeente en zijn daarin bepalend voor de perceptie van de dienstverlening door de klant. Door aandacht te hebben voor de benodigde competenties van medewerkers van de front office en hen intensief te trainen op vaardigheden die daarbij horen wordt hier door de gemeente invulling aan gegeven.

Behalve de digitalisering van producten en diensten zelf en de aandacht voor de distributiekkanalen stond voor 2010 ook de invoering van de basisregistratie Personen in de planning. Dit project heeft het hele jaar gelopen en is medio december afgesloten. Hiermee is voldaan aan de wettelijke plicht. Voor wat betreft de basisregistratie Adressen en Gebouwen is gedurende heel 2010 gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van deze registratie, zodat deze in 2011 ingevoerd kan worden. Hiermee zal worden voldaan aan de wettelijke plicht voor verplichte afname per 1 juli 2011. Met de komst van de basisregistratie Personen is het gebruik van het Burgerservicenummer (BSN) steeds verder verspreid.

Verder is in 2010 een groot aantal processen herontworpen, waarbij gekeken is

- naar een vermindering van het aantal indieningvereisten (bijvoorbeeld voor aanvragen in het bijstandsdomein).
- het veranderen van jaarlijks aanvragen naar in één keer meerjarig aanvragen (bijvoorbeeld de aanvraag voor leerlingenvervoer).

Hierdoor is er een aanzienlijke administratieve lastenverlichting voor de burgers gerealiseerd.

Informatiebeveiliging

In het 3e kwartaal 2010 is er een audit uitgevoerd ten aanzien van het informatie- beveiligingsniveau van de gemeente Lelystad. In 2002 is de beveiliging van de gemeente Lelystad met een 3,5 beoordeeld. De afgelopen jaren is er hard gewerkt om er een voldoende van te maken. Het resultaat van deze audit laat zien dat gemeente Lelystad goed op weg is om informatiebeveiliging op het niveau van werking te krijgen, wat een vooruitgang is ten opzichte van de afgelopen jaren. Dit vertaalt zich naar het cijfer 7,2 als gemiddelde. Met het inzetten van het informatiebeveiligingsbeleid, neerzetten van het basisniveau en het behalen van deze voldoende is een belangrijke basis gelegd voor het beschermen van (vertrouwelijke) informatie van de gemeente Lelystad.

Afdoening bezwaarschriften

Ten opzicht van 2009 is in 2010 een flinke verbetering in het tijdig afdoen van bezwaarschriften gerealiseerd. Deze is deels toe te schrijven aan de hierna omschreven wetswijziging en aan een verbeterde bedrijfsvoering. Met name is verder gewerkt aan het oplossen van de knelpunten die de tijdige afhandeling van bezwaarschriften belemmeren.

Dit heeft er toe geleid dat de afdoeningstermijnen gedurende het afgelopen jaar langzamerhand steeds verder zijn verbeterd. Waar in 2009 75% van de bezwaarschriften tijdig werd afgehandeld, is in 2010 gemiddeld in 88% van de afgedane zaken tijdig een besluit op bezwaar genomen.

Ten aanzien van de afhandeling van bezwaarschriften is de Algemene wet bestuursrecht in enige opzichten gewijzigd. In de eerste plaats begint de termijn niet meer te lopen op de dag waarop het bezwaarschrift is ontvangen, maar pas zes weken nadat het besteden besluit is genomen.

Voor zaken die door de commissie worden behandeld geldt dat er dan binnen 12 weken een besluit op bezwaar moet zijn genomen en voor zaken die ambtelijk worden afgedaan geldt een termijn van zes weken. De behandeling kan in beide gevallen één keer met zes weken worden verdaagd.

In 2010 is meer dan 27% van de bezwaarschriften ingetrokken door de bezwaarmakers. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2009. Deze intrekkingen zijn mede veroorzaakt doordat de vakafdeling alsnog een positief besluit heeft genomen, door bemiddeling van de vakafdeling of door mediation.

Alhoewel mediation heeft bijgedragen tot deze intrekkingen, zijn er in de cijfers aanwijzingen te vinden dat de vakafdelingen ook een actieve bijdrage leveren aan het voorkomen van bezwaarschriften. Hierbij dient te worden aangetekend dat het oplossen van een knelpunt niet altijd zorgt voor de intrekking van een bezwaarschrift maar vaak wel zorgt voor meer draagvlak en begrip bij de burger ten aanzien van het genomen besluit.

De met ingang vanaf 1 oktober 2009 in werking getreden wet 'Dwangsom bij niet tijdig beslissen' heeft er in 2010 niet toe geleid dat een dwangsom is verbeurd, omdat het besluit op bezwaar te laat is verzonden.

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Wat hiervan de gevolgen voor de afhandeling van bezwaarschriften zullen zijn is nu nog niet duidelijk.

Ten slotte was ook in 2010 een verbetering waarneembaar in de juridische kwaliteit van het primaire besluit van een aantal afdelingen.

Mediation bij afhandeling bezwaarschriften

Medio 2008 is besloten tot een pilot mediation in bezwaarzaken, vanuit de doelstellingen van "De Burger Centraal". Deze pilot is verlengd tot eind 2009, zodat de ervaringen over een vol jaar konden worden geëvalueerd. Op basis van de positieve evaluatie heeft de Raad tijdens behandeling van de Najaarsnota 2009 besloten mediation structureel in te zetten en daar middelen voor beschikbaar te stellen.

Er is vanaf augustus 2008 tot eind 2010 in 100 (bezwaar)zaken bemiddeld. De honderdste zaak werd eind december afgesloten!. Het betrof 90 bezwaarzaken en 10 zaken van andere orde (beroep bij Rechtbank of Raad van State, prematuur bezwaar, te laat ingediend bezwaar, probleem over leveringen of handhaving etc.). In 64 zaken werd volledige overeenstemming tussen cliënt en vakafdeling bereikt en in 16 gevallen gedeeltelijke overeenstemming (in 80% dus gehele of gedeeltelijke overeenstemming). In 74 van de 90 **bezwaarzaken** is het bezwaarschrift ingetrokken (= ruim 82 %).

De tevredenheid over de dienstverlening wordt continue gemeten via een enquête die na afloop van de bemiddeling aan de cliënten wordt verzonden. De respons is ruim 80%, zodat de uitkomst representatief mag worden geacht.

Ruim 84 % van de burgers en bedrijven was tevreden tot zeer tevreden over de contacten met de mediator en het initiatief tot inzetten van mediation/ bemiddeling werd door 94% van de cliënten (zeer) positief gewaardeerd.

Eind 2010 werd gestart met voorbereiden van een tweede training mediationvaardigheden voor medewerkers van de vakafdelingen die hun afdeling vertegenwoordigen in bemiddelingsgesprekken of medewerkers uit het "primaire proces". Deze training wordt in het voorjaar van 2011 gegeven en wordt in het najaar nogmaals herhaald. Het voornemen is deze training vanaf 2012 in het algemene opleidingsprogramma op te nemen. Mede op deze wijze wordt getracht een bijdrage te leveren aan een hogere klanttevredenheid en aan preventie van bezwaarschriften en voorkomen van problemen.

Tevens werd een bijdrage geleverd aan de bedrijfscultuur doordat de mediator - indien nodig - op informele wijze feedback geeft aan de betrokken medewerkers - en zo nodig/gewenst ook aan de leiding - van de vakafdelingen, over de wijze van klantbenadering/ nakomen van afspraken etc. en worden suggesties tot verbetering gedaan.

Overig

Verwerking sociale lasten en ophogen voorziening pensioenrechten van (ex) wethouders

Op grond van de wettelijke verplichtingen wordt bij de Kadernota op grond van een actuariële berekening van de pensioenaanspraken bepaald in hoeverre een bijstelling van de voorziening nodig is. Deze werkwijze is inmiddels volledig geïmplementeerd.

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

De werkzaamheden ten behoeve van het groot onderhoud (GO) zijn uitgevoerd conform de planning en de resultaten van de inspecties in het voorjaar. De resterende middelen worden gestort in de voorziening ten behoeve van de GO werkzaamheden van 2011 en verder.

Personeelsfeest

In het kader van het 30- jarig bestaan is met veel elan en inzet van medewerkers in november 2010 een succesvol personeelsfeest georganiseerd in het Agora-theater. Voor deze festiviteit is door de raad een budget beschikbaar gesteld van € 100.000- De werkelijke kosten bedragen € 115.000. De activiteit heeft voor een bijzondere binding gezorgd onder de medewerkers.

2.8.2 Financiën

Zoals in de programmabegroting is aangegeven vormen de financiën en concreter, de beschikbare financiële armslag, de belangrijkste ondersteuning en voorwaarde voor ons werk. Zonder die armslag kunnen wij onze ambities niet realiseren. Bij het aanwenden en inzetten ervan staat de doelstelling voorop dat het zo effectief en efficiënt mogelijk moet gebeuren en waarbij lastenverzwaring voor de Lelystadse samenleving zoveel mogelijk moet worden vermeden. In dit programma komen al die inkomende financiële stromen administratief binnen en worden ze cijfermatig bij elkaar gepresenteerd.

Ten behoeve van de toelichting moet een onderscheid gemaakt worden in geldstromen die binnen en geldstromen die buiten de invloedssfeer liggen van de gemeentelijke organisatie. Het voorbeeld van een geldstroom die door de gemeentelijke organisatie maar marginaal te beïnvloeden is, vormt de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Het formuleren van beleidsdoelstellingen op dit gebied (anders dan het streven naar maximalisatie ervan de uitkering) is minder realistisch het formuleren van beleidsdoelstellingen op onderwerpen die wel beïnvloedbaar zijn door de gemeentelijke organisatie, zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke heffingen en treasury.

De bij deze verschillende stromen horende doelstellingen met daarbij de resultaten over 2010 worden beschreven in de verschillende paragrafen in hoofdstuk vier, te weten de paragrafen financiering, grondbeleid, lokale heffingen en deelnemingen. Het zou verwarrend werken om de doelstellingen van deze onderwerpen en de verantwoording daarover op deze plek nogmaals te presenteren. Maar omdat aan de betreffende onderwerpen diverse producten met bijbehorende budgetten hangen is het noodzakelijk deze een plaats te geven binnen een programma voor de doorvertaling naar het programmaniveau. De producten zijn dus administratief ondergebracht bij het subprogramma Financiën en gekoppeld aan programma acht. Voor de verdere inhoudelijke verantwoording wordt dan ook verwezen naar de genoemde paragrafen in hoofdstuk vier.

2.8.3 Bestuur

Onder subprogramma 8.3 vallen de uitgaven voor de onderwerpen bestuur, communicatie en het programma de burger centraal. Behalve voor de laatste zijn er voor dit subprogramma in de programmabegroting geen inhoudelijke beleidsdoelstellingen met daarbij behorende activiteiten opgenomen.

3. Paragrafen

3.1 Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en huisvesting. Randvoorwaardelijke aangelegenheden moeten op orde zijn om als ambtelijke organisatie de met het bestuur overeengekomen prestatielevring te kunnen realiseren. Er is echter meer: bedrijfsvoering speelt ook een belangrijke rol bij het waarmaken van de maatschappelijke opdracht aan overheden om rechtmatig, betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en proactief te opereren. Het is met name die externe gerichtheid die maakt dat de gemeentelijke bedrijfsvoering een thema is dat hoog op de bestuurlijke agenda prijkt met als voornaamste inzet om als organisatie in control te zijn.

In de programmabegroting 2010 – 2013 is daarvoor nog eens teruggegrepen naar de inhoud van het begrip in control zijn. In algemene termen kwam het er op neer dat de werkprocessen op een zodanige wijze worden beheerd dat:

- Alle bestuurlijke doelstellingen worden gerealiseerd;
- Tegen zo laag mogelijke kosten;
- Binnen de afgesproken termijn;
- Met een goede balans tussen de verticale en de horizontale sturingskolom met programmatisch en projectmatig werken als belangrijk aandachtspunt.

In de begroting is dit verbijzonderd naar de stelling dat bedrijfsvoering vooral iets is dat in het werk van alledag moet worden gerealiseerd. Om daar sturing aan te geven worden jaarlijks een aantal expliciete en prioritaire uitvoeringsopdrachten aan de organisatie gegeven. Deze opdrachten hebben betrekking op:

- Bijdrage aan de P&C- cyclus;
- Budgetbeheer;
- Taakstellingen en besparingsopdrachten;
- Begeleiding van ziekteverzuim;
- Uitvoering geven aan de personeelsgesprekscyclus;
- Managementinformatie beschikbaar stellen;
- Uitvoering geven aan het dienstverleningshandvest.

1. Personeelsmanagement

Het jaar 2010 was het laatste jaar van de vastgestelde meerjarenplanning P&O 2007 – 2010. De geplande acties zijn grotendeels gerealiseerd:

- het ontslagbeleid is geüniformeerd; middels opgestelde checklisten voor de diverse soorten van ontslag;
- de exit- interviews zijn gedigitaliseerd en geherintroduceerd;
- er is begonnen met het digitaliseren van diverse HRM processen, de digitale verlofkaart is geïntroduceerd, en het cafetariasysteem is gedigitaliseerd;
- diverse HRM Prestatie- Indicatoren (P-I's) zijn opgenomen in de P&C cyclus;
- diversiteitsbeleid is vormgegeven op basis van landelijke overheidsnormen.

De HRM jaargesprekscyclus is door de introductie van generieke functieprofielen (in 2009) uitgebreid met een planningsgesprek waarin de te behalen resultaten door medewerkers worden vastgelegd. Het beoordelingsgesprek is eveneens aangepast en opgenomen in de gesprekscyclus. Daarnaast stond een groot deel van 2010 in het teken van voorbereidingen van het vormgeven van de bezuinigingen als gevolg van de aanstaande verminderde rijksbijdrage aan het gemeentefonds. Naast overzichten en analyses op taakniveau en medewerkerniveau, zijn extra bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die

kunnen bijdragen aan terugbrengen van de post personeelskosten. Eén van de maatregelen is dat in 2010 een vacaturestop doorgevoerd waarvoor slechts in hele specifieke situaties dan wel vacatures op plekken die een direct risico vormen voor de continuïteit van bedrijfskritische processen een uitzondering op is gemaakt. In onderstaande tabel wordt het verloop van de begrote formatie versus de werkelijke bezetting per begin en per ultimo 2010 weergegeven.

Tabel: **Formatie en bezetting**

Afdeling	1 januari 2010			31 december 2010			Verschil		
	Formatie	Bezetting	Vrije ruimte	Formatie	Bezetting	Vrije ruimte	Formatie	Bezetting	Vrije ruimte
Directie en gemeentesecretaris	3,0	4,2	-1,2	3,0	4,1	-1,1		-0,1	0,1
Concernstaf	18,0	15,8	2,2	18,0	18,0	0,0		2,2	-2,2
Griffie	4,1	4,1	0,0	4,1	3,5	0,6		-0,6	0,6
Rekenkamer	1,0	0,9	0,1	1,0	0,9	0,1		0,0	0,0
Advies en beheer	64,3	59,6	4,7	64,0	61,8	2,1	-0,3	2,2	-2,5
Belastingen, burgerzaken en leerlingzaken	36,8	31,1	5,7	36,8	31,1	5,7	0,0	0,0	0,0
Beleid	38,3	40,4	-2,0	38,3	39,3	-0,9		-1,1	1,1
Communicatie	12,1	12,2	-0,1	13,7	13,5	0,2	1,6	1,3	0,3
Economie en Vastgoedontwikkeling	25,6	23,3	2,3	25,6	25,2	0,4		1,9	-1,9
Facilitaire zaken	102,3	93,2	9,1	102,0	96,4	5,6	-0,3	3,2	-3,5
Gebouwenbeheer	13,4	12,6	0,9	13,4	12,0	1,5		-0,6	0,6
Ingenieursbureau	39,2	34,8	4,4	39,2	32,7	6,5		-2,1	2,1
Milieusamenwerking	10,9	10,8	0,2	10,9	9,8	1,2		-1,0	1,0
Openbaar Onderwijs (uit dienst eind 2010)	11,8	11,3	0,6				-11,8	-11,3	
Project- en Wijkmanagement	37,2	37,8	-0,7	37,2	36,0	1,1		-1,8	1,8
Ruimtelijke plannen	20,5	18,5	2,0	20,5	16,8	3,7		-1,8	1,8
Stadswinkel	32,1	31,2	0,9	31,6	30,3	1,2	-0,6	-0,8	0,3
Ruimtelijke Dienstverlening	62,8	58,9	3,9	62,8	56,5	6,3		-2,4	2,4
Werk, Inkomens en Zorg	90,4	92,2	-1,8	90,0	92,0	-2,1	-0,4	-0,2	-0,3
Beheer Openbare Ruimte	94,7	85,9	8,8	93,5	92,9	0,6	-1,2	7,0	-8,2
Ondernemingsraad	1,0	1,0		1,0	1,0				
Overzicht	719,4	679,5	39,9	706,3	673,7	32,6	-13,0	-5,8	-6,7

2. Financieel beheer

Herinrichting van het financieel beheer kent een aantal thema's, te weten:

- Upgrading van het financieel systeem (ondersteunend naar zowel lijn- als matrixaspecten, factuurverwerking);
- Opheffing schaduwadministraties en extracomptabele overzichten;
- Verbetering van het budgetbeheer;
- Beschrijven van werkprocessen binnen de financiële functie.

Herinrichting van financieel beheer heeft in 2010 onder andere geleid tot een upgrading van het financieel systeem met de introductie van een workflow om de stroom inkoopfacturen snel door de organisatie heen te zenden en zorg te dragen voor een tijdige betaling. Doordat nu ten alle tijden te zien is wie een ontvangen factuur onder behandeling heeft is de noodzaak van schaduwadministraties en extracomptabele overzichten met dit doel komen te vervallen. Daarnaast zijn de informatieoverzichten voor de investeringen het afgelopen jaar aanmerkelijk verbeterd zodat het budgetbeheer van de investeringsprojecten eenvoudiger uit te voeren is. Binnen het onderdeel financieel beheer is inmiddels 80% van de werkprocessen beschreven, waarop vervolgens een intern controleplan is ontwikkeld en zo een kwaliteitsimpuls gerealiseerd is.

3. Informatievoorziening

De acties op het gebied van informatiebeveiliging blijven gericht op technische oplossingen, audits en gedragsmatige beïnvloeding. Er is besloten een centrale werkeenheden Informatievoorziening te vormen om informatiemanagement en vooral ook gegevensmanagement te versterken. Dit krijgt in 2011 zijn beslag.

Het managementinformatiesysteem is een systeem in ontwikkeling en zal steeds beter aan de vraag van het management gaan voldoen. De stuurinformatie voor het management is verbeterd. Zo zijn er

bijvoorbeeld workflowrapportages ontwikkeld om de facturenstroom beter te beheersen. Tevens is de budgetbewaking op specifieke onderwerpen zoals inhuur verbeterd, door in dit voorbeeld de informatie uit het financiële en het personele systeem in één rapport te combineren.

a. Project processen:

De doelen die met het programma 'Dienstverlening en cultuur' nagestreefd worden vallen samen met de doelen van Overheid heeft Antwoord en betreffen:

- Efficiencyverbetering;
- Administratieve lastenverlichting.

Dé manier om de twee genoemde doelen te realiseren is het herontwerpen van processen. Bij het herontwerpen zullen de processen vanuit de klant gezien- en vanuit de organisatie gezien van begin tot eind doorgelicht worden. Dit begint bij de manier waarop informatie ingewonnen kan worden, tot eventuele formulieren tot daadwerkelijk afhandelen door de gemeente. Het project processen is leidend, gebruik makend van de ICT- middelen die vanuit het programma randvoorwaardelijk worden gerealiseerd. Hierdoor ontstaat er een totaal- optimalisatie op het gebied van digitaal werken, efficiencyverbetering en administratieve lastenverlichting voor de burger.

In 2010 is een groot aantal processen herontwerpen, waarbij geïnventariseerd is of:

- Het desbetreffende product wellicht afgeschaft kan worden;
- Een vermindering van het aantal indieningvereisten doorgevoerd kan worden;
- Het veranderen van jaarlijkse aanvragen naar meerjarige aanvragen mogelijk is;
- Het proces efficiënter uitgevoerd kan worden.

Hierdoor zijn er aanzienlijke administratieve lastenverlichting voor de burgers gerealiseerd, maar ook een aanzienlijk interne efficiencywinst. Daarnaast is er vanuit dit project een behoorlijke bijdrage geleverd aan het tot stand komen van nieuwe webformulieren waarmee burgers digitaal producten en diensten kunnen aanvragen.

b. Project 'Gegevenshuishouding heeft antwoord':

De invoering van de basisregistratie Personen was voor 2010 gepland. Dit project heeft het hele jaar gelopen en is medio december afgesloten, waarmee voldaan is aan de wettelijke plicht. Voor wat betreft de basisregistratie Adressen en Gebouwen is gedurende heel 2010 gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van deze registratie, zodat deze in 2011 ingevoerd kan worden. Hiermee zal worden voldaan aan de wettelijke plicht voor verplichte afname per 1 juli 2011.

Gedurende 2010 is hulpprogrammatuur ontwikkeld om de kwaliteit van gegevensverzamelingen te controleren. Er zijn duidelijk waarneembare verbeteringen in gegevenskwaliteit vast te stellen. In 2010 zijn tevens diverse databanken aangesloten aan het centrale systeem voor gegevensdistributie, wat de kwaliteit van die systemen ten goede komt. Met de komst van de basisregistratie Personen is het gebruik van het BSN steeds verder verspreid.

4. Juridische control

Door capaciteitsgebrek als gevolg van de veelheid en gelijktijdigheid van diverse inspanningen die in 2010 hebben plaatsgevonden in het kader van verbetering van de financiële administratie, is (noodgedwongen) besloten voorlopig af te zien van de realisering van het project contractenregister in het kader van de juridische kwaliteit zorg.

Met het oog op een goede informatie-uitwisseling en kennisoverdracht op juridisch gebied tussen de verschillende lijnafdelingen onderling en met de ondersteunende afdelingen Advies en Beheer en de Concernstaf, is het Juridisch platform in 2010 zes keer bijeen geweest. Dit heeft mede vorm gekregen aan de hand van behandeling van verschillende juridische thema's en bespreking van nieuwe wetgeving.

5. De doorontwikkeling van de organisatie

In 2010 is een aanvang gemaakt met de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Uitgangspunt daarbij is de vraag van de burger en op welke manier de organisatie daarop moet anticiperen. Bij de doorontwikkeling spelen altijd processen, cultuur en structuur een rol. Het accent bij de doorontwikkeling van de organisatie lag in 2010 bij de vereenvoudiging van de structuur, maar kan niet losgezien worden van de andere ontwikkelingen op de gebieden van cultuur en processen, zoals bijvoorbeeld 'het nieuwe werken'. In 2011 zullen plannen voor de doorontwikkeling van de organisatie worden vormgegeven. Door de vereenvoudiging van de structuur ontstaat een situatie waarin de ambtenaren effectiever en efficiënter zullen kunnen werken.

3.2 Financiering

In het treasury statuut staat het kader voor de inrichting van de financieringsfunctie. De uitwerking van het statuut wordt in de financieringsparagraaf van begroting en jaarrekening opgenomen. De financieringsparagraaf gaat in op de eisen die de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) stelt. Hieruit moet blijken dat:

- de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient;
- aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan;
- en het beheer prudent en risicomijdend is.

Anders gezegd, het financieringsbeleid is gericht op zo gunstig mogelijke rendementen tegen zo weinig mogelijk risico's.

Tabel: Langlopende schuld

Jaar:	In miljoenen euro's
2005	32
2006	43
2007	35
2008	81
2009	129
2010	145

Vermogenspositie

De langlopende schuld is de afgelopen jaren toegenomen met name door een lening voor de Warande. De komende jaren zal de langlopende schuld afnemen door de verkoop van de Warande en ontvangst van gelden door de verkoop van Nuon aandelen.

Financieringsbeleid

Het streven is de nodige leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Bij het sluiten van leningen houden we rekening met de bestaande leningenportefeuille, de rentevisie en de renterisiconorm. Het moment van aantrekken van gelden en de grootte van het bedrag zijn afhankelijk van de geldstromen. De Wet Fido geeft een ruimte van drie maanden om een overschrijding van de kasgeldlimiet te consolideren (kortlopende geldlening omzetten in een langlopende geldlening). Het tijdstip en omvang van een aan te trekken lening hangt ook af van de realisatie van de uitgaven voor het investeringsplan en de uitgaven en inkomsten van de grondexploitatie. Het is moeilijk om ze ruim van te voren in te schatten.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld

Bij een normale rentestructuur, waarbij kortlopende leningen goedkoper zijn dan langlopende, is het financieren van activa door middel van eerstgenoemde leningen een aantrekkelijke optie. De keerzijde is dat deze vorm van financieren niet zonder risico is. Door de korte rentevastheid van deze leningen wordt de begroting gevoeliger voor renteschommelingen. De wetgever beoogt met het invoeren van de zgn. kasgeldlimiet dit risico te beperken.

Om precies te zijn begrenst de kasgeldlimiet de omvang van de netto vlottende schuld. Deze schuld bestaat uit kortlopende geldleningen, banksaldi bij de BNG en de ING en uit kassaldi. De netto vlottende schuld heeft in onze gemeente door haar flexibele karakter ook een bufferfunctie, dat wil zeggen dat alle mutaties in de financieringsbehoefte in eerste instantie binnen deze schuldvorm worden opgevangen. Dit voorkomt dat te snel lange termijn verplichtingen worden aangegaan.

Tabel: Renterisico's

Bedragen x € 1 mln.

Nr:	Berekening renterisiconorm	Rekening 2010
1	Rente herzieningen	0
2	Betaald aflossing	23
3	Rente risico (1+2)	23
4	Renterisiconorm	60
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	37
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Begrotingstotaal	302
4b	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
4	Renterisiconorm	60

Bovenstaand schema brengt de renterisico's in beeld voor de vaste schuld in relatie tot de renterisiconorm volgens de Wet Fido.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de hoogte van het bedrag aan waarvan de wetgever vindt dat daarover een renterisico mag worden gelopen. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een looptijd korter dan één jaar. In het geval de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, dan dienen er binnen drie maanden maatregelen te worden getroffen om de overschrijding teniet te doen. Door consolidatie (aantrekken van langlopende geldleningen) wordt de korte termijnschuld omgezet naar de lange termijn schuld. De kasgeldlimiet is maximaal 8,5% van de totale begroting, voor 2010 is het begrotingstotaal € 302 miljoen, dus de toegestane kasgeldlimiet is bijna € 26 miljoen. Het uitgangspunt is dat een eventueel financieringstekort, zolang we maar binnen de kasgeldlimiet blijven, zoveel mogelijk met kort geld gefinancierd (lagere rente) wordt. Zoals blijkt uit onderstaande tabel bestaat is er ultimo 2010 aanleiding te consolideren.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen in miljoenen euro's)

Tabel: Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1 mln.

Nr:	Berekening kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1	<u>Toegestane kasgeldlimiet</u>				
	In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	In bedrag	26	26	26	26
2	Omvang vlottende schuld	33	24	27	66
3	Vlottende middelen	-	-	-	-
	<u>Toets kasgeldlimiet</u>				
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	33	24	27	66
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	26	26	26	26
	Ruimte	-7	2	-1	-40

3.3 Grondbeleid

Grondbeleid is feitelijk het doelgericht ingrijpen van de overheid in de grondmarkt ten aanzien van de aspecten vraag, aanbod of prijs. In de Kadernota Grondbeleid (2010) is de keuze gemaakt om bij voorkeur als “actief zelfstandige regisseur” de grondexploitatie ter hand te nemen ter uitvoering van de doelstellingen, zoals opgenomen in het programmaplan (gebaseerd op het structuurplan). Binnen het grondbeleid wordt het geheel aan instrumentarium beschreven dat de gemeente toe kan passen in de omgang met de grond ter versterking van het ruimtelijk beleid en welke voorkeuren zij heeft in de uitvoering daarvan.

Ontwikkelingen 2010

Ondanks de economische crisis is voor 5 ha bedrijventerrein, 27 vrije kavels en 135 projectbouw woningen verkocht. Met name de crisismaatregelen uit het antwoord voor Lelystad hebben hier een belangrijke bijdrage geleverd. Belangrijke bedrijfsvestigingstrajecten zijn Vlint en 3d metalforming.

In de eerste helft van 2011 wordt de ontwikkelingsmaatschappij stadshart (OMS) geliquideerd. Dit betekent dat de complete exploitatie van het stadshart binnen het grondbedrijf wordt ondergebracht. Het jaar 2010 markeert ook de formele start van de ontwikkelingsmaatschappij OMALA. Een CV/NV ontwikkelingsmaatschappij met drie publiekrechtelijke aandeelhouders te weten: de gemeente Lelystad Provincie Flevoland, en de gemeente Almere. Omala het gebied tussen de luchthaven en de A6 ontwikkelen tot een hoogwaardig en duurzaam bedrijventerrein.

Ook ten aanzien van de ontwikkeling van Flevokust zijn stappen gezet door een intentieovereenkomst tussen de gemeente Lelystad, havenbedrijf Amsterdam en een ontwikkelende partij. In een businesscase zal de haalbaarheid van het ontwikkelen van een overslaghaven nader worden uitgewerkt. Tevens heeft de vestiging van een zeilacademie in Bataviahaven meer vorm gekregen.

De economische crisis heeft in 2010 effect gehad op de grondexploitaties. Vanuit dit gegeven zijn er ten laste van het bedrijfsresultaat afwaarderingen geweest binnen een aantal exploitaties zowel aan de kosten al aan de batenkant. Dit moet uiteindelijk leiden tot meer ontwikkelruimte voor de toekomst.

In deze paragraaf Grondbeleid wordt nader ingegaan op het grondbeleid hetgeen voor de raad om twee redenen van belang is: ten eerste de relatie met de doelstellingen, zoals aangegeven in de programma's. Ten tweede het financiële belang en de risico's; deze belangen kunnen elkaar overigens beïnvloeden.

Visie op het grondbeleid en beschikbare instrumenten

Door de veranderde situatie op de grondmarkt en de diversiteit in belangen die dit met zich mee brengt, is het meer dan ooit van belang dat de overheid regie blijft voeren bij de realisatie van het ruimtelijk beleid. Het voeren van de regie is gepast om de publieke dimensie van de ruimtelijke ordening veilig te stellen en een optimale allocatie van de grond te bereiken. In de praktijk zijn er factoren die van invloed zijn op de mogelijkheden om regie te voeren. De belangrijkste factoren zijn:

- De mate waarin de gemeente een (grond)positie in een bepaald gebied heeft;
- De complexiteit van een bepaalde ontwikkeling;
- De mate waarin de gemeente het risico van de ontwikkeling wil dragen;
- Er moeten medewerkers zijn die over de gevraagde expertise beschikken en er moet voldoende capaciteit aanwezig zijn om het project ook op een goede wijze af te ronden.

Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. De volgende aspecten kunnen worden onderscheiden:

- De architectonische en ruimtelijke kwaliteit van de te ontwikkelen locatie, mede in relatie tot andere beleidsvelden;

- De relatie met het woningbouwprogramma en de markt. Worden er voldoende kwalitatief goede woningen gebouwd;
- De relatie met de economische beleidsdoelstellingen voor wat betreft de verkoop van bedrijfsterreinen;
- De financiële dimensie en hiermee in samenhang de haalbaarheid;
- De tijdsdimensie (voortgang).

Doel van het beleid zal enerzijds zijn de ondersteuning van het ontwikkelen van de leefomgeving en in navolging het zo mogelijk in de uitvoering realiseren van een jaarlijks positief bedrijfsresultaat voor voeding van de Reserve Ontwikkeling Stad. In de Kadernota Grondbeleid is aangegeven dat onder meer de volgende instrumenten beschikbaar zijn:

Een actief (strategisch en anticiperend) aankoopbeleid

De gemeente Lelystad heeft door middel van een afspraak met het Rijksvastgoedontwikkelingsbedrijf (RVOB) gronden op afroep beschikbaar (onafhankelijk van onderhandelingen m.b.t. de aankoopprijs). Voor herstructureringsgebieden en wijkontwikkelingsplannen zal daarnaast steeds vaker bij andere partijen moeten worden aangekocht.

Volledig kostenverhaal via de grondexploitatie

In principe wil de gemeente zelf bouw- en woonrijpmaken. Daarbij is het uitgangspunt dat binnen de gemeente een grondexploitatie in principe minimaal budgettair neutraal ontwikkeld moet kunnen worden. Bij het nemen van risico's dienen ook kansen tot een positief resultaat aanwezig te zijn. Op deze manier behoudt de gemeente het initiatief en heeft de mogelijkheid tot het zelf kiezen van partners bij de planontwikkeling.

Kostenverhaal via exploitatieovereenkomsten

Indien een derde (ontwikkelaar / bouwer) grondeigenaar is en zelf bouw- en woonrijp maakt zal de gemeente met die partij een exploitatieovereenkomst afsluiten. In die overeenkomst wordt vastgelegd welke gemeentelijke kosten voor rekening van de ontwikkelaar / bouwer zullen komen.

Het voeren van een marktconform prijsbeleid

Hierdoor ontstaat optimalisatie van de samengestelde gemeentelijke beleidsdoelstellingen en kan flexibel worden gereageerd op veranderingen op de grond- en woningmarkt. De gemeente geeft zelf sturing aan het uitgeven van grond en kavels.

Meerjaren investerings- en risico analyses

Op basis van het meerjarenbouwprogramma wordt een meerjaren investeringsprogramma opgesteld waardoor de financiële consequenties van de gemaakte keuzes inzichtelijk worden. Tevens worden periodiek risico analyses opgesteld.

Prognose te verwachten resultaat

Het Grondbedrijf vertaalt de doelstellingen van de beleidssectoren, het Structuurplan en het daaruit voortvloeiende stedelijk programma naar financieel economische kaders voor ruimtelijk fysieke projecten. Het bedrijfsresultaat van het grondbedrijf voor het dienstjaar 2010 betreft: € 48.087. De onderbouwing van de resultaatbepaling is opgenomen in de nota Meerjarenperspectief Grondbedrijf (voorheen nota Weerstandsvermogen grondbedrijf) en recentelijk geactualiseerd. Na resultaatbepaling wordt dit resultaat als volgt bestemd.

- Storting naar de reserve "Risico Grondexploitatie". Deze vindt per complex plaats naar rato van de realisatie van de verwachte winst die in de actuele grondexploitatie is voorzien. De maximale omvang van deze reserve wordt bepaald aan de hand van de nog te maken kosten en de nog te realiseren opbrengsten.
- Vervolgens wordt afgestort in de algemene reserve Grondbedrijf totdat die op het door de raad bepaalde minimum is gekomen (ca. € 4.500.000);

Uitgangspunten reserves in relatie tot risico's

Het aan- en verkopen van gronden brengt risico's met zich mee. Om deze reden zijn twee reserves gevormd:

1. Risicoreserve grondexploitatie;
2. Algemene reserve Grondbedrijf.

Ad 1 Risicoreserve grondexploitatie

In grondbedrijfcomplexen worden de risico's gedurende de duur van de grondexploitatie gedekt door de risicoreserve grondexploitatie. De vorming van deze reserve vindt plaats door de grondexploitaties op 7 risico's en 6 kansen te analyseren. Kans maal omvang (van verlies of winst) leidt tot een risicofactor. Deze risicofactor wordt in geld vertaald, te weten de gewenste risicobuffer. Deze risicoanalyse wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de situatie per 1 januari van het betreffende jaar. In de Nota Meerjarenperspectief Grondbedrijf 2010 is het risicopercentage aangepast van 4,15 naar 4,09.

De hoogte van deze reserve is op een wenselijk niveau gebracht van € 10.887.396 conform de systematiek van de Nota Meerjarenperspectief Grondbedrijf 2010. Ten laste van deze reserve is bijgedragen aan de aanvulling op een voorziening ten behoeve van het Hanzepark van € 89.425. De aanvulling was noodzakelijk als gevolg van rente effecten op eerdere afwaardering van gronden, faserings-effecten door verlenging van de exploitatie met 5 jaar en als gevolg van niet voorziene investeringen. Vanuit de Reserve Het Antwoord van Lelystad is € 618.576 gestort in deze voorziening. Zes voorzieningen zijn ten laste van de Algemene Reserve van het Grondbedrijf gebracht (zie ad 2).

Risico stagnerende afzet op de woningmarkt: per grondexploitatie kan het risicoprofiel verschillen. In verband met de economische crisis loop het Grondbedrijf extra risico voor de afzet van woningen en bedrijven. Om de markt weer vlot te trekken is door de Raad bij de voorjaarsnota voor de jaren 2009 en 2010 € 6.500.000 uit de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) ter beschikking gesteld voor het treffen van extra maatregelen. De maatregelen hebben betrekking op aanbod-vraag en marketingaspecten. Tussentijds is het budget met € 1.000.000 verlaagd. Eind 2010 is een evaluatie opgesteld en voor informatie naar de Raad (begin 2011) gezonden. Als gevolg van de evaluatie is door het College besloten het restbudget (groot € 340.000) beschikbaar te stellen voor continuering van de maatregel van 2 jaar uitgestelde betaling. Deze maatregel betreft kopers van particuliere bouwkvavels en CPO initiatieven.

De marktomstandigheden hebben er toe geleid, dat de meeste projecten in ontwikkeling heronderhandeld en aangepast moesten worden. Kleine projecten (kleine woningaantallen) lijken nog het meest kansrijk in de markt. Deze tendensen zijn voor de organisatie arbeidsintensiever. Hierdoor ontstaat extra druk op de planontwikkelingskosten. Om deze kostenpost toch beheersbaar te houden wordt kritisch gekeken naar de omvang van de benodigde bouwplanontwikkelingen alsmede naar innovatieve oplossingen in het planontwikkelingsproces zelf.

Ad 2 Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve Grondbedrijf is bedoeld voor:

- Afdekking van tekorten bij negatieve grondexploitaties bij de start van een complex;
- Afboeking van boekwaarden van terreinen c.q. panden die de marktwaarde te boven gaan;
- Incidentele tegenvallers buiten lopende complexen;
- Specifieke doelen welke door de raad worden bepaald.

Door de raad is de minimale grootte van deze reserve gesteld op € 4.500.000. Zodra een verhoogd risicoprofiel aan de orde is zal bijstelling - wellicht op tijdelijke basis - moeten plaats vinden. Bij de actualisatie van de nota Meerjarenperspectief Grondbedrijf wordt hier jaarlijks aandacht aan besteed

of bijstelling nodig is. Op basis van de noodzaak tot het instellen van een zestal voorzieningen met betrekking tot exploitaties zonder kostprijsberekening is de stand van deze reserve tot € 1.177.277 teruggelopen. Het gaat om de afwaardering van de kavels Klunder en Barenbrug Larserpoort en de planontwikkelingskosten Larserknoop van € 1.426.291 en om de afwaardering van de restgebieden in Warande groot € 713.174. Alsmede de afwaardering van de complexen De Waterwijzer en Werkeiland binnengebied met resp. € 59.277 en € 173.925.

3.4 Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk beleid. De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de heffingen, die gemeente Lelystad bij haar burgers en bedrijven in rekening heeft gebracht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de gerealiseerde lokale heffingen en de oorzaken van de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2010. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het in 2010 uitgevoerde kwijtscheldingsbeleid. Een beschrijving van de ontwikkeling van de lokale lastendruk per huishouden maakt het beeld van de lokale lasten compleet. Allereerst worden enkele ontwikkelingen in 2010 beschreven, die invloed hebben gehad op de lokale heffingen.

Legesverordening/ Wet Wabo/ Europese Dienstenrichtlijn

Bij de vaststelling van de Legesverordening Lelystad 2011 afgelopen oktober, speelden twee wetgevingstrajecten een rol, die gevolgen hebben gehad voor de hoogte van de legesheffingen. De WABO en de Europese Dienstenrichtlijn hebben invloed gehad op de opbouw van de Legesverordening, die vanaf oktober moet bestaan uit drie titels: (1) Algemene Dienstverlening, (2) Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning en (3) Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn. De kostendekkendheid van de totale legesverordening, de zogenoemde kruissubsidiëring, mag vanaf oktober 2010 alleen binnen de titels plaatsvinden. Hierdoor ontstaat er een betere aansluiting tussen de werkelijk gemaakte kosten en de hoogte van de leges. Binnen de eerste titel is kruissubsidiëring mogelijk binnen de verschillende hoofdstukken, waarbij binnen titel drie kruissubsidiëring slechts binnen elk hoofdstuk mogelijk is.

Digitale dienstverlening

De burgers van Lelystad maken al 5 jaar gebruik van het digitale Woz- portaal. Binnenkort kunnen de burgers ook gebruik maken van de volgende digitale dienstverlening: aan- en afmelden hondenbelasting, het treffen van een betalingsregeling en het afgeven, intrekken en wijzigen van een automatische incasso. Daarnaast kunnen de burgers de (gecombineerde) belastingaanslagen en de saldi vanaf belastingjaar 2010 inzien.

Lokale heffingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit de lokale heffingen. Deze worden vervolgens toegelicht.

Tabel: begrote en gerealiseerde opbrengsten uit lokale heffingen

Bedragen x € 1.000,-

Gemeentelijke belastingen	Begroting 2010 incl. wijzigingen	Rekening 2010	Saldo
1. Onroerende- zaakbelasting	19.498	19.029	-469
2. Afvalstoffenheffing	7.588	7.543	-45
3. Hondenbelasting	577	541	-36
4. Rioolheffing	1.748	1.844	96
5. Leges	3.892	2.120	-1.772
6. Marktgelden	171	155	-16
7. Lijkbezorgingsrechten	302	197	-105
8. Parkeerbelastingen (parkeergeld en boetes)	2.104	3.605	1.501
Totaal inkomsten uit lokale heffingen	35.880	35.034	-846
9. Dubieuze debiteuren	-117	-328	-211
10. Verleende kwijtscheldingen	-748	-866	-118
Totaal oninbaar + kwijtschelding	-865	-1.194	-329
Totaal lokale heffingen	35.015	33.840	-1.175

1. Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst onroerende- zaakbelastingen neemt jaarlijks toe conform de uitgangspunten van de programmabegroting en de voorjaarsnota, concreet was de ozb- norm 0,75%. De ozb- opbrengst voor 2010 is begroot op € 19,5 miljoen. Aan inkomsten is € 19 miljoen gegenereerd. De rekening komt daarmee 2% lager uit dan begroot. De lagere baten worden enerzijds veroorzaakt door een geringere groei van het aantal woningen (100 woningen minder dan begroot). Anderzijds worden de lagere baten veroorzaakt door een geringere groei van volume van bedrijven dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Het investeringsklimaat en daarmee de verkoop van grond is teruggelopen wat tot gevolg heeft gehad dat grote investeringen zijn uitgebleven. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op de totale waarde van al het bedrijfsonroerend goed waarover onroerende-zaakbelastingen wordt geheven. In het verlengde hiervan is tevens het leegstandspercentage gestegen naar 9,5%. Dit heeft geresulteerd dat een bedrag van ruim € 300.000 dat niet in rekening gebracht kon worden.

2. Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing zijn voor 2010 niet verhoogd. De geraamde opbrengst bedraagt € 7,59 miljoen. De gerealiseerde opbrengst komt uit op € 7,54 miljoen. Daarmee komt de gerealiseerde opbrengst afvalstoffenheffing € 45.000 lager uit dan de geraamde opbrengst.

3. Hondenbelasting

De tarieven hondenbelasting zijn voor 2010 verhoogd. De geraamde opbrengst bedraagt € 577.000. De gerealiseerde opbrengst komt uit op € 541.000. Daarmee komt de gerealiseerde opbrengst hondenbelasting € 36.000 lager uit dan de geraamde opbrengst.

4. Rioolheffing

De hoogte van de aanslag wordt berekend over de verbruikte hoeveelheid water. De gemeente legt een voorlopige en een definitieve aanslag op. De opbrengst is begroot op € 1,75 miljoen. De gerealiseerde opbrengst bedraagt € 1,84 miljoen. Daarmee komt de gerealiseerde opbrengst € 96.000 hoger uit dan de geraamde opbrengst.

Tabel: gemeentelijke belastingtarieven

Belastingtarieven	2010	2011
Onroerende- zaakbelasting woningen gebruik	-	-
Onroerende- zaakbelasting woningen eigenaar	0,1592%	0,1630%
Onroerende- zaakbelasting bedrijven gebruik	0,2256%	0,2603%
Onroerende- zaakbelasting bedrijven eigenaar	0,2824%	0,3245%
Afvalstoffenheffing 1 persoonshuishouden	€ 219,93	€ 223,23
Afvalstoffenheffing 2 of meer persoonshuishouden	€ 259,93	€ 263,83
Rioolheffing (per m3 afvalwater)	€ 0,51	€ 0,50
Hondenbelasting (tarief per hond)	€ 77,13	€ 77,13

5. Leges

Hieronder worden afwijkingen in leges toegelicht, met uitzondering van de leges die samenhangen met het product handel en ambachten, welke zijn opgenomen onder het kopje marktgeden.

Leges Stadswinkel (saldo + € 7.000):

Voor het jaar 2010 zijn de inkomsten in de begroting begroot op € 892.000. De gerealiseerde inkomsten bedroegen € 899.000. Hierdoor ontstaat een voordelig saldo van € 7.000.

Leges Ruimtelijke Dienstverlening APV, drank en horeca en evenementen (saldo + € 63.000):

In de begroting is voor 2010 uitgegaan van € 31.000 aan legesinkomsten op dit product. De oorzaak van de hogere legesinkomsten is toe te schrijven aan de volgende 3 factoren:

1. In 2010 zijn de legesinkomsten voor gebruiksvergunningen hier ondergebracht. Deze baten (€ 37.000) werden van oudsher geboekt op het product “Leges bouwvergunningen” en waren in 2010 daar nog begroot. Dit zal middels een begrotingswijziging in 2011 worden gecorrigeerd.
2. Er is sprake van incidenteel hogere baten (€ 14.000) door niet begrote legesinkomsten wegens aanvragen van registratie als gastouder.
3. Er is sprake van incidenteel hogere baten (€ 12.000) die toe te schrijven zijn aan het grotere aantal APV-aanvragen.

Leges Ruimtelijke Dienstverlening sloop, bouw- en gebruiksvergunningen (saldo - € 1.772.000):

In de begroting is voor 2010 uitgegaan van € 2.890.000 aan legesinkomsten op dit product. De oorzaak van de lagere legesinkomsten zijn toe te schrijven aan de volgende 3 factoren:

1. In de begroting is een bedrag van € 37.000 opgenomen voor leges gebruiksvergunningen die in 2010 onder het product “Leges APV, drank en horeca en evenementen” zijn geboekt. Dit zal middels een begrotingswijziging in 2011 worden gecorrigeerd.
2. In 2010 is een legesbedrag van € 215.483 uit 2009 niet invorderbaar gebleken en om die reden in 2010 in mindering gebracht op de legesinkomsten.
3. Er was in 2010 een terugval in het aantal (met name grote) bouwaanvragen van 30%. Na correctie voor de onder 1 en 2 genoemde onderdelen zijn de legesinkomsten in 2010 circa 53% lager uitgevallen dan begroot. Het grote verschil tussen de terugval van legesinkomsten ten opzichte van het verminderde aantal aanvragen is te verklaren doordat met name de aanvragen met hoge bouwsommen (circa 10%) verantwoordelijk zijn voor circa 70% van de totale legesinkomsten.

Leges Ruimtelijke plannen (saldo - € 39.000):

De geraamde legesopbrengst ruimtelijke plannen is begroot op € 79.000. De daadwerkelijke opbrengst bedroeg € 40.000. Vanwege de economische crisis en het daardoor achterblijven van bouwaanvragen, bestemmingsplannen et cetera is de opbrengst lager dan begroot.

6. Marktgelden

Voor het jaar 2010 zijn de inkomsten begroot op € 171.000, terwijl € 155.000 aan inkomsten zijn gegenereerd.

7. Lijkbezorgingrechten

Voor het jaar 2010 zijn de inkomsten begroot op € 302.000 terwijl daadwerkelijk € 197.000 aan inkomsten zijn gegenereerd. Oorzaak van deze lagere inkomsten is dat het aantal gerealiseerde begravingen is achtergebleven ten opzichte van de statistische prognose waarop de begroting 2010 is gebaseerd.

8. Parkeerbelasting

Voor het jaar 2010 zijn de inkomsten in de begroting begroot op € 2,1 miljoen. De daadwerkelijk inkomsten bedroegen € 3,6 miljoen. De begroting 2010 en 2011 zijn nog niet aangepast aan de nieuwe parkeerexploitatie. Bij de komende begroting 2012 zal de aansluiting wel gemaakt worden.

9. Kwijtschelding

De kwijtscheldingsnorm die in Lelystad wordt gehanteerd voor het verlenen van kwijtschelding is ruimer dan de ministeriele regeling. Het ruimere kwijtscheldingsbeleid komt tot uiting door een hoger percentage van de bijstandsuitkering aan te merken als kosten van bestaan. De rijksregeling hanteert een percentage van 90% terwijl in Lelystad een percentage van 100% wordt gehanteerd. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is alleen voor de onroerende- zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en de rioolheffing mogelijk. In 2010 is er in totaal voor ruim € 866.000 aan kwijtschelding verleend.

Voor de onroerende- zaakbelastingen is in 2010 geen bedrag in de begroting opgenomen voor kwijtschelding. Reden hiervoor was de afschaffing van de gebruikersbelasting voor woningen. In werkelijkheid is er € 15.000 aan kwijtschelding verleend. Voor de afvalstoffenheffing is in de oorspronkelijke begroting € 650.000 aan kwijtscheldingen geraamd. In werkelijkheid is er in 2010 een

bedrag van € 710.000 kwijtgescholden. Voor rioolheffing is in de oorspronkelijke begroting € 98.000 aan kwijtscheldingen geraamd. In werkelijkheid is er in 2010 een bedrag van € 141.000 aan rioolheffing kwijtgescholden.

10. Dubieuze debiteuren

Bij de uitvoering van de invorderingswerkzaamheden op het gebied van gemeentelijke belastingen komt het voor dat belastingschuldigen de aanslagen gemeentelijke belastingen niet kunnen voldoen. Hierbij gaat het om burgers die onder de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) vallen, bedrijven die in staat van faillissement verkeren of in andere bijzondere situaties waardoor de belastingschuld niet wordt voldaan. In de begroting is voor 2010 een dotatie aan de balanspost dubieuze debiteuren opgenomen groot € 19.000. De omvang van de balanspost dubieuze debiteuren komt daarmee uit op € 271.000. Na storting in de voorziening komt er een bedrag van € 211.500 ten laste van het rekeningresultaat 2010. Oorzaak voor de toename van het oninbare bedrag is toe te schrijven aan een toename van het aantal faillissementen, personen die in de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen belanden en dubieuze debiteuren.

Lastendruk- vergelijking woonlasten 2010

Hieronder staat een vergelijking van de woonlasten in 2010 tussen Lelystad en de gemeenten in Flevoland en enkele met ons vergelijkbare gemeenten op basis van de categorisering centrumfunctie, sociale structuur en inwoneraantal, van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden (IFLO). Nummer 1 is de gemeente met de laagste woonlasten en nummer 447 met de hoogste woonlasten.

Tabel: vergelijking woonlasten in 2010 per gemeente

Gemeente	Woonlasten eenpersoons- huishouden	Woonlasten meerpersoons- huishouden	Rangnummer: 1 = laagste- 447 = hoogste woonlasten
Zevenaar (goedkoopste gemeente)	€ 384	€ 474	1
Blaricum (duurste gemeente)	€ 1.028	€ 1.168	447
Flevoland	€ 637	€ 662	
Lelystad	€ 549	€ 636	140
Noordoostpolder	€ 600	€ 643	154
Zeewolde	€ 597	€ 660	195
Almere	€ 667	€ 667	215
Urk	€ 672	€ 672	227
Dronten	€ 706	€ 706	294
Vergelijkbare gemeenten			
Hoorn	€ 527	€ 601	68
Spijkenisse	€ 662	€ 662	200
Vlaardingen	€ 599	€ 668	216

Uit bovenstaande tabel blijkt dat gemeente Lelystad de 140^e plaats inneemt. In 2009 stond gemeente Lelystad op plaats 171, in 2008 op plaats 247, in 2007 op plaats 280 en in 2006 op plaats 279.

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Lelystad is ruim 76.000 hectare groot. Hiervan bestaat 24.000 hectare uit land en de rest uit water. De gemeente heeft ca. 850 hectare groen en 500 hectare verharding te onderhouden in de op het land aanwezige openbare ruimte. De openbare ruimte moet kunnen inspelen op de wensen en behoeften vanuit de samenleving: de inwoners wonen, werken en recreëren in hun leefomgeving. Om dit mogelijk te maken zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, kunstwerken, water en riolering (infrastructuur), openbaar groen, verlichting, sportfaciliteiten (voorzieningen) en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten, waarvoor financiële middelen moeten worden vrijgemaakt. Het onderhoud wordt door middel van Dagelijks Onderhoud (DO) en Groot Onderhoud (GO) gerealiseerd. Zijn de DO en GO ingrepen niet voldoende om de kwaliteit te waarborgen, dan worden aanvullende maatregelen ingezet. Dit is het geval bij functieveranderingen, o.a. door gewijzigd beleid (bijvoorbeeld duurzaam veilig, invoeren politiekeurmerk etc.). Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de programmabegroting en geeft het beleidskader omtrent het onderhoud van kapitaalgoederen. De uitgaven van het onderhoud van kapitaalgoederen komen terug in verschillende programma's in het programmaplan.

De kaders voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn vastgelegd in het 'Kwaliteitsstructuur Plan Lelystad' (KSP) met een daarbij behorende meerjarenraming, door de raad vastgesteld op 14 februari 2003. Een belangrijk onderdeel van het KSP is het Beleidsplan Openbare Ruimte (BOR), waarin de visie op de openbare ruimte wordt verwoord en waarin de actuele situatie met betrekking tot de kwaliteit van die ruimte met eventuele knelpunten duidelijk wordt gemaakt. Dit BOR is de basis voor gestructureerde actieprogramma's voor de handhaving en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. In eerste instantie is een groei van het huidige scenario ingezet tot een gewenst doelscenario. Bij de voorjaarsnota 2004 heeft de raad ervoor gekozen om het streven op termijn te blijven richten op het doelscenario, maar dat - gegeven de financiële positie van Lelystad - thans volstaan moet worden met een kwaliteit op basisniveau. De norm areaalvergroting is berekend op basis van dit basisniveau. Er is geen 'standaardeenheid' van kwaliteit, maar er kan per gebied en per onderdeel gevarieerd worden. In het KSP is dit in de vorm van matrixoverzichten nader uitgewerkt.

De meerjarenraming openbare ruimte geeft op basis van het eerder vastgestelde doelscenario een doorkijk van de te verwachten onderhouds- en vervangingskosten in de komende decennia. De werkvoorraad met betrekking tot groot onderhoud wordt telkens voor een periode van vijf jaar bepaald en vastgelegd in een Meerjarenprogramma Groot Onderhoud. Het huidige meerjaren programma loopt van 2006-2010. In 2010 is een nieuw meerjarenprogramma voor de periode 2011-2015 opgesteld dat in 2011 aan het college ter vaststelling wordt aangeboden.

De meerjarenraming is in 2008 herijkt en in 2010, tezamen met de Perspectiefnota, besproken in het opinieplein. De uit deze herijking voortvloeiende financiële consequenties zijn geëffectueerd in de meerjarenbegroting 2011-2014. In 2011 worden de consequenties van de meerjarenbegroting voor het onderhoud van de stad inzichtelijk gemaakt en worden de onderhoudspakketten opnieuw tegen het licht gehouden. De meerjarenraming openbare ruimte moet aantonen dat de openbare ruimte van Lelystad ook op lange termijn - mits sober en doelmatig - te onderhouden is met inzet van de beschikbare middelen, inclusief de ICL-uitkering. Daarbij wordt op basis van genoemde besluitvorming uitgegaan van een kwaliteit op basisniveau. Dit krijgt zijn doorwerking zowel aan de kosten- (de daarmee corresponderende lagere prestaties) als aan de middelenkant (minder budget). Voor het onderdeel 'riolering' is een uitzondering gemaakt en wordt de doorkijk genomen tot het jaar 2050. Het onderdeel 'riolering' is overigens separaat uitgewerkt in het Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) 2006-2010. Het GRP is in 2010 herzien en wordt begin 2011 ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Wegen, straten en pleinen

De kwaliteit van de verharding voldoet op dit moment aan de afgesproken eisen; binnen de systematiek van het KSP wordt voorsnog uitgegaan van een kwaliteit op basisniveau. Bij Dagelijks Onderhoud (DO) gaat het o.m. om *ad hoc* repareren van gaten in het wegdek, het recht leggen van

tegels en het schoonhouden. Naast kosten van Groot Onderhoud (GO) zijn er ook nog kosten Groot Onderhoud ++ (GO ++) die financiële consequenties met zich meebrengen. GO ++ zijn maatregelen die het regulier groot onderhoud overstijgen. Voorbeelden zijn:

- Herijking van de hoofdwegen in Lelystad;
- Aanpassen van wegen in het kader van "Duurzaam Veilig" (30-km regime);
- Herinrichting van wegen en herstructureringsprojecten (rotondes);
- Ondergrondse afvalinzameling;
- Politiekeurmerk.

Groen en speelvoorzieningen

Het beleidskader voor groen is vastgelegd in het KSP en het bomenbeleidsplan. Voor speelvoorzieningen is het beleid vastgelegd in het speelruimtebeleidsplan en is het Attractiebesluit van toepassing. Het groenbeheer kent globaal de volgende doelen:

- De instandhouding van technische, recreatieve, ruimtelijke en ecologische functies van het groen binnen en buiten de bebouwde kom;
- Bewustwording van burgers rondom de nut en noodzaak van groenvoorzieningen.

De instandhouding betreft het onderhoud en de noodzakelijke vervanging van bomen en het overige groen op het land en in het water. Het betreft hier zowel DO als GO. Dit gebeurt aan de hand van kwaliteits- en onderhoudsniveaus. Daarnaast gaat het om de vervanging van en het onderhoud aan speelvoorzieningen in de openbare ruimte.

Bossen

Het beheer van de bossen vindt plaats op basis van het bosbeleidsplan 1996, het bosbeheerplan 2009 en het KSP. Daarbij is veel aandacht voor de recreatieve voorzieningen en in de komende beheerplanperiode extra aandacht is voor randenbeheer. De houtopstanden worden budgetneutraal beheerd.

Riolering

De basis voor het beheer van de riolering is gelegen in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2006 - 2010 en vanaf 2011 in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2011 - 2015. De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. In het Gemeentelijk Rioleringsplan verwoordt de gemeente hoe zij invulling wil geven aan deze zorgplicht. In de kosten DO is rekening gehouden met de inspecties en reiniging van het rioelstelsel. Bij GO zijn opgenomen de vervangingskosten van de riolering. Op basis van de lokale omstandigheden is vervanging in 60 jaar een goed uitgangspunt. Dit geldt niet voor de vervanging van rioelgemalen, deze hebben een eigen afschrijvingsperiode per gemaal en installatie. De overdracht van de hoofdrioolgemalen aan het waterschap is oktober 2010 gerealiseerd. Daarnaast is in 2010 het GRP voor de periode 2011-2015 opgesteld en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2011 door de raad vastgesteld.

Watergangen

Bij de raming van de kosten is rekening gehouden met watergangen, vijvers, fonteinen, sluizen, waterlopen, natuurlijke en beschoeide oevers. Het Waterplan (2002) en het Baggerplan (2004) vormen de basis voor het beleid en de uitvoering. Er is gekozen voor het uitvoeren van de zogenaamde kernmaatregelen uit het Waterplan (baggeren, aanpassing inrichting en monitoring) binnen een periode van tien jaar. Met het Waterschap is overlegd over de gezamenlijke aanpak van de uitvoering van het Waterplan. Conform de wettelijke maatregel, zijn de waterlopen voor beheer en onderhoud overgedragen aan het Waterschap. Op 14 februari 2011 zal, naar verwachting, de maatwerkovereenkomst tussen waterschap en gemeente over beheer en onderhoud worden ondertekend en zijn de verantwoordelijkheden formeel per 1 januari 2011 overgedragen.

In de raamovereenkomsten is geregeld op welke manier het beheer van het water is georganiseerd. Het waterschap is primair verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en doorstroming. De gronden van de watergangen zijn en blijven eigendom van de gemeente. Hierdoor blijft de gemeente verantwoordelijk

voor een deel van het dagelijks- en groot onderhoud aan de watergangen, anders dan de wettelijke verantwoordelijkheden van het waterschap. Verder blijft het beheer van de cultureelrijke oevers een verantwoordelijkheid van de gemeente. Hoewel een deel van de werkzaamheden is overgedragen, blijft een deel van de verantwoordelijkheden voor onderhoud bij de gemeente. Hiervoor blijven de voorzieningen noodzakelijk. Dit betreft:

- Constructieve toestand van de duikers
- Fontein (o.a. Zilverparkvijver; Ekenstein) voor belevingswaarde
- Zo'n 20 km zware beschoeiing
- Waterkering Bovenwater

Bataviahaven

De ontwikkeling van de nieuwe haven "Bataviahaven" is bijna afgerond. In 2010 werden de nieuwe steigers en de golfbreker opgeleverd. Verder werd het nieuwe Havenkantoor opgeleverd en in gebruik genomen. De Haven wordt vanaf 2002 gebruikt voor diverse activiteiten (huisvesting van de chartervloot o.a. van Naupar, organiseren van evenementen zoals bijv. de Batavia havendagen en Sloepenshow en als ligplaats voor passanten). Het dagelijks onderhoud en -beheer zijn sinds 2006 overgedragen aan de Stichting Bataviahaven. Dit jaar werd een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de stichting afgesloten, waarbij financiële afspraken tot en met 2015 zijn vastgelegd. Het groot onderhoud blijft bij de gemeente. In juli 2008 is in het kader van de ontwikkeling kustzone de te beheren oppervlakte van de haven verdubbeld. Voor Groot Onderhoud moet een meerjarenplan worden opgesteld om deze kapitaalgoederen op een juiste manier te beheren.

Straatmeubilair

Hieronder wordt verstaan: zitbanken, afvalbakken, bewegwijzering, straatnaamborden, afrastering, fietsrekken, verkeersborden, paaltjes, damwanden en muurtjes. Op het gebied van bewegwijzering en straatnaam bebording worden diverse activiteiten ondernomen (o.a. fietspadenbewegwijzering).

Kunstwerken (infrastructureel)

De bruggen, tunnels, hoge routes en hellingbanen zijn opgenomen in een beheerprogramma voor de uitvoering van groot en dagelijks onderhoud. Hierin staan alle gegevens van de kunstwerken opgenomen inclusief technische inspecties en de verwachte kosten van het groot onderhoud voor de komende jaren. Per kunstwerk is een zogenaamd 'paspoort' opgenomen met gegevens over bouwjaar, doorrij/doorvaarthoogte, verkeersklasse, afmetingen etc. De technische inspecties worden afhankelijk van het type brug per 2 à 3 jaar geactualiseerd. Bij de inspecties worden de kunstwerken beoordeeld op de aspecten: veiligheid, functionaliteit en esthetica. De steigers zijn nog niet opgenomen in het programma.

Kunstobjecten (cultureel)

In de Auteurswet van 1912 is vastgelegd dat eigenaren van een kunstwerk de verplichting hebben dit werk naar behoren te beheren, te onderhouden en waar nodig te restaureren. Als eigenaar van een groot aantal kunstwerken draagt dus ook de gemeente deze verantwoordelijkheid. Tot nu toe werd onderhoud aan de kunstwerken alleen uitgevoerd na melding van een geconstateerde beschadiging. In een plan voor regelmatig onderhoud en beheer van kunstwerken in gemeentelijk bezit is tot nu toe niet voorzien. Er zijn diverse redenen om tot een onderhoudsplan te komen. In de eerste plaats geldt natuurlijk de verplichting van de Auteurswet, maar daarnaast is ook de waarde van het kunstwerk zelf in het geding. Voor de beeldende kunst in gemeentelijk bezit is in 2006 een systematische meerjarig onderhoudsprogramma geïntroduceerd. Vanaf 2006 vindt het onderhoud van de beeldende kunst conform dit programma plaats.

Parkeren

Begin 2010 is de Waaggarage opgeleverd en in gebruik genomen. De financiële gevolgen hiervan zijn, evenals de financiële gevolgen van de bouw van de andere parkeervoorzieningen, worden in een geactualiseerde Parkeerexploitatie opgenomen. De geactualiseerde parkeerexploitatie voor het Stadshart wordt in het voorjaar van 2011 aangeboden aan de raad.

Daarnaast heeft de Raad december 2005 ingestemd met de Parkeerexploitatie Kust. De parkeervoorzieningen aan de kust zijn inmiddels gerealiseerd en geactiveerd. Opgemerkt dient te worden dat het tekort dat is ontstaan door tegenvallende opbrengsten hier deels een onderdeel van uitmaakt.

Openbare verlichting

Het huidige kwaliteitsniveau is vastgelegd in het beleidsplan Openbare Verlichting. Deze is door de raad vastgesteld in januari 2005. Het beleidsplan Openbare Verlichting is gespiegeld aan het Kwaliteit Structuur Plan (KSP). De OV-objecten zijn opgenomen in een beheersysteem. In 2011 zal een herziend beleidsplan openbare verlichting aan het college worden voorgelegd waarin de activiteiten omtrent de kapitaalsgoederen staan verantwoord.

Gebouwen

Het onderhoud van de afdeling Gebouwenbeheer heeft betrekking op de gebouwen voor onderwijs, cultuur, parkeergarages, brandweerkazerne, gemeentelijke huisvesting (w.o. Stadhuis, Wigstraat, buurthuizen e.d.). Voor het onderhoud van de gebouwen is een meerjarenonderhoudsprogramma opgesteld dat jaarlijks wordt geactualiseerd op basis van inspecties. Met het MJOP als basis wordt jaarlijks het werkprogramma voor het daarop volgende jaar voorbereid.

ICL voorzieningen:

Deze voorzieningen worden deels gevuld met ICL- delen en deels gevuld met Gemeentelijke (eigen) middelen. Deze voorzieningen zijn de dekkingsbron voor de kosten van het groot onderhoud van de openbare ruimte. Het "basisscenario" volgens het Kwaliteitsstructuurplan (KSP) ten aanzien van de kwaliteit van de openbare ruimte geldt als onverkort uitgangspunt voor berekening voor de onderhoudskosten. In de ramingen zijn beleidswijzigingen waartoe de raad heeft besloten integraal opgenomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om maatregelen voortvloeiend uit het politiekeurmerk veilig wonen, duurzaam veilig of de plaatsing van ondergrondse containers(GO++).

Prijscorrectie: er wordt 2% inflatiecorrectie toegeschreven aan de voorzieningen.

Tabel: Inzet ICL-uitkering

Bedragen x € 1.000

Inzet ICL-uitkering	ICL-bijdrage 2010	Storting in voorzieningen	Reguliere uitgaven
<u>Stadhuis Bibliotheek</u> <i>5004 Groot onderhoud stadhuis</i>	946	0 <i>0</i>	946
<u>Wegen, straten en pleinen</u> <i>3002 Groot onderhoud W.S.P.</i> <i>2010 Kunstwerken/hoge routes</i> <i>2013 Parkeren</i>	7.201	5.505 <i>4.398</i> <i>1.019</i> <i>88</i>	1.696
<u>Gemeentelijk water</u> <i>3003 Groot onderhoud watergangen etc.</i> <i>2011 Riolering</i>	2.057	1.021 <i>522</i> <i>500</i>	1.036
<u>Overcapaciteit ckv</u>	451		451
<u>Overcapaciteit Agora</u>	182		182
<u>Gemeentelijk groen</u> <i>3004 Groot onderhoud openbaar groen</i>	2.723	980 <i>980</i>	1.743
<u>Bijdrage in boekw aarde Houtribhoogte</u>	357		357
<u>Bijdrage problematiek v/h 'Opdracht'</u>	161		161
<u>Herinrichting openbaar gebied</u> <i>2005 Herinrichting openbaar gebied</i>	686	605 <i>605</i>	81
Totaal inzet ICL-uitkering	14.764	8.113	6.651

Tabel: Voorzieningen overig

Bedrag x € 1.000

ICL-voorzieningen	31 december 2009	Inflatie-correctie	Storting ICL-delen	Storting overig	Onttrekkingen tbv werkplan	Onttrekkingen overig	31 december 2010
2005 Herinrichting openbaar gebied	2.843	57	605	0	-9	0	3.496
2010 Kunstwerken/hoge routes	10.126	203	1.019	-5	-603	0	10.740
2011 Riolering	24.496	490	500	1.404	-721	0	26.168
2013 Parkeren	2.593	52	88	7	-880	0	1.859
3002 Groot onderhoud W.S.P.	13.988	280	4.398	4.486	-5.811	0	17.341
3003 Groot onderhoud watergangen etc.	3.393	68	522	186	-1.357	0	2.811
3004 Groot onderhoud openbaar groen	3.482	70	980	862	-2.562	0	2.833
5004 Groot onderhoud stadhuis	61	1	0	384	-447	0	0
Totaal ICL-voorzieningen	60.982	1.220	8.113	7.324	-12.390	0	65.249

Toelichting op Stortingen

De stortingen van de ICL- delen zijn gerelateerd aan de ICL-bijdrage. De overige stortingen zijn gebaseerd op de planning van grootonderhoudswerkzaamheden. Bewonerswensen, stedenbouwkundige aanpassingen, duurzaam veilige inrichting, politiekeurmerk veilig wonen en ondergrondse afvalinzameling, noodzaken vaak tot aanpassing in de inrichting van "bestaande" woonwijken. Ook al blijven deze aanpassingen binnen het niveau "basiskwaliteit", toch hebben ze niet expliciet te maken met het "in standhouden"; de hogere kosten hiervan worden daarom gedekt door extra storting uit algemene middelen. Vooral nog heeft er, als gevolg van areaaluitbreiding, geen toevoeging aan de voorzieningen plaatsgevonden omdat de begrote stortingen nog steeds in lijn liggen met de verwachte groei van het aantal woningen.

Toelichting op onttrekkingen

De Meerjarenraming KSP wordt elke vijf jaar opgesteld en geeft een theoretische doorkijk voor 30 jaar met een vergelijking tussen de kosten voor het in stand houden van de openbare ruimte met de beschikbare middelen. Het Meerjarenprogramma-Groot onderhoud geeft op basis van de bestaande kwaliteit programma een overzicht van de op te pakken projecten in de openbare ruimte voor de komende vijf jaar met een doorkijk naar 10 jaar. Het Werkplan (1 jaar met een doorloop naar 2 jaar) geeft de geprioriteerde projecten aan die in de komende twee jaar tot uitvoer moeten worden gebracht.

ICL- Onttrekking / Werkplan 2011

Onttrekking uit de voorziening Stadhuis is noodzakelijk voor renovatie van het stadhuis wat direct te koppelen is aan grootonderhoud en zijn kosten voor het zogenaamd "vervangend onderhoud". Onttrekkingen uit de voorziening Parkeren zijn gebaseerd op het egaliseren van de aanloopverliezen op de parkeerexploitatie stadshart en grootonderhoud van parkeergarages en parkeerplekken. De onttrekkingen uit de voorzieningen Wegen Straten Pleinen, Kunstwerken en openbaar Groen zijn gebaseerd op restant werkzaamheden uit het meerjaren programma GO (2006-2010). Twee keer per jaar wordt een monitor van de openbare ruimte uitgevoerd het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte te toetsen op criteria van het "basisscenario" volgens het Kwaliteitsstructuurplan (KSP). Hierdoor blijven de geldende kwaliteitsnormen van de openbare ruimte die nodig zijn voor de ICL gelden gewaarborgd. Alhoewel deze monitor nog maar een beperkt aantal jaren wordt uitgevoerd lijkt het erop dat er geen achterstallig onderhoud is van de openbare ruimte ondanks de vertraging die is opgelopen in de uitvoering van het meerjaren programma grootonderhoud 2006- 2010 (MJP-GO 2006 – 2010). Het MJP-GO 2006 – 2010 heeft in de huidige planning een uitloop naar 2011.

Van het programma is inmiddels 30% van de projecten geheel opgeleverd (civiel- & groentechnisch). 13% van de projecten is reeds civieltechnisch opgeleverd, maar vanwege het plantseizoen kan het groentechnische deel van deze projecten pas in het eerste kwartaal van 2011 opgeleverd worden. In uitvoering is 35% van het programma, deze projecten hebben door de lange vorstperiode in 2010, 10 tot 15 weken, vertraging opgelopen. Deze projecten zullen met een vertraging van 2 tot 4 maanden in het eerste half jaar van 2011 opgeleverd worden. De overige 22% van de projecten uit het programma bevinden zich in de voorbereiding. Het betreft projecten die een uitgebreidere voorbereiding vergen i.v.m. afstemming met aanliggende ontwikkelingsprojecten dan wel een intensievere communicatie

met de bewoners verlangd. De projecten die in 2010 door vertraging in uitvoering niet opgeleverd zijn, worden in de 1ste helft van 2011 opgeleverd. Van de projecten die in voorbereiding zijn zal de helft in de 1de helft van 2011 in uitvoering gaan. De andere projecten zullen in de 2de helft van 2011 in uitvoering gaan. De uitvoeringstermijn van deze projecten is ca. 6 maanden.

De onttrekking uit de voorziening Watergangen dient voor de uitvoering van de kernmaatregelen uit het vastgestelde Waterplan 2004. Deze werkzaamheden omvatten het verwijderen van bagger uit de watergangen, de aanpassing van de oevers en de monitoring. Inmiddels is daar ook de aanpassing van het circulatiesysteem bijgekomen vanuit de synergieregeling op basis van de KaderRichtlijnWater 2004. De werkzaamheden vanuit het waterplan moeten in 2014 afgerond zijn. Zo wordt, conform het Baggerplan gedurende 10 jaar jaarlijks 30.000m³ achterstallig onderhoud weggewerkt. De onttrekking uit de voorziening Riolering is gebaseerd op de geprognosticeerde vervangingswerkzaamheden vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2006-2010. De actualisatie van het gemeentelijke Rioleringsplan 2011-2015 is in het najaar 2010 gereed. Het grootonderhoud riolering wordt zo veel mogelijk gelijktijdig uitgevoerd met het grootonderhoud op wegen, straten pleinen.

Overige onttrekkingen:

Er zijn geen overige onttrekkingen begroot.

3.6 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een partij waarmee de gemeente Lelystad een financiële én een bestuurlijke relatie heeft. Dit kunnen zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke organisaties zijn. De reden dat relaties worden aangegaan met verbonden partijen, is de uitvoering van een bepaald publiek belang, terug te vinden in de programma's. Deze paragraaf geeft de visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in het programmaplan. De nadruk in deze verantwoordingsparagraaf ligt op de hoofdlijnen en op beleidsvoornemens.

Definitie

Een partij is een verbonden partij wanneer er voor de gemeente Lelystad sprake is van een financieel én een bestuurlijk belang. Een bestuurlijk belang houdt in het hebben van zeggenschap in een derde rechtspersoon, hetzij via een zetel in het bestuur, hetzij door uitoefening van stemrecht als aandeelhouder. Een financieel belang ontstaat, wanneer de gemeente middelen aan een derde partij ter beschikking heeft gesteld, die niet verhaalbaar zijn indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor voor de gemeente Lelystad aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Verhaalbaar houdt binnen deze definitie in dat er een grond is om het aan de derde partij beschikbaar gestelde bedrag terug te vorderen. Of dit daadwerkelijk een kans van slagen heeft, is hierbij geen criterium. Het gaat bij deze begrotingsparagraaf dus met name om partijen waarin de gemeente deelneemt (vennootschappen), om partijen waar de gemeente een gemeenschappelijke regeling mee heeft, stichtingen, verenigingen en om partijen die van de gemeente kapitaal ontvangen voor het uitvoeren van gemeentelijk beleid en waarin de gemeente tegelijkertijd een bestuurlijk belang heeft. Verder is er ook sprake van een verbonden partij indien er subsidie verstrekt wordt en de gemeente Lelystad zitting in het bestuur heeft.

Verbonden partijen

In onderstaande tekst staan, per programma, de partijen vermeld die voor de gemeente Lelystad als verbonden partijen worden aangemerkt. De door ons gehanteerde criteria voor opname op de lijst van verbonden partijen in deze paragraaf zijn:

- De verbonden partij levert een wezenlijke bijdrage aan een of meer programma's;
- Er is sprake van een relatie met het weerstandsvermogen van de gemeente in termen van het bestaan van een zeker risico voor de gemeente gekoppeld aan de verhouding met de verbonden partij;
- Recente of komende ontwikkelingen binnen de relatie met de verbonden partij vormen aanleiding tot opname;
- De verbonden partij draagt bij aan een door de gemeente uit te voeren wettelijke taak of voert die taak namens de gemeente uit.

Programma 1: Binding en ontmoeting

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
N.V. Sportbedrijf Lelystad Lelystad	3.971	11.306	7.809	1.169	
<p>De missie van ons sportbeleid is dat de deelname aan sport in Lelystad blijft stijgen, dat iedereen kan deelnemen aan sport en dat sport en bewegen stevig verankerd worden binnen het brede gemeentelijke beleid. De sport draagt bij aan sociale cohesie, leert mensen samenwerken en te presteren, bevordert de gezondheid en draagt bij aan het imago van de stad. Sportbedrijf Lelystad beheert en exploiteert bijna alle buitensportaccommodaties in Lelystad. Sportbedrijf verzorgt ook de exploitatie en beheer van het zwembad de Koploper, Sportcentrum de Koploper en Sporthal De Rietlanden. Tevens verzorgt zij de particuliere- en schoolzwemlessen in dit zwembad. Het Sportbedrijf is ook verantwoordelijk voor de verhuur van de verschillende gymzalen buiten de schooluren. Tevens verzorgt het Sportbedrijf sportstimuleringsactiviteiten waarbij sportwijkwerkers actief zijn in verschillende wijken en buurten. Ook (tijdelijke) projecten zoals scholierensport en het project BOS (buurt onderwijs en sport) zijn gecoördineerd en uitgevoerd door het Sportbedrijf. Het Sportbedrijf heeft een sportsteunpunt die de verschillende sportverenigingen en vrijwillige besturen (ongeveer 98 totaal) ondersteuning biedt en advies geeft.</p> <p>Er is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met het Sportbedrijf. Deze overeenkomst is in 2010 vernieuwd en vastgesteld en geldt voor de jaren 2011 t/m 2014. De gemeente Lelystad is 100% aandeelhouder. De Algemene vergadering van Aandeelhouders bestaat uit 3 leden van het college van B&W van de gemeente Lelystad. Het Gemeentelijke bijdrage is € 3.970.963 (2011).</p>					

Programma 2: Jeugd voorop

Geen verbonden partijen.

Programma 3: Ondersteuning en zorg

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
GR Gezondheidsdienst Flevoland Lelystad	1.337	3.528	4.942	1.220	
<p>De GR GGD is een samenwerkingsverband van de zes Flevolandse gemeenten en is verantwoordelijk voor een doelmatige en effectieve uitvoering van de openbare gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. In 2010 heeft de GGD Flevoland onder meer inzet gepleegd op de volgende onderdelen voor het bevorderen en bewaken van de publieke gezondheid in Lelystad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemene infectieziektebestrijding, medische milieukunde en technische hygiënezorg; - Gezondheidsonderzoeken en gezondheidspreventieprogramma's; - Jeugdgezondheidszorg; - Assisteren bij geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. 					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
GR Veiligheidsregio Flevoland Lelystad	4.561	2.684	10.927	1.536	
<p>De veiligheidsregio is erop gericht, door intergemeentelijke samenwerking, een doelmatig en doeltreffend georganiseerde en gecoördineerde uitvoering te realiseren van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.</p> <p>Met ingang van 1 januari 2009 zijn de gemeentelijke brandweerkorpsen van Lelystad en van Almere onderdeel geworden van de Veiligheidsregio Flevoland. In de loop van 2009 zijn ook de andere vier gemeentelijke brandweerkorpsen in Flevoland toegetroten tot de veiligheidsregio. Om regio's te stimuleren toe te groeien naar het niveau van eisen uit het wetsvoorstel Veiligheidsregio's en tevens de regionalisatie van de Brandweer te bevorderen, heeft het kabinet meerjarige convenanten afgesloten. Structurele kosten die voortvloeien uit het convenant kunnen na 2010 gefinancierd worden uit de verhoging van de BDUR.</p>					

Programma 4: Economie, werk en inkomen

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
B.V. Perspectief Lelystad	1.767	559	526	-32	
<p>Perspectief BV zorgt ervoor dat mensen worden begeleid naar de arbeidsmarkt door uitvoering te geven aan gemeentelijk beleid op het gebied veiligheidszorg en parkeerbeheer. Perspectief voert voor de veiligheidszorg algemeen en gericht toezicht uit. Een voorbeeld van het algemene toezicht zijn de stadswachten. Het gerichte toezicht wordt uitgevoerd door gediplomeerde functionarissen met bevoegdheid (bijvoorbeeld BOA). Het toezicht vindt plaats in de stad en bij evenementen. Ook houdt Perspectief zich voor de veiligheidszorg bezig met inbraakpreventie. Ze zorgen voor advies, de certificering en het toezicht op de certificatie. Voor het parkeerbeheer zorgt Perspectief voor de parkeerwachters en het dagelijks onderhoud van parkeerplaatsen. Tussen de gemeente Lelystad en Perspectief BV zijn overeenkomsten gesloten over de door de BV te leveren diensten met betrekking tot parkeertoezicht, preventie woninginbraken en algemeen toezicht. De gemeente Lelystad is voor 100 % aandeelhouder.</p>					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
GR Concern voor werk/ IJsselmeergroep Lelystad	WSW: 7.499 WWB: 7.290	1.685	11.900	10.215	
<p>Binnen de gemeenschappelijke regeling IJsselmeergroep voeren vier gemeenten (Noordoostpolder, Urk, Zeewolde en Lelystad) de wet sociale werkvoorziening uit. De uitvoering van de WSW en werkzaamheden in het kader van de Wet Werk en Bijstand, zoals bijvoorbeeld verloning en activering.</p>					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
N.V. Omala Lelystad	-	158	58	-393	
<p>Het doel van Ontwikkeling Maatschappij Airport Almere Lelystad is het versterken van de sociaal-economische structuur, bevordering van werkgelegenheid in Flevoland in samenhang met de ontwikkeling van Lelystad Airport door het realiseren van een hoogwaardig Businesspark. Belangrijkste activiteiten zijn: het verwerven van de noodzakelijke gronden, deze ontwikkelen en uitgeven aan luchtvaartgerelateerde en andere bedrijven. Lelystad is aandeelhouder voor een onbepaalde duur. De gemeente bezit 33% van de aandelen. De aandeelhouders verstrekken Omala leningen die inclusief rente worden terugbetaald. Daarnaast is er € 1.000.000 als kapitaalverstrekking in Omala gestort.</p>					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
B.V. Technofonds Flevoland Lelystad	-	8.890	30	-615	
<p>Het Technofonds stimuleert de uitvoering van het regionale technologiebeleid. Daarbij gaat het om ontwikkelingen bij bedrijven op technologisch en innovatief terrein. Het Technofonds verstrekt risicodragende financiering aan innovatieve, kansrijke, en in het algemeen jonge, technologische en life science gerichte ondernemingen in Flevoland. Zij doet dit ter stimulering van de economische activiteit in Flevoland en op zakelijke voorwaarden.</p>					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
Ontwikkelingsmaatschappij Stadshart Lelystad	-	1.767	1.697	0	
<p>Het Stadshart is een stedelijke voorziening die mede bepalend is voor het imago en de aantrekkelijkheid van de stad als geheel. Het Stadshart is het centrum van detailhandel, cultuur en leisure en daarmee van groot belang voor de werkgelegenheid en economie. Met deze verbonden partij geeft de gemeente uitvoering aan de ontwikkeling en vernieuwing van het Stadshart. Deze verbonden partij wordt in 2011 opgeheven. Uitvoering geven aan het Masterplan Stadshart 2001-2017</p> <p>De volgende onderdelen zijn in 2010 in bewerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijzigingen deelgebieden bestemmingsplan - Realisatie sociale woningbouw Neringweg - Infrastructuur omgeving stationsgebied - Herinrichting onderzijde Zilverparkkade - Herinrichting Neringweg - Realisatie blok A Dukaatpassage (voormalige Rabobank) - Herontwikkeling Agoradek - Ontwikkeling Zilverpark Oost - Herontwikkeling Waag 2e fase - Ontwikkeling Zilverparkkade, gebouwen J&K <p>De gemeente is 100% aandeelhouder van OMS cv/bv en wordt vertegenwoordigd door wethouder J. Fackedey en R. Luchtenveld</p>					

Programma 5: Wonen en wijkontwikkeling

Geen verbonden partijen.

Programma 6: Benutten en profileren kernkwaliteiten

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
Stichting Evenementen Coördinatie Lelystad Lelystad	-	-	-	-	
<p>De stichting coördineert, initieert en steunt activiteiten, festiviteiten en manifestaties die het imago van de stad verbeteren en bijdragen aan de woonbeleving van de inwoners (stimuleren stadstrots). Ook heeft de gemeente een samenwerkingsverband met de ECL waarbij de stichting het loket is voor het aanvragen en indienen van vergunningen voor evenementen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisatie Avondvierdaagse en Sint Nicolaasintocht; - Loket voor de aanvragen van vergunningen voor evenementen; - Initiatieven voor nieuwe evenementen, zoals Dancetour; - Verhuur van informatiepanelen; - Plaatsen van wekelijkse advertenties over evenementen en gebeurtenissen in de Flevo Post; - Redigeren van de website www.lelystadevenementen.nl; - Editie van de jaarlijkse Festivalpost redigeren; - Coördinatie en organisatie van de jaarlijkse Oranje receptie (Oranje Comite Lelystad); - Werkoverleg met Ruimtelijke Dienstverlening over vergunningverstrekking; - Informatie aan hulpdiensten over openbare orde en veiligheid; - Organisatie twee bijeenkomsten van evenementenparticipanten; - Regulier overleg voorzitter ECL met de burgemeester; - Nauwe samenwerking met City Marketing Lelystad. <p>De aan activiteiten van ECL verbonden opbrengsten, zoals pachtgelden bij de Kermis, zijn in de regel gemeentelijke inkomsten. In het geval van de Stichting ECL is besloten dat deze de financieringsbron van de Stichting vormen. De gemeente is participant voor wat betreft de werkzaamheden voor het vergunningentrajec en wordt in het bestuur indirect vertegenwoordigd door de manager city marketing.</p>					

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
Stichting City Marketing Lelystad Lelystad	-	-	-	-	
<p>Gezamenlijk de naam van Lelystad als een merk in de markt zetten met als doel versterking van de economie (werkgelegenheid), groei van het aantal inwoners (werven nieuwe bewoners), versterking van het (dag)toerisme, verhoging van de burger trots, gekoppeld aan de positionering van een duidelijk en herkenbaar imago.</p> <p>Het doel is zoveel mogelijk promotionele en marketingtechnische uitingen (merkstrategie) met elkaar te combineren, kennis en informatie uit te wisselen tussen organisaties die de stad op onderdelen promoten en een aanzet te geven tot promotioneel waardevolle activiteiten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vier maal een bijeenkomst de City Marketing Club, inclusief regelen van 					

- sprekers;
- Regelen van de jurering + toekenning Promotie Award;
- Uitbouwen van de Gastentoer tot 3.000 gasten op jaarbasis;
- Beheer reclamezuil (N302);
- Verdere professionalisering van de city marketing;
- Uitdragen nieuwe beeldmerk van Lelystad;
- Regulier overleg voeren en informatie uitwisselen met de burgemeester over de inhoud van de city marketing;
- Het laden van het merk 'Lelystad';
- Het beheren van de portal www.Lelystad.nl;
- Nauwe samenwerking met st. Evenementen Coördinatie Lelystad;
- Het verbinden van partners aan de st. Lelystad Partners;
- Imago-onderzoek(en) uitvoeren;
- Gevraagd en ongevraagd advisering over elementen van stadsontwikkeling;
- Initiatieven op het gebied van city dressing;
- Uitgeven en redigeren van een eigen kwartaalmagazine

De gemeente Lelystad is medeoprichter en initiatiefnemer van de Stichting Lelystad Partners. Hierin werken op dit moment zeven organisaties samen. In de stichting hebben naast de gemeente de volgende partijen zitting: Overlegorgaan Bouwnijverheid Lelystad, Stable International Development, Vereniging Bedrijfskring Lelystad, Centrada, Staatsbosbeheer Oost en Toerisme Promotie Flevoland.

De stichting Lelystad Promotie is opgeheven en opgegaan in de nieuwe stichting Lelystad Partners. Namens de gemeente worden drie politiek onafhankelijke bestuurders aangewezen in de Raad van Toezicht van Lelystad Partners. De jaaroverzichten van de stichting worden ter kennis gebracht van alle betrokken partners. De gemeenteraad heeft voor een periode van drie jaar een bedrag van € 700.000 per jaar beschikbaar gesteld als bijdrage in het werkkapitaal (geen subsidie) en heeft daartoe gelijktijdig de heer W. E. van der Meulen bij de nieuwe stichting gedetacheerd.

City Marketing Lelystad heeft een meerjarenprogramma opgesteld op basis van het door de raad goedgekeurde Strategisch Marketingplan 2009-2020.

Programma 7: Schoon, heel, veilig en duurzaam

Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
GR Milieusamenwerking Flevoland Lelystad	644	571	794	81	
<p>Het doel van deze gemeenschappelijke regeling betreft het uitvoeren van planmatige integrale controles bij bedrijven en gebouwen in het kader van de milieuhandhaving en brandveiligheid. De MSF controleert ongeveer 2000 bedrijven voor Lelystad. De bedrijven en gebouwen worden gecontroleerd op het voldoen aan wettelijke milieu- en brandveiligheidsnormen. Na de controle stelt de MSF een rapportage op en doet ze aanbevelingen voor ondernemer, vergunningverlener en handhaver.</p> <p>De bijdrage van Lelystad aan de MSF in 2010 is € 644.059. Daarvoor koopt de gemeente 10.300 uur aan controle, rapportage en aanbevelingen. Op termijn gaat de gemeenschappelijke regeling – naar verwachting - op in een lichte gemeenschappelijke regeling voor een gezamenlijke WABO omgevingsdienst.</p>					

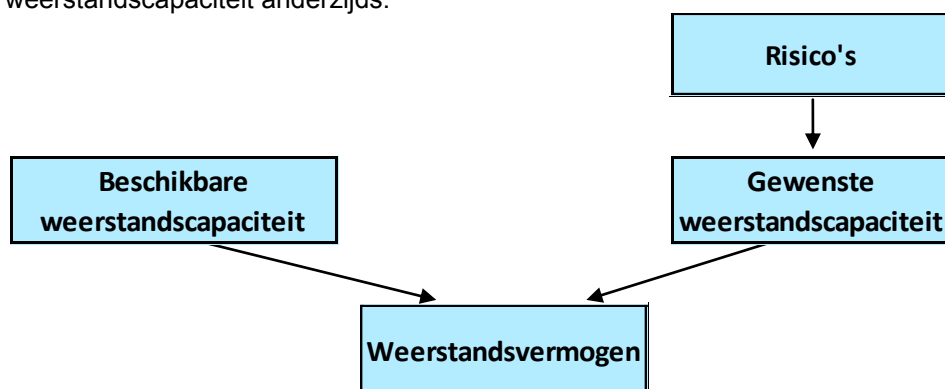
Naam en vestigingsplaats:	Gemeentelijke bijdrage	Financiële cijfers verbonden partij:			Bedragen x € 1000
		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat	
N.V. Huisvuicentrale Alkmaar	-	103.900	794.000	1.984	
<p>Het publieke belang dat door deze partij wordt gediend, is het reguleren van de afvalverwerking in Lelystad. De gemeentelijke aandeelhouders staan garant voor de investeringen ten behoeve van de nutsactiviteiten van HVC. Het verbranden van huishoudelijk afval is bijvoorbeeld een nutstaak. Lelystad is aandeelhouder voor een onbepaalde duur. De gemeente bezit 3.6% van de aandelen.</p>					

Programma 8: Gemeentelijke dienstverlening, bestuur en financiën

Geen verbonden partijen.

3.7 Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de *beschikbare* weerstandscapaciteit enerzijds en de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij *gewenste* weerstandscapaciteit anderzijds.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de gewenste weerstandscapaciteit. In onderstaande secties volgen achtereenvolgens een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit (§3.7.1) en de gewenste weerstandscapaciteit (§3.7.2). Met behulp van deze gegevens wordt vervolgens het weerstandsvermogen bepaald en volgt het beleid van de gemeente Lelystad omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's (§3.7.3). Afsluitend wordt er dieper ingegaan op de risicoreserve grondbedrijf (§3.7.4).

3.7.1 Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het huidige niveau. Binnen de gemeente Lelystad vallen de algemene reserve en de deels vrij besteedbare bestemde reserves onder de incidentele weerstandscapaciteit.

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld, die permanent ingezet kunnen worden om langdurige tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Binnen de gemeente Lelystad vallen de onbenutte belastingcapaciteit en de flexibiliteit in de begroting onder de structurele weerstandscapaciteit.

Tabel: beschikbare weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000,-

	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve AD	-4.200	
Reserve Ontwikkeling Stad	1.400	
Reserve Nuon (vrij besteedbaar 1 juli 2011)	6.900	
Reserve Nuon (compensatie dividend)	32.900	
Onbenutte belastingcapaciteit		5.530
Flexibiliteit in de exploitatiebegroting		300
Totaal weerstandscapaciteit	37.000	5.830

Incidentele weerstandscapaciteit

Het eerste gedeelte van de incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene Reserve van de gemeente Lelystad. De norm van de Algemene Reserve is gesteld op 10% van de algemene uitkering. De ICL-bijdrage vormt geen onderdeel van de algemene uitkering. De algemene uitkering bedroeg voor het jaar 2010 € 82,8 mln. en is op € 77,8 mln. begroot voor het jaar 2011. Dit houdt in dat de norm voor de Algemene Reserve gesteld wordt op € 7,8 mln.

Bij de voorjaarsnota 2010 bedroeg de Algemene Reserve nog € 3,1 mln. In de begroting van 2011 is daarom voor een bedrag van € 5,5 miljoen aan maatregelen voorgesteld om de Algemene Reserve aan te zuiveren en daarmee weer terug te brengen op het niveau van de norm. Bij deze jaarrekening 2010 bedraagt de Algemene Reserve, op peildatum 31-12-2010, € 5.4 mln. Verwerking van het jaarrekeningresultaat 2010 betekent dat de reserve daalt tot € 4.2 mln. negatief en opgelost moet worden in het boekjaar 2011.

Het voornaamste gedeelte van de incidentele weerstandscapaciteit betreffen de bestemmingsreserves. Ondanks dat de middelen voor een bepaald doel zijn geormerkt kan, in geval van calamiteiten, de raad besluiten de middelen alsnog voor een ander doel te bestemmen. De bestemde reserves bedragen per 31 december 2010 totaal € 82,8 mln. (exclusief de bestemde reserves Grondbedrijf). In de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit wordt de relatief vrij besteedbare reserve ontwikkeling stad betrokken en de Reserve Nuon (compensatie dividend) en de op 1 juli te ontvangen tranche aan Nuon gelden van 6.9 mln.

Structurele weerstandscapaciteit

Het eerste onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit betreft de *onbenutte belastingcapaciteit*. Hierbij is het eventueel niet kostendekkend zijn van de afvalstoffenheffing, de leges, de rioolheffing en de maximum tarieven van de onroerende- zaakbelasting van belang. In totaal bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 5.530.000 en dit bedrag is opgebouwd door de volgende elementen:

- De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing komt volgens de begroting uit op 82%. Hierbij is rekening gehouden met kwijtschelding en BTW als kostencomponent. De onbenutte belastingcapaciteit op basis van de begroting 2010 bedraagt derhalve maximaal € 2.013.000;
- Ten aanzien van de onbenutte belastingcapaciteit van de legestarieven 2010 blijkt er op begrotingsbasis een kostendekkendheid van 71%. Per saldo betekent dit dat de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 1.700.000 bedraagt;
- Onroerende- zaakbelasting: De macro- norm voor 2010 is vastgesteld op 4,3%. In de programmabegroting is rekening gehouden met de ozb- norm van 0,75%. Per saldo betekent dit dat de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 677.000 bedraagt;
- Rioolheffing: op basis van het Gemeentelijke RioleringsPlan (GRP) bedraagt de maximale heffing € 2.900.000. Voor 2010 is een opbrengst geraamd van € 1.760.000. De kostendekkendheid komt hiermee op 60,5%. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt € 1.140.000. In het voorjaar van 2011 wordt het nieuwe GRP vastgesteld.

Het tweede onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit betreft de *flexibiliteit in de exploitatiebegroting*. Belangrijke elementen bij de beoordeling hiervan zijn:

- De mogelijkheid om binnen een kort tijdsbestek de kosten te beïnvloeden;
- Inzicht in het minimumniveau van de wettelijke taken die de gemeente moet uitvoeren;
- De bereidheid, die binnen de gemeente bestaat, om bestaand beleid te heroverwegen.

De gemeente heeft jaarlijks incidenteel ruimte in de begroting beschikbaar voor flexibiliteit. Deze begrotingsruimte kan bijvoorbeeld worden ingezet voor dekking van niet geplande wettelijk onontkoombare taken. Een voorbeeld van flexibiliteit is de post college onvoorzien, waardoor het college een begrotingsruimte van € 300.000 beschikbaar heeft, waarover het vrij kan beschikken.

3.7.2 Inventarisatie benodigde weerstandscapaciteit

Een risico bestaat uit de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en het mogelijke gevolg wat dit met zich meebrengt. Op basis van het product 'kans maal gevolg' dient een aanpak gekozen te worden om met het risico om te gaan. Deze aanpak kan betrekking hebben op het verkleinen van de kans op een gebeurtenis of op het beperken van de gevolgen van een gebeurtenis. Het aanwenden van weerstandscapaciteit is gericht op het laatste.

Risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn de mogelijke gebeurtenissen met een negatief financieel gevolg voor 2011 en verder, die niet anders te ondervangen zijn dan door het aanwenden van weerstandscapaciteit. Risico's die binnen de exploitatie worden opgevangen, waar een risicovoorzieningen voor is ingesteld of (reguliere) risico's waarvoor verzekeringen zijn afgesloten, hebben geen financiële consequenties en maken daarom geen deel uit van deze paragraaf.

In het algemeen kan worden gesteld dat door maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder een toenemende complexiteit en wijzigingen in verhouding tussen rijksoverheid en gemeenten, de financiële risico's de laatste jaren zijn toegenomen. Ook de financiële crisis en decentralisatie van het Rijk richting gemeenten heeft geleid tot toenemende risico's. Om deze risico's te kunnen opvangen is het belangrijk dat inzicht bestaat in de risico's die de gemeente loopt en dat rekening gehouden wordt met de veranderingen hierin.

In de paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting 2011 is een inventarisatie van de risico's gedaan met als peildatum juli 2010. Binnen deze paragraaf worden deze risico's geactualiseerd naar de laatste inzichten met peildatum 1 maart 2011. Ook zijn enkele nieuwe risico's benoemd en opgenomen in deze inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's worden vervolgens de *benodigde* incidentele- en structurele weerstandscapaciteit bepaald.

1	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	75%	Incidenteel	-160	-120	
	De financiële crisis gevolgd door de recessie heeft tot gevolg dat de werkgelegenheid afneemt. Het aantal uitkeringsgerechtigden en mensen met een minimum inkomen neemt hierdoor toe. Hierdoor loopt de gemeente het risico dat het bedrag waarvoor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen (waaronder OZB, Afvalstoffenheffing en Rioolheffing) wordt verleend toe neemt. Wanneer de economie weer aantrekt, de werkgelegenheid toeneemt, zal het aantal personen dat aanspraak kan maken op kwijtschelding afnemen.					

2	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	WMO	25%	Structureel	-500	-125	
	De gemeente ontvangt voor de open eind regeling WMO een rijksuitkering. De raad heeft in de eerste helft van 2011 besloten het verstrekkingenpakket aan te passen en extra middelen te reserveren voor de financiering van het WMO pakket. Ondanks het aanpassen van het verstrekkingenpakket en het reserveren van extra middelen bestaat er nog steeds een risico, omdat het aantal aanvragen groter is dan begroot.					

3	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Garantiestelling lening Concern voor Werk (uitbreiding kassen)	10%	Incidenteel	-3.500	-350	
	Gemeente Lelystad heeft zich garant gesteld voor € 3.500.000 als onderdeel van een lening van in totaal € 8.000.000 die Concern voor Werk heeft afgesloten om een investering in de vervanging van kassen te financieren. Hoewel de investering gereed is en binnen begroting is gebleven, blijft een risico in de benodigde groei van de omzet van toepassing.					

4a	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	WWB Inkomensdeel (Wet BUIG) [lasten]	75%	Incidenteel	-2.100	-1.570	
	<p>Naar aanleiding van voorstel voorjaarsnota 2010 is de raming van de uitkeringslast aangepast aan de verwachte stijging van het aantal klanten naar een aantal in 2011 van 1750 WWB Lo en 30 in de overige regelingen Buig. Het aantal klanten staat per 1 januari 2011 al op 1823, en een daling van het aantal klanten wordt niet op korte termijn verwacht.</p> <p>Gelet op het nog altijd stijgende aantal klanten bestaat het risico is dat het begrotingsbudget van de uitkeringslast in 2011 overschreden gaat worden. Een en ander is afhankelijk van de ontwikkeling van het klantenbestand (recessie) en de beperkte middelen voor re-integratie als gevolg van de daling van het participatiebudget de komende jaren. Als er in 2011 bijvoorbeeld gemiddeld 100 klanten meer zijn dan geraamd, dan leidt dit tot een hogere bruto uitkeringslasten van 1,4 mln euro. Bij 150 klanten is dit 2,1 mln. In de halfjaarrapportage kan het risico verder worden geconcretiseerd. Ook speelt de invoering van de wet Werken naar Vermogen per 1 januari 2012 een rol. De gemeente gaat dan nog meer doelgroepen bedienen waardoor het klantenbestand gaat toenemen. Wat dit voor financiële consequenties heeft is nog niet te voorzien. Risico dat er een structureel financieel tekort ontstaat is aanwezig.</p>					

4b	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	WWB Inkomensdeel (Wet BUIG) [baten]	80%	Incidenteel	-900	-720	
	<p>In de begroting 2011 is, naar aanleiding van het voorstel in de voorjaarsnota 2010 een ministeriële bijdrage geraamd van € 22,7 mln, terwijl in de voorlopige beschikking 2010 een bedrag is toegekend van € 21,8 mln.</p> <p>Het risico bestaat dat de definitieve beschikking wet BUIG in 2011 lager wordt vastgesteld dan de geraamde 22,7 mln. Normaliter (tot 2010) wordt de raming door het ministerie aangepast, maar de hoogte van de definitieve beschikking is nu nog niet zeker. Ook hier is er nog onzekerheid over de hoogte van de rijksbijdrage na 2011 in verband met de invoering van de wet Werken naar Vermogen. Risico bestaat dat het tekort omslaat in een structureel tekort.</p>					

4c	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Aanvullende uitkering WWB I	80%	Incidenteel	800	640	
<p>Een verzoek voor een incidenteel aanvullende uitkering (met betrekking tot het WWB inkomensdeel) is aangevraagd voor ca. € 800.000. Honorering hiervan is echter afhankelijk van inhoudelijke interpretatie door het Ministerie en de uiteindelijke verhouding beschikbare middelen/totale omvang gemeentelijke claims. Concretisering in een vordering is dan ook nog te prematuur.</p>						

5	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Begraafplaats	-	-	-	-	
<p>Door de herijking van de begraafexploitatie 2011-2015 is het risico veranderd van inhoud. Het aantal begravingen kan nog steeds afwijken van het geprognosticeerde aantal zoals aangegeven in de risicoparagraaf van de nieuwe exploitatie. De nieuwe exploitatie kan het risico van minder begravingen opvangen. Het jaar waarin de exploitatie kostendekkend wordt ligt dan twee jaar later. De reserve begraafplaats is gevuld om de tekorten van de komende jaren te dekken.</p>						

6	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Promotiegelden kustgebied	20%	Structureel	-275	-50	
<p>In 2011 wordt naar verwachting € 275.000 via de stichting Batavia Promotie - aan promotiegelden ten behoeve van het kustgebied uitgegeven. Het risico is dat deze gelden conform de Europese wetgeving als staatsteun worden geoormerkt. Niet uitgesloten wordt dat de stichting van wie de gemeente het geld terug zou moeten vorderen zich op dat moment dat dit probleem zich voortdoet opheft. Het risico is dan voor rekening van de gemeente.</p>						

7	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Gewaarborgde geldleningen	5%	Incidenteel	-16.800	-800	
<p>De gemeente heeft inzake geldleningen van derden voor een boekwaarde van ruim € 16.800.000 de rente en aflossingsverplichtingen gegarandeerd. Over dit bedrag wordt insolventierisico gelopen. Als de kredietnemer niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, kan de gemeente aangesproken worden tot het gehele restant van de hoofdsom. In nieuwe</p>						

	borgstellingovereenkomsten bij gesubsidieerde instellingen wordt opgenomen, dat de rente en aflossing direct door de Gemeente Lelystad wordt betaald ten laste van de subsidie. Als gevolg van de economische crisis is het risico toegenomen.
--	--

8	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Derving legesinkomsten	75%	Incidenteel	-1.500	-1.130	
	<p>Het aantal vergunningenaanvragen zal in 2010 en 2011 als gevolg van de economische crisis sterk terug lopen. Het zwaartepunt zal daarbij liggen op aanvragen bouwvergunningen die betrekking hebben op met name omvangrijke bouwwerken. Omdat deze categorie bouwwerken een substantiële bijdrage levert aan de geraamde legesinkomsten, door de hoge bouwsommen waarover de leges worden berekend, zullen de baten een aantal jaren sterk terug lopen. In 2010 is voor ca € 3.000.000 aan bouwleges begroot. De verwachting is, mede op grond van de resultaten in 2010, dat de bouwleges tot ca 50% in 2011 kunnen terugvallen.</p>					

9	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Pensioenpremie	50%	Structureel	-350	-175	
	<p>De financiële crisis is nog steeds niet voorbij. Regelmatig bereiken ons berichten dat de winst op de aandelenmarkt toeneemt of toch weer verdampt. Pensioeninstellingen hebben grote bedragen uitstaan om zo hoog mogelijk rendement te verkrijgen op de gelden die zij in beheer hebben. Daarnaast speelt de vergrijzing van Nederland een rol in de toekomstige hoogte en duur van de pensioenuitbetalingen. Inmiddels is duidelijk dat de premie, die per 1 augustus tijdelijk steeg, voorlopig ook voor 2011 gehandhaafd blijft. Daarnaast stijgt de pensioenpremie verder met ingang van 1 april.</p>					

10	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Werkkostenregeling	-	-	-	-	
	<p>Verstrekkings- en vergoedingen aan personeel mogen niet zonder meer fiscaal vrij vergoed worden. Denk aan bovenmatige reiskosten, personeelsfeesten, personeelsuitjes, bedrijfsfitness en kerstattenties. Er bestaat een grote lijst van vrij, niet vrij en gedeeltelijke vrije vergoedingen en verstrekkingen. Met bijhorende normbedragen, forfaits enzovoort. De salarisadministratie bekijkt de verstrekkingen en vergoedingen aan medewerkers en past, indien van toepassing, daar de fiscale regels op toe. Met ingang van 2011 is de werkkostenregeling in het leven geroepen die het uitzoeken van wel/ of niet fiscaal belasten een stuk eenvoudiger zou moeten maken. Een administratieve lastenverlichting, een vereenvoudigingwet, is daartoe aangenomen in de tweede kamer. Gemeenten wachten op een uitwerking van het VNG. De vereenvoudigingwet moet minimaal kostenneutraal uitgevoerd worden. De informatie die wij tot nu toe hebben ontvangen gaat daar nog steeds vanuit. Echter, vaak blijkt dat interne gemeentelijke regelingen alsnog tot kostenstijging kunnen leiden. Dit is ook de mening van</p>					

	Deloitte. Vooralsnog gaat de gemeente niet over tot het instellen van de werkkostenregeling. Risico kan voor 2011 vervallen.
--	--

11	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Zorgverzekeringswet	50%	Structureel	-170	-85	
	Politiek gezien wordt nu al veel gesproken over de stijging van de ziektekostenregelingen. De vergrijzing speelt hier ook een rol bij. Hieruit vloeit mogelijk een hogere bijtelling voor de werknemers en voor de werkgevers. Deze verhoging is daadwerkelijk ingezet. De financiële gevolgen vallen hoger uit ten opzichte van eerdere ramingen.					

12	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	WAO/WIA Premie	50%	Structureel	-200	-100	
	De WAO/WIA premie is de afgelopen jaren gestegen. Ook in 2011 is een verdere stijging van de WAO/WIA premie doorgevoerd. Omdat ook de diverse kortingen stegen leken de effecten tot dusver mee te vallen.					

13	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Openbaar vervoer	50%	Structureel	-500	-250	
	De gemeente Lelystad ontvangt BDU-gelden van de provincie voor de exploitatie van het openbaar vervoer in brede zin (stadsbus, Regiotaxi OV-deel, DRIS, toegankelijkheid e.d.). De werkgroep brede heroverwegingen van het rijk geeft aan dat de BDU met 20% gekort kan worden. Indien dit doorgaat, dan zal Lelystad voor 15% op de exploitatie van het openbaar vervoer moeten korten door het schrappen van taken en/of lastenverzwaringen. De kans dat er werkelijk voor de volle 20% gekort wordt, is klein, omdat de gevolgen als onacceptabel ingeschat worden. De kans op een lagere korting – bijvoorbeeld 10% of het vervallen van prijscompensatie - is aanzienlijk.					

14	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Zachte verkeersveiligheid projecten	90%	Structureel	-40	-36	
	De gemeente Lelystad ontvangt BDU-gelden van de provincie voor zachte verkeersveiligheidsprojecten, zoals verkeerseducatie. De werkgroep brede heroverwegingen van					

	het rijk geeft aan dat de BDU met 20% gekort kan worden. Of de volle omvang van deze bezuiniging gerealiseerd wordt, is twijfelachtig. De kans op een lagere korting van de BDU is wel aanzienlijk. De provincie keert de BDU uit aan gemeenten. Een bezuiniging van het rijk op de BDU-uitkering aan de provincie zal doorvertaald worden in een korting op bepaalde BDU-projecten van de gemeenten. De kans dat de bezuiniging voor een belangrijk deel beslag zal krijgen op zachte verkeersveiligheidsprojecten.
--	--

15	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Harde verkeersveiligheidsprojecten	90%	Structureel	-20	-18	
	De gemeente Lelystad ontvangt BDU-gelden van de provincie voor harde verkeersveiligheidsprojecten, zoals aanleg van rotondes of fietstunnels. De werkgroep brede heroverwegingen van het rijk geeft aan dat de BDU met 20% gekort kan worden. Of de volle omvang van deze bezuiniging gerealiseerd wordt, is twijfelachtig. De kans op een lagere korting van de BDU is wel aanzienlijk. De provincie keert de BDU uit aan gemeenten. Een bezuiniging van het rijk op de BDU-uitkering aan de provincie zal doorvertaald worden in een korting op bepaalde BDU-projecten van de gemeenten. De kans dat de bezuiniging voor een belangrijk deel beslag zal krijgen op harde verkeersveiligheidsprojecten, is groot, omdat de provincie voldoende budget wil houden voor belangrijke wegenprojecten, zoals de N23.					

16	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Leerlingen vervoer	25%	Structureel	-100	-25	
	Het Leerlingenvervoer is een zogenaamde opneemde regeling. De hoogte van de kosten zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van het aantal te vervoeren leerlingen. Het aantal te vervoeren leerlingen kan jaarlijks fluctueren. De opneemeregeling Leerlingenvervoer vertoonde in het verleden een tekort in de exploitatie. Het leerlingen vervoer is in 2010 opnieuw aanbesteed. Hierdoor zal, bij een gelijk aantal te vervoeren leerlingen en het inkoopvoordeel, het bestaande budget toereikend zijn.					

17	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Inkomensondersteuning-minimabeleid	25%	Incidenteel	-400	-100	
	Door het toegepaste stimuleringsbeleid bijzondere bijstand en de toename van het aantal klanten in een uitkeringssituatie zijn de incidentele en periodieke uitgaven bijzondere bijstand enorm gestegen.					
	Inmiddels zijn maatregelen genomen om de uitgaven te beperken. De maatregelen zullen pas in de loop van 2011 geïmplementeerd kunnen worden waardoor het financieel effect dit jaar nog niet volledig zichtbaar is. Risico bestaat dat in 2011 het budget overschreden wordt.					

18	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Project Gordiaandreef- Middendreef	25%	Incidenteel	-140	-35	
<p>De aannemer voor het project Gordiaandreef – Middendreef heeft op 1 februari 2011 een claim ingediend ten bedrage van € 140.000,00 voor afvoer- en stortkosten freesasfalt voor het bestek "Onderhoud Gordiaandreef en Middendreef". De gemeente gaat niet over tot vergoeding van de geclaimde extra afvoer- en stortkosten. De reden daarvoor is dat, overeenkomstig het bestek, de kosten voor het afvoeren en storten van vrijkomende materialen in de aanneemsom zijn begrepen. Het feit dat de door de aannemer gecontracteerde ontvanger niet in staat bleek de vrijkomende materialen in ontvangst te nemen en te verwerken, doet daaraan niets af. Een gang door aannemer naar de rechter is momenteel niet uit te sluiten en een voorspelling over de uitkomst van een rechtszaak kent onzekerheden.</p>						

19	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Project Polderwegen	25%	Incidenteel	-32	-10	
<p>De aannemer voor het project Polderwegen heeft op 1 februari 2011 een claim ingediend ten bedrage van € 32.000,00 voor afvoer- en stortkosten freesasfalt voor het bestek "Asfaltonderhoud Polderwegen". De gemeente gaat niet over tot vergoeding van de geclaimde extra afvoer- en stortkosten. De reden daarvoor is dat, overeenkomstig het bestek, de kosten voor het afvoeren en storten van vrijkomende materialen in de aanneemsom zijn begrepen. Het feit dat de door Timmer gecontracteerde ontvanger niet in staat bleek de vrijkomende materialen in ontvangst te nemen en te verwerken, doet daaraan niets af. Een gang door de aannemer naar de rechter is momenteel niet uit te sluiten en een voorspelling over de uitkomst van een rechtszaak kent onzekerheden. Het risico dat de gemeente een eventuele rechtszaak in het ongelijk wordt gesteld is beperkt en wordt ingeschat op 25%.</p>						

20	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Vaststelling subsidie 0-19 jarigen met overgewicht & verminderen criminaliteit	15%	Incidenteel	-1.029	-154	
<p>Het concept voorgenomen besluit aangaande de subsidievestiging van een deel van de bevoorschotte rijksbijdrage GSB- SIV wordt opgeschort tot 2012. Uit de GGD gezondheidsenquête onder jongeren, die medio 2011 verschijnt zal moeten blijken of de prestatie- afspraken/indicatoren gehaald zijn. Dit betreft het verminderen van 0-19 jarigen met overgewicht (€ 249.000).</p> <p>Ten aanzien van het verminderen van criminaliteit in risicogebieden (concreet stationslocatie en omgeving vindt opschorting plaats voor een bedrag van € 780.000. In 2012 vindt er opnieuw een toetsing plaats van de bereikte resultaten. Mocht opnieuw blijken dat de prestatie afspraak niet gehaald is, is tevens de vraag van de verwijtbaarheid aan de orde, oftewel zijn er voldoende maatregelen getroffen.</p>						

21	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Vaststelling rijkssubsidie	25%	Incidenteel	-4.600	-1.200	
<p>Een deel van de GSB middelen wordt besteed aan inburgeringvoorzieningen. Een bedrag van € 4.636.000, dat overwegend bestemd is voor inburgeringprestaties, mag in 2011 worden afgerond. Op dit moment kan niet worden vastgesteld of de afgesproken prestaties daadwerkelijk volledig worden gerealiseerd er bestaat dus een kans op terugvordering.</p>						

22	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Aviodrome	25%	Incidenteel	-1.562	-382	
<p>De gemeente Lelystad staat borg voor 2 leningen van het Aviodrome. Als de financiële instellingen aan wie de borg is verstrekt de borg inroepen dan zal de gemeente gehouden zijn de borgstelling in te lossen. Dit inroepen zal gebeuren op moment dat de banken hun faciliteit gaan afwikkelen, bijvoorbeeld bij een faillissement. En hoewel niet gezegd is dat zo'n situatie zich zal voor doen, moet er op dat moment wel door de gemeente dus direct € 1.562.000 betaald worden. Hiervoor zijn binnen de gemeente niet direct middelen beschikbaar en daarom zal het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moeten zijn om dit op te kunnen vangen.</p>						

23	Risico / Gebeurtenis					Bedragen x € 1000
		Kans	Incidenteel/ structureel	Financieel gevolg	Omvang risico	
	Lopende claims	-	Incidenteel	-	150	
<p>De gemeente Lelystad heeft momenteel een aantal claims lopen, die niet inhoudelijk zijn verwoord; dit vanwege de vertrouwelijkheid van zaken en de positie van de gemeente in onderhandelingen en rechtzaken. In onderhavige zaken is de gemeente eiseres. De claims hangen niet altijd samen met in de boeken opgenomen vorderingen. Dit betekent dat naast tegenvallers ook meevallers kunnen ontstaan. De verwachting is dat vanuit deze verzekeringskwesties per saldo een opbrengst van € 150.000 ingeschat wordt.</p>						

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde incidentele weerstandscapaciteit circa € 8,5 mln., bedoeld om incidentele risico's financieel af te dekken. De benodigde structurele weerstandscapaciteit bedraagt circa € 2 mln., bedoeld om structurele risico's financieel af te dekken.

3.7.3 Beleid rondom weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Een ratio weerstandsvermogen van groter dan of gelijk aan 1 houdt in dat de gemeente in staat is de geïnventariseerde risico's financieel af te dekken.

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio weerstandsvermogen}$$

Incidenteel weerstandsvermogen

Indien de NUON reserves betrokken worden bij de berekening van het weerstandsvermogen lijkt het incidentele weerstandsvermogen ruimschoots toereikend. Deze NUON gelden zijn echter niet bestemd om tegenvallers op te vangen. De reserve "2086 NUON (compensatie dividend)" is in beginsel ingesteld voor de langere termijn om gedeelde dividendumkomsten in de begroting op te vangen. Aanspreken van deze reserve na het manifesteren van voornoemde incidentele risico's zal betekenen dat de meerjarenbegroting negatief wordt beïnvloed.

Structureel weerstandsvermogen

In theorie is de structureel beschikbare weerstandscapaciteit afdoende om structurele risico's af te dekken. In het coalitieakkoord is echter afgesproken om geen lastenverzwaring voor de burger door te voeren, wat de onbenutte belastingcapaciteit enkel theoretisch benutbaar maakt. Het manifesteren van voornoemde structurele risico's kan in eerste instantie een beroep worden gedaan op de flexibiliteit in de begroting. Tevens kunnen deze risico's worden opgevangen door de incidentele weerstandscapaciteit aan te wenden en vervolgens te anticiperen op deze nieuwe situatie door ruimte te scheppen in de begroting.

3.7.4 Risicoreserve grondbedrijf

Jaarlijks wordt bij het opmaken van de programmarekening de hoogte van de reserve risico grondexploitatie bepaald. Daarnaast wordt jaarlijks een nota Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (voorheen nota weerstandsvermogen grondbedrijf) opgemaakt waarbij het risicoprofiel wordt geactualiseerd. De maximale omvang van de Reserve Risico Grondexploitatie wordt afgeleid van de nog te realiseren investeringen en grondopbrengsten. Immers over beiden worden risico's gelopen. Hiertoe is per grondexploitatie een risicoprofiel opgesteld gebaseerd op kansen en bedreigingen. De saldi van de kansen en bedreigingen vormen de omvang van de reserve. Deze omvang wordt vertaald in een percentage dat weer wordt gebruikt voor de prognose van de risicobuffer. Indien door de stortingen uit de verschillende grondexploitaties de aldus berekende maximaal benodigde reserve wordt overschreden dan wordt het meerdere overgeheveld naar de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Dit jaar was het noodzakelijk om ten laste van het bedrijfsresultaat een zestal voorzieningen te treffen van in totaal € 2.462.000, waardoor het bedrijfsresultaat uiteindelijk € 48.000 bedraagt. Dit resultaat is samen met de vrijval uit de Risicoreserve Grondexploitaties in de Algemene Reserve Grondbedrijf gestort. Het betreft waar het gaat om de gronden zonder kostprijsberekening, de zogenaamde A-staten om: de afwaardering van de kavels Klunder en Barenbrug gelegen in de Larserpoort voor € 1.130.000; planontwikkelingskosten Larserknoop voor € 826.000; afwaardering van de restgebieden Warande naar € 25 per m². voor € 713.000; alsmede de afwaardering van de complexen De Waterwijzer en Werkeiland binnengebied met respectievelijk € 59.000 en € 174.000.

Met betrekking tot de goedgekeurde grondexploitaties (de zogenaamde B-staten) gaat het om een aanvulling op de voorziening van € 89.000 voor het Hanzepark als gevolg van rente effecten op eerdere maatregelen (afwaardering van gronden, faseringsinvloeden i.v.m. verlenging van de exploitatie met 5 jaar en door onvoorziene kosten).

De Algemene Reserve komt uit op een saldo van € 1.177.000. Deze reserve zal in de komende jaren weer aangevuld moeten worden tot een dan gewenst niveau uit nieuwe resultaten grondbedrijf. In verband met de economische crisis loopt het grondbedrijf extra risico voor de afzet van woningen en bedrijven. Om de markt weer vlot te trekken is door de Raad bij de Voorjaarsnota 2009 voor de jaren 2009 en 2010 € 6.500.000 uit de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) ter beschikking gesteld voor het treffen van extra maatregelen.

De maatregelen hebben betrekking op aanbod- vraag en marketingaspecten. Tussentijds is het budget met € 1.000.000 verlaagd. Eind 2010 is een evaluatie opgesteld en voor informatie naar de Raad (begin 2011) gezonden. Als gevolg van de evaluatie is door het College besloten het restbudget (groot € 340.000) beschikbaar te stellen voor continuering van de maatregel van 2 jaar uitgestelde betaling. Deze maatregel betreft kopers van particuliere bouwkvavels en CPO initiatieven. Op basis van het vorengaande droogt de waterval op na het op de gewenste hoogte brengen van de Risico Reserve tot € 10.887.000, vertoont de Algemene Reserve van het Grondbedrijf een eindstand van € 1.177.000. Het gevolg hiervan is dat er geen afdrachten kunnen plaats vinden aan de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS).

Tabel: Bepaling risico reserve grondexploitatie Bedragen x € 1000

Nog te realiseren kosten	125.900
Nog te realiseren bijdragen	18.100
Nog te realiseren opbrengsten	198.500
Totaal:	342.500
Percentage risicoprofiel	4,09%
Maximale omvang per 31 december 2010	14.008

3.8 Onderzoeksagenda

Er voor 2010 formeel geen onderzoeksagenda in het kader van artikel 213a van de Gemeentewet vastgesteld. Intern is afgesproken dat de onderzoeksopdrachten in het kader van (vak)2 voor 2010 prevaleren. In 2009 zijn 2 van de zes onderzoeken in het kader van doeltreffendheid afgerond te weten:

- Sociaal Cultureel werk
- Invoeren 30 km zones

Voor 2011 is er wel een onderzoeksagenda vastgesteld, deze is in november 2010 door de raad vastgesteld. Deze sloot aan bij de onderzoeken zoals genoemd in de programmabegroting 2011:

- Bezuiniging gesubsidieerde instellingen
- Overdracht eigendom/beheer gemeentelijk vastgoed
- Stimulering afvloeiing personeel
- Marketing en acquisitie